

PARALIPOMENA ACCVRATISSIMA

HISTORIÆ OMNIVM ANIMALIVM,

Quæ in Voluminibus Aldrouandi desiderantur.

BARTHOLOMÆVS AMBROSINVS

In Patrio Bononiensi Archigymnasio Simpl.

Med. Professor Ordinarius,

Musæi Illustrissimi Senatus Bonon. necnon Horti
publ. Præfectus summo labore collegit.

MARCVS ANTONIVS BERNIA BIBLIOPOLA BONON.

proprijs sumptibus in lucem edidit.

BONONIÆ. M. DC. LVII.

Typis Io. Baptistæ Ferronij.

Superiorum permissu.

ILLVSTRISSIMIS
BONONIENSIS
REIPUBLICÆ
SENATORIBVS

Bartholomæus Ambrosinus F.

NUNQVAM possum, Illustrissimi Senatores, inter illa vestra benignitatis, & beneficentia argumenta, quibus quotidie vestros Cives, & præsertim Ministros prosequimini, illud postremo loco reponere, dum me omnium minimè peritum non modò custodia vestri Musei *Βιβλιοθηκῆς* designastis, sed etiam mihi tot, tantorumq; operum condendorum, & perficiendorum curam demandastis. Quod postea munus pro viribus exercendum aggressus, quàm vigili studio, & quanta sedulitate præstiterim, interdium, nocturne huic inuigilans mæsi, narrare non est opportunum: quia nunquam talem virium mearum imbecillium sollicitudinem in hoc opere consumere possum, quin semper maiorem Illustrissima tantorum Patrum humanitas non mereat. Sed animus meus hoc identidem versiculo recreatur.

Si defint vires, tamen est laudanda voluntas.

Itaque hoc tantum annuo, quòd nudius tertius in vestro dum versarer Museo, vastum Historia omnium animantium intuens pelagus, mul-

A 2

tas

tas Icones omiffas, hiftorijsq, minime infertas animaduerti. Quare id admiratus, tum ne perpetuis obruerentur tenebris, tum ut vobis in obsequiosos pergratis morem gererem; iuxta illud Virgilianum.

Li. 4. Aen.
verf. 519.

Et benè apud memores veteris ftat gratia facti.

Ex Iconibus collectis hac Paralipomena Hiftoria cunctorum animalium accuratiffima, ab omnibus Studiosis expetita concinnaui, & eadem veftro Nomini, quafi Numini obtuli; nec immeritò: fic enim veftrum campum, quem olim mihi dediftis excolendum, nunc vepribus expurgatum, femitis reclusum, & multis lucubrationibus cultum refituo, feu potius flores in hoc fertili, & amœno lectos agro, quafi in fasciculum compofitos vobis olfaciendos reuerenter porrigo. Pergite vos veftro patrocínio me fouere, quem olim ad hoc munus obeundum tanto fufcepiftis ardore.

Valete, & felices viuite.

Bononiae Cal. Decembris M. DC. XXXXI.

PARALIPOMENA^s ORNITHOLOGICÆ.

L I M Ornithologia ab Eruditissimo viro Vlyſſe Aldrouando in tres partes fuit diſtributa, in quarum prima Aues rapaces, tam diurnæ, quàm nocturnæ recenſebantur; in ſecunda, præter aues graniuoras, nempe gallinacea genera, columbas, pauones, phaſianos, ſimileſq; alias, illæ etiam, quæ vermibus vitam ſuſtentant, necnon pamphagæ numerabantur: in tertia demum quotquot aues in aquis ſe mergunt, vt anſeres, & anates, & quæ circa aquas, pabuli gratia, ſemper verſantur, vt Ardeæ, & cæteræ huius generis, collocabantur. Nos in præſentia, hoc ſeruato ordine, pauca addemus, quæ partim ob multitudinem iconum, quæ in Muſæo olim Aldrouandi, & nunc Illuſtriſſimi Senatus Bononiensis ſeruantur, partim quia, maturiùs Author non obſeruauerat, typis non fuerunt mandata.

Pamphagæ aues.

Primitùs proponimus ſpectandum, & conſiderandum Lectori vnguem alicuius auis rapacis, qui in Muſæo adhuc diaphanus conſpicitur. Hanc enim iconem Lector contemplantur, num ad diurnas, vel nocturnas aues huius generis ſpectare poſſit.

Aues rapaces nocturnæ, & diurnæ.

Sin hic vnguis ad rapaces aues diurnas attineat, aliam, atq; aliam iconem ad nocturnas pertinentem exhibemus: namq; figuram Periophthalmij noctuæ, ſiue Vlulæ, necnon ouum habebit Lector, & meditabitur.

Vnguis rapacis Auis.

Periophthalmion Noctuae.

Ouum Noctuae.

Nolumus prætermittre iconem Accipitris capite, & cauda nigri, cæteris verò albi, si tamen hoc animal in rerum natura versatur de quo valdè dubitamus, quandoquidem hæc icon observata fuit in tabula Bembi supra caput Apollinis effigiata, in qua tabula multæ aliæ aves monstrificæ fuerunt delineatæ, vt in Historia monstrum explicauimus.

Accipiter capite, & cauda niger.

DE AQUILIS.

A

*Aquila ad
Accipitrum.*

Perpulchrum, & regium Aquilæ genus corona, vel crista nigra redimitum per Indiam vagatur, quod Incolæ Yzquauhtli nuncupant, rostro circa radicem luteo, deinceps nigro, pedibus pallidis, unguibus nigris, cruribus, & ventre ex colore nigro, & candido permixtis, collo fuluo, dorso, & cauda nigris, atq; fuscis. Hæc Aquila magnitudine vulgarem æquat Arietem, magna audacia, & ferocia est prædita, ita ut homines, cicur etiam facta, teui de causa adoriatur: mitescit tamen, & aucupio instar aliorum Accipitrum, quorum videtur species, famulatur.

*Venatio
adamantum
per aquilas.*

Aquilæ albæ, præter memoratas à Doctissimo Aldrouando, vagantur per montes ultra regnum Malabar, per mille milliaria ad regnum Morfili, quod nemini est tributarium, & serpentibus in conuallibus illis versantibus vescuntur. His Incolæ in venatione gemmarum, & præcipuè Adamantum vtuntur: cum in montibus huius regni multi Adamantes generentur. Idcirco post pluuias multi homines egrediuntur ad riuos aquarum de montibus descendentes, & in arena aliquos inueniunt Adamantes. Sed quoniam plurimi ad conualles inaccessas ab vndis conuehuntur, æstiuo tempore homines ascendunt montes, & in illas valles proijciunt recentium frustra carniū, Aquilis albis aspicientibus, quæ postea ab ipsis in montes sublata nonnullos adhærentes habent Adamantes. Aduertunt igitur, quò aues sublata portent carnem, & accurrentes strepitu Aquilas abigunt, & lapillos carni adhærentes colligunt. Sin Aquilæ proiectam carnem in conuallibus comederint, obseruant diligenter locum, in quo noctu Aquilæ dormiant, & mane ab excrementis lapillos eliciunt, si quos vnà cum carne deuorauerint.

C

DE AVRIS, SIVE AVIBVS
Ventorum.*Cornigenus.*

AVIS est quædam apud Indos, quæ nomen aduersus quamuis auræ violentiam, & ventorum impetum meruit. In locis maritimis vocatur Zamuro, Peruanis Suyunu, Mexicanis Tropilloti: Coruini videtur generis, & magnitudine ad Aquilam accedit, colore est nigro, ungue adunco, & atro, crure fusco, rostro instar Psitaci, fronte depili, & cute plicatili obtecta, necnon raris, & nigris pilis circumuallata, Morticina carne, stercore humano, & alijs sordibus vescitur.

*Vsus in me-
dicina &
alijs.*

In arboribus, & rupibus huiusmodi aues pernoctant, sed mane ad ciuitates aduolant, & à locis eminentioribus diligenter intuentur plateas, ut quicquid immundum, & exangue in escam sumant. Perspicaces enim sunt, præpetes, & miri silentij, neque enim vociferantur, neque canunt, sed quoddam leue murmur edunt. Hernandus author est, ignotæ esse originis, cum locus, ubi nidulentur, & sobolem alant, ignoretur; tamen in singulis nouæ Hispaniæ angulis sunt frequentissimæ. Nihilominus Acofta scribit eorum pulos esse albos, & adolescentes coruinam nigredinem adipisci, & odoris esse ingrati. Cinis pennarum ortum pilorum coerces. Caro estur ad morbum gallicum expugnandum; sterces, haustum in aliquo liquore, melancholicis confert, & cor Sole exsiccatum suauissimum spirat odorem. Quocirca huiusmodi aues in aliquibus Prouincijs, lege lata poena, non interimuntur.

*Aues vento-
rum.*

Alias auis est Cozcacoauhtli ab Indis vocata, & regina Aurarum, scilicet earum esse perhibetur, quas Mexicani Auras, nempe Ventorum Aues nominant. Mexicanae

canæ Prouinciæ est indigena, hancq; nomenclaturam sibi vindicauit; quoniam magna vi resistens ventis, iisdem sedibus perstet immobilis. Magnitudine Gnefas adæquat Aquilas. Totum corpus, præter collum, & pectus, ex nigro purpurascit.

E Alæ subtus circa exortum nigræ, cætera cinerea, desuper verò mixtim fuluæ, nigræ, & nonnihil ad purpureum colorem tendentes. Crura rubra sunt, ungues vncii, rostri extremitas Psitacorum æmula, alba, cætera rubicundo colore infecta; narium foramen est amplum, oculi nigri, iris fulua, rubræ palpebræ. Frons sanguineo est perfusa colore, rugis plicatilibus exornata, quas instar Galli pauonis aliquando explicat, cum pilis quibusdam raris, & nigris. Cauda est Aquilæ internè cinerea, foris autem nigra. Vescitur, & ipsa morticinis carnibus, & stercore humano, deinde anguibus, lacertis, & muribus, quibus in dies infidiatur. Indi plumas huius auis viceribus admouent, & carnes elixas, perdurante hoc affectu, necnon in profliganda lue gallica feliciter vsurpant.

Vsus in medicina.

DE AVIBVS PSITACO congeneribus.

EX Moluccanis insulis quædam auis Noyra nuncupata in Indiam defertur, quæ Psitaci faciem apprimè exprimit, & cætum etiam imitatur, nisi quod pennis rubicundioribus est vestita, & caro pretio venditur. Præterea hoc peculiare sibi vindicat, quod aliorum suorum capita, aures, nares, & vultum, lingua studiosè, more Canum, detergit: itaut his gesticulationibus Dominis suis non parùm oblectationis afferat. Præterquamquod vario, & amæno pennarum colore alios Psitacos longè superat.

In Chiappa quoq; aues quædam, Accipitres fluuiatiles nominatæ versantur, monstrosæ quodammodò pedibus videntur; cum horum alterum anserinum, & alterum aquilinum habeant: etenim dum altero innatant, altero prædam rapiunt.

Accipitres fluuiatiles.

DE PISCIS.

QUÆDAM auis à sedando, & dissipando capitis dolore Picus salutifer fuit appellata, merula est maior, rostro longo, & nigro, sed inferna parte breuiori, vertice, & toto ferè collo desuper rubicundo, infernis partibus prorsus cinereis, alis autem, & dorso nigris, sed albis lineis transuersis varietatis.

Picus salu- tifer.

Frequentat agros prouinciæ Totonacapæ, & ad Pici genera referri creditur; cum arbores rostro perforet.

Plumæ capitis rubescentes applicatæ, capitis dolorem leuare feruntur: siue id à signatura retulerint, cum in vertice capitis huius auis emineant, siue quia experimento id comprehenderint.

Est ibi alia species huius auis, quæ Picus imbrisoetus indigitatur lingua vernacula Quatotoni, magnitudine Vpupam æquat, nigro, fuscoq; colore variatur. Rostrum, quo arbores cauat, tres digitos est longum, firmum, & candens, sed internè breuius. Caput est paruum, plumisq; rubris contextum, & decoratum, crista rubicunda tres uncias longa, & in superna parte nigra. Ab alterutro colli latere fascia nigra ad pectus vsq; descendit. Pedes, & crura sunt liuida. Non longè à mari australi degit, in excelsis arboribus nidificat, cicadis, & vermibus victitat, & tempore imbrium in prolem incumbit, vnde nomen sibi comparauit.

Picus imbre- fatus.

DE NOCTVIS, & Vespertilionibus.

A

*Vsus in ci-
bis.*

NOCTVA canora est, Chacoatli apud Indos vocata, quæ magnitudine nostratæ æquat, rostro est longo, tenui, & pullo, necnon tanis iuxta vtrumque oculum luteis, & obliquis. Inferiora corporis pallida sunt, nigris quibusdam plumis circa collum interfertis. Nigri ei sunt oculi, iride lutea. Cætera ex fuluo, fusco, & cinereo permixta sunt; montosa colit loca, & in vimineam coniecta caueam non mediocriter garrit, unde nomenclaturam acquisiuit. Facili alitur negotio; quia pane, vermibus, & alijs huiusmodi rebus vescitur. Calidis, & frigidis regionibus comprehenditur, & non insuaue præbet alimentum. Nonnulli à Noctua vulgari Chiaquatotol appellant, quoniam illa non minus sit auguralis.

B

*Vespertilio-
num descri-
ptio.*

Vespertiliones occidentales grandes sunt, ita ut horum nonnulli pedalem longitudinem superent, duris, & longiusculis pilis præditi, color est diuersus: nam quibusdam ex flauo est cinereus, aliorum est magis fuscus, & nonnullorum spadiceus. Alarum partes corpori proximiores pilis sunt tectæ rarioribus, earumque supina pars magis, quam prona. Sunt autem alæ sesquipedalis longitudinis, & latitudinis octo vnciarum: quamvis in aliquibus sint breuiiores, & angustiores, sicuti vicissim in alijs latiores, & longiores. Color alarum ex fusco est cinereus, summa singularum alarum pars, ossiculum duas vncias longum continet, in acutum, & curuum vnguem definens, quo arboribus adherent; similiter ab extrema ala vnguis minor, & vix emittens pendet.

Duas habent aures, sed paruas in comparatione ad magnitudinem, & crassitiem capitis, extrema parte angustas, & in mucronem definentes. Rictus nonnullorum obtusus, quasi rictus felis observatur, aliorum verò oblongius, & ad vulpeculæ rictum accedens.

C

Demum in superna mandibula vtrinque seni, & in inferna septeni sunt dentes, quorum anteriores cæteris sunt longiores, & candidi. Crura binas vncias longa, pedes parui, & seruiuales, qui in quinque digitos binis articulis integratos distribuuntur, quorum singuli in magnos, firmos, acutos, curuos, & nigros vngues definunt, ijs similes, qui membranaceis alis inesse retulimus, quibus de arboribus se suspendunt.

Cap. 61.

Gomara, in sua generali Historia, horum animalium magnitudinem prædicat, sed eorum faciem non describit, solum addit esse animantes admodum mordaces, morsumque esse valde nocuum, qui ablatione aquæ marinæ, & adustione curatur. Deinde paulò inferius ad rem, non iniucundam narrat historiam. Accidit, inquit ipse, ut

Cap. 80.

in Prouincia Chiribichi, famulus Monachorum Dominicanorum in Cœnobio, cui nomen Sanctæ Fidei, pleuritide corriperebatur, sed vena, ad tollendum morbum, à Chirurgo minimè deprehensa, ægrotus deploratus relinquebatur, interim sequenti nocte Vespertilio ægroti decumbentis pedem nudum inueniens circa venam mordit, & sanguine satur, aperto vulnere discessit; ideoque tantum sanguinis effluxit, ut patiens à morbo liberaretur, non sine magna Monachorum admiratione: unde pro miraculo id prædicare solebant.

*Casus pleu-
ritidis.*

In Plaga Orientali viuunt etiam Vespertiliones immensæ ferè molis, quoniam magnitudine gallinas æquare perhibentur, quorum caro palato est grata, & iucunda: sunt tamen fructibus admodum infesti; propterea noctu agros custodire oportet; & hæc de Auibus ad primum Ornithologiæ Tomum attinentibus dicta sint.

DE

DE GALLINIS,
& Vrogallis.

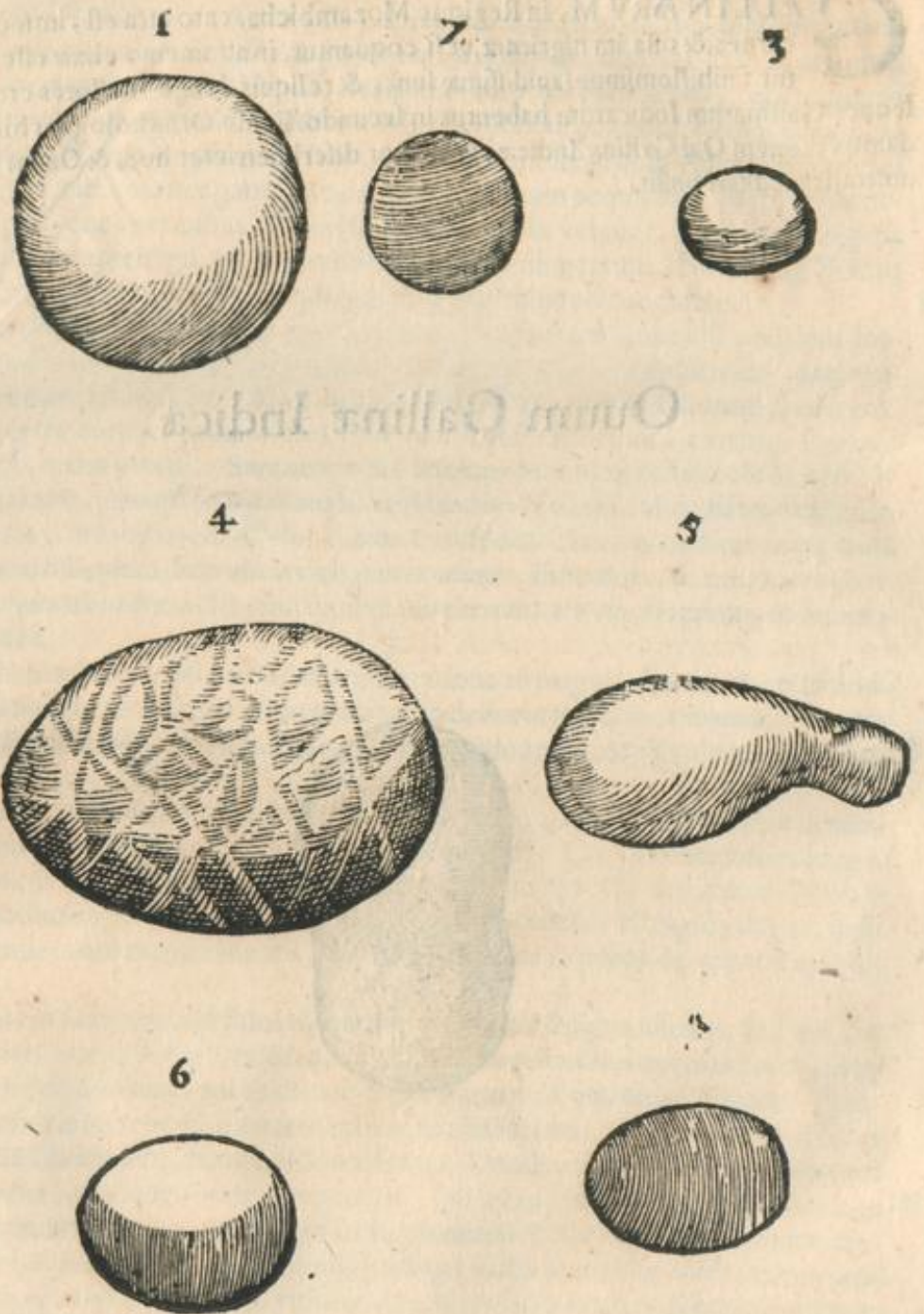
GALLINARVM, in Regione Mozambicha, caro atra est, immò pennæ carnes, & ossa ita nigricant, vt si coquantur, in atramento elixæ esse videantur: nihillominus sapidissimæ sunt, & reliquis longè meliores creduntur. Icones Gallinarum Indicarum habentur in secundo Tomo Ornithologiæ: hîc autem damus Iconem Oui Gallinæ Indicæ, vt Lector discrimen inter hoc, & Ouum Gallinæ nostratis meditari possit.

Ouum Gallinæ Indicæ.

Amplius

Icones variæ Ouorum Gallinæ.

Amplius adduntur icones omiffæ varietatis ouorum Gallinæ, quæ monstificam quodammodò naturam referunt, veluti in hac tabella conspicitur.

- E
1. Ouum gallinæ rotundum instar pilæ.
 2. Ouum aliud gallinæ paruum rotundum cortice durissimo,
 3. Ouum gallinæ magnitudine oui columbini.
 4. Ouum gallinæ monstificum, nempè vndosum, & rugosum.
 5. Ouum gallinæ monstrosum, nempè figura cucurbitæ perticalis.

Cæterum oua delineata sub numero sexto, & septimo sunt aliorum animalium, siquidem sub numero sexto repræsentatur figura oui Testudinis terrestris, & sub numero septimo effigies oui Noctuæ, quæ ambo in eadem tabella erant incisa.

Prædictis addamus iconem alterius oui gallinæ magis monstrosi, quandoquidem collum instar phialæ habet.

Ouum Gallinæ cum collo instar phialæ.

De Vrogallo postea tam maiori, quam minori in secundo Ornithologiae tomo fusiùs egit Vlysses Aldrouandus, quos Tetraonem maiorem, & minorem appellauit. Verùm Olaus Magnus, præter memoratos, alios Vrogallos minores in septentrione,

B

nc,

Vrogalli minores Septentrionales.

ne, nimirum in Noruegia, & regionibus finitimis, degere scripsit, qui sub niue duos, aut tres menses, absq; cibo latibulantur, fortassis eo modo, qui pingitur in superiori icone; ideòq; tunc à Venatoribus facillè capiuntur.

E Hos igitur, si attentè Lector meditabitur, proculdubiò discrepare ab illis assecuerabit, quos Clarissimus Aldrouandus loco citato delineauit.

Hæ autem aues, iuxta sententiam Ornithologi, non erunt ab similes illis, de quibus in libro mirabilium Aristoteli adscripto, hæc habentur. In Ponto per hyemem quædam aues reperiuntur, quæ neque excernunt, nec si pennæ euellantur, sentiunt, *Aues hyeme nec etiam si veru transfigantur, sed tantummodò quando ab igne incaluerint, & veluti mor-* quamuis aliqui id sibi persuadere nequeant: attamen quando inferius de auicula *tua.* epilepsiæ verba fient, & illius proprietates narrabuntur, proculdubiò id etiam credet.

DE AVIBVS INDICIS

Phasianis nuncupatis.

F

AVIS montana Tepetototl ab Hispanis indigenis Phasianus nuncupatur, est magnitudine Anseris colore nigro, & splendenti, plumis nonnullis infernè candicantibus circa caudam, & in postremis alis cruribus, & pedibus cinereis, rostro curuo, partim cinereo, partim luteo, & circa radicem veluti tumente, crista plicatili, & oculis nigris, frugibus frumentaceis, seu in massam, seu in panem coctis, alijsque similibus edulij vescitur. Caro est edilis, & palato grata. Auis *Auis blandi-* potest, est valdè familiaris, & hominum amica: propterea sæpè domesticorum pallium *ens more ca-* rostro apprehendens cibum exigit, & ianuam domus clausam rostro similiter pulsat, *num.* hominemque sequitur, si ei liber detur aditus, & domum repetentem blanditijs excipit. Hinc Lector colligere debet, quod adulatio, & societas canum hanc auem *Auis hoste* nimè superat. *indicantes.*

G Non dissimiles aues habet Tartaria, quas vocant Seyserach, magnitudine, & pen- nis Phasianum æmulantes, & in planitie quadam monga nuncupata versantes. Sed quoniam in loco non procul hinc Ciba appellato, militum ægmina ad custodiam re- fidunt, ut quorumcumque hostium impediunt transitum, quando huiusmodi aues ad- uolantes, & vnica facta veluti acie, fugientes obseruant, inimicorum aduentum in- telligunt, & illicò ad arma, & ad tutelam se accingunt.

DE PERDICIBVS

HEGVNT Perdices tam magnæ in insula Sanctæ Helenæ, ut crassitudinem Gallinæ adæquent, coloris sunt cinerei, & adeò cicures, ut homines sibi appropinquantibus intueantur, nec facillè auolent. Magna frequentia foueis conduntur, ut quandoque viginti, & plures in vna tantum crypta latibulentur.

DE COTVRNICIBVS INDICIS. A

Differentia. **S**VNT huiusmodi aues nostris Coturnicibus quodammodo similes; quamuis ad genus Perdicum potius sint referendæ. Multa genera apud novos Hispanos reperiuntur. Nonnulla sunt fusca, & cristata, quæ Quauhtzonecolin appellant, mediocris magnitudinis: alia fusca, sed cristarum expertia, & paulò minor; alia omnium maxima, & fulua, sed capite albo, & nigro colore variato, extremis autem alis, & dorso albicantibus. Pedes, & rostrum nigra sunt, omnia tamen genera homini optimo sunt alimento, & gulæ gratificantur, dummodò per triduum iugulentur, antequam mensis apponantur. Immo harum auium carnem ægrotis, & valetudinarijs exhibent, neq; Indi habent aliam carnem, quæ post carnem cohortalium huic præferri possit. Canunt more nostratium, quamuis alia alijs suauius, in vimineis carceribus includuntur, & frumento indico, & nostrate aluntur.

Vsus carnis.

Alia auis Coyoicozque nuncupata est species Coturnicis Mexicanæ, quæ nostratibus magnitudine, cantu, nutrimento, volatu, & moribus assimilatur, diuerso tamen est colore prædita, nam supernè color est fuluo, candidoque permixtus, infernè autem tantummodò fuluus; Præterquamquod verticem, & collum nigræ, albæq; plumæ occupant. Oculi sunt nigri, & crura fulua. Indigena est auis, & alimento nostratibus communi victitat. B

Alia species.

Est alia species Acolin dicta Sturno magnitudine similis, cruribus, pedibusque ex viridi palescentibus, & in quatuor longos digitos diuisis. Rostrum est luteum, & longiusculum pro corporis proportionem, necnon tenue, & mucronatum. Oculi nigri iride fulua cincti, corpore tamen paruo. Inferna corporis alba sunt, lateribus fusco colore maculatis. Superna verò, & cauda breuiuscula, fulua sunt, sed maculis nigricantibus distincta, & candidis lineis quascumque pennas ambientibus. Indigena est auis Mexicani lacus, quia muscis, & paruis animalibus circa aquam volitantibus vesci solet. C

DE PTEROPHÆNICO INDIAE.

Aues Comendadora quæ.

Mores, & vsus.

AVIS quædam alarum nota insignis vocata Acolchichi, propter humeros rubicundos honorificum apud Hispanos nomen meruit: quandoquidem aues huius generis Comendadoras indignant; cum Insignia equitum militarium circa latus rubore fulgentia æmulentur. Sturnis magnitudine, colore, & forma sunt æquales, & cum illis vbicumq; versantur; quamuis humeri primò fului appareant ad rubedinem tendentes; deinde tractu temporis, & ætatis, talis rubor in fuluum prorsus colorem degenerat. In caueis interdum seruantur; nam lepidè garriunt, & voces humanas imitantur, etiam si liberè per domos incedere permittantur; qualibet re sed potissimum pane, & frumento indico nutriuntur, in Regionibus calidis, & frigidis inueniuntur, in arboribus non procul ab hominum commercio nidificant, & fata in quibus fortè confederunt, depopulantur. Tandem horum animalium caro non insuauem, & minimè gratum succum præbet.

DE TVRTVRIBVS INDICIS.

TVRTVR Indica, siue Cocotzin Passere nostro paulò est maior, cuius vniuersum corpus supernè est fuscum, plumis tamen singulis ambiente nigro colore. Alarum partes anteriores partim sunt nigræ, sed pro maiori parte fuluescunt. Cauda extrema albo, & fusco colore promiscuè referta est. Plumæ infernum tegentes corpus sunt albæ, sed lineis atrofuscis terminantur. Infernæ alarum partes fuluæ, cineræ, & nigræ. Caput paruum est, rostrum paruum, & nigrum, collum breue, crura rubentia, & demum ungues fusci, & parui.

Apud Mexicanos ab alarum colore, & strepitu, apud Hispanos, quia has aues Turtures vocant, à murmure, sapore, & nutrimento nomen sortiuntur: quamuis nostris Turturibus longè sint minores. Versantur potissimum in montibus, & etiam iuxta oppida, & Mexicani agri sunt alumnæ. Referunt autem harum carnem, si mulieri inficiæ in edulijs permisceatur, Zelotypiæ mederi.

Præterea est aliud genus prædictæ aui prorsus simile, sed fuluo, & nigro corpore, capite autem cinereo. Sunt qui Tlapalcocotli ob fuluum colorem indigitant.

Nomen unde sumptum.

Aliud genus.

DE AVIBVS PARVIS INDIÆ.

EST auis florida Xochitototl nuncupata plumis multicolor: pallet enim, nigrescit, candet, partim quoque est fusca, & vbiq; incola. Passerem magnitudine, & formâ ferè æmulatur. Vermiculis, & exiguis feminibus vescitur, ex arborum ramis nidum suspendit, ibiq; ouis incubat; amæna est auri, & palato, quoniam canora est, & gulæ mirandum in modum gratificatur.

Fortassis hæc eadem, vel non multum in moribus discrepabit ab auibus Chagrinis, quæ instinctu naturali ductæ pensiles nidos miro artificio struunt, ut à latrocinio Simiorum securæ sint, qui circa fluium Chagren frequentes sunt, & omnes arborum ramos visitant, ut nidos auium exinant. Itaque huiusmodi aues ex besucis nidos suspendunt. Sunt autem besuci palmitis tractabiles absque folijs hærentes, & reptantes per arbores proceras vsque ad earum culmina, quibus Indi pro funibus vtuntur.

Aues Chagrina. Besuci quales.

Præterea minores adhuc aues in regione Peruana versantur; sunt enim ita exiguæ, ut apes, papilioes, seu cicadæ volantes esse videantur. Immò harum auicularum volatus est adeò celer, & præpes, ut alarum motus non magis conspici possit, quam crabronis, & qui talem auiculam præteruolantem videt, crabronem esse opinatur, & Auis nidorum magnitudini respondet, quos ex floccis gossypij illic abundè crescentis construit. Plumæ elegantibus coloribus, nempe aureo, viridi, alteriusve generis colore præditæ sunt. Rostrum est adeò tenue, ut acu, qua vestes sarcuntur, sit exilis. His auiculis nomen, *Tomincio*, impositum est, quoniam auis ita sit levis, ut vno tantum tomino, nimirum duodecim grana pendat.

Auium miminarum mores.

Sunt tamen hæ auiculæ diuersæ speciei, quarum vnam, Indi Hoitzitziltototl appellant; nos variam auem diceremus, quia plumis tegitur vario colore infectis, quibus postea artificiosè copulatis, & contextis Diuorum effigies, & quarumlibet aliarum rerum imagines Indi artifices eleganter exprimunt. His auiculis talis est natura, ut eatenus volitent, quatenus herbæ, & flores perdurant virides, quorum succo aluntur: quandoquidem aduentante hyeme ad Pinus, vel alias arbores confugiunt, & de earum ramis tanquam mortuæ rostro se suspendunt, donec vernantibus

Natura auicularum.

tibus agris, & refflorescentibus herbis, denuò reuiuiscant, seu potiùs expergiscantur: indeque ad florulenta loca euolent, similes vices pluries subiturae, neque hoc nugamentum videri debet: siquidem hoc multorum virorum fide dignissimorum testimonio compertum est, qui auiculam stipiti affixam intra cubiculum tulerunt, & eam, A cum menses brumales tanquam exanimis ibi iacuisset, statuto sibi à natura tempore, reuiuiscantem, & dimissam, ad agros volitantem obseruauerunt. Insuper referunt huius auis concremata puluerem epilepticis summo esse adiumento, quod à signatura, vel ab experimento, vel ab utroque nouerunt: propterea non immeritò auis epilepsiae esset nuncupanda. Gomara tamen in Historia de expugnatione urbis Mexicanae, Vicicilin hanc auiculam nominare videtur.

Vsus in medicina.

Auis Epilepsiae qualis.

DE AVIBVS AQUATICIS, & primum de Cycno cucullato.

PER aues aquatiles non solum eas intelligere debemus, quae in undis natantes alimentum quaeritant, sed etiam illas, quae circa aquas fluuiales, marinas, & stagnantes victum sibi comparant. Miris igitur Natura vaframentis instruit aues quasdam Prouinciae Verae pacis, quae victum inueniunt egesto in amnes stercore, ad quam escam pisces emergentes rapiunt.

Quaedam auis Cycnum magnitudine aequans, reperta est in insula, quam Bataui insulam Mauritij à Principe Mauritio cognominarunt; antea tamen Lusitani insulam Cycneam forsitan ab aue, de qua in praesentia sumus acturi, appellabant, quoniam ipsi hanc auem verum Cycnum esse opinabantur; licet Clusius hoc animal gallinaeum gallum peregrinum nominet.

Insula Cycneae qua.

Gallus peregrinus.

Itaque haec auis magnitudine Cycnum quidem aequat, aut superat. Forma tamen longè diuersa: quandoquidem eius caput est magnum, & tectum quadam veluti membrana cucullum referente. Deinde rostrum non planum, sed crassum est, & oblongum subflauo coloris, parte corpori proxima, cuius extimus mucro est niger. Superior rostri pars adunca, & curua, inferior verò subcaerulea, & macula mediam partem inter flauum, & nigrum occupat. Raris, & breuibus pennis auis est tecta, alis caret, quarum loco quaternae, aut quinae tantum pennae admodum longae, & nigrae apparent. Posterior corporis pars praepinguis, & crassa est, in qua pro cauda pennae crispae, & conuolutae cinerei coloris conspiciuntur. Crura illi sunt crassa potiùs quam longa, quorum pars superior genutenus nigris pennis est velata, inferior vna cum pedibus subflauo est coloris. Pedes in quattuor digitos sunt distributi, quorum terni longiores antrorsum spectant, quartus verò breuior retrorsum, omnesque nigris unguibus sunt praediti. Nautae hanc auem suo idiomate Vualgh, Vogel vocitant, quasi auem nauseam mouentem, quoniam huius caro per diuturnam elixationem non fiat tenera, sed dura remaneat, & difficilis concoctionis. In ventriculo huius auis dum lapilli fuerint inuenti, non quod ibi fuerint geniti, sed potiùs secus maris littus ab aue deglutiti, cum huiusmodi aues secus littora maris ad victum inueniendum versentur.

Auis mouens nauseam.

Lapilli auii.

DE AVE VIVIVA

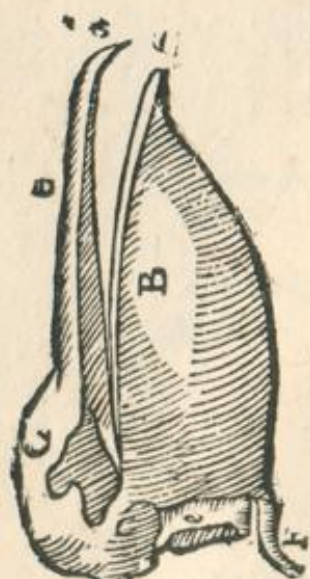
Pellicano simili.

EST quædam avis peregrinæ gulæ Tlahquechul nominata, viuis tantum piscibus vitam sustentans: mortuos enim pisces non attingit Plateæ, seu potius Pellicano, nempè Onocrotalo est similis, sed coccineo, & pulcherrimo vniuersi ferè corporis colore, lato, & rotundo circa finem rostro, & cinereo, pupilla nigra, iride rubra, fronte galli pauonis, de pili ferè capite, & albicante cum vniuerso collo, & parte pectoris, necnon fascia nigra, & lata caput à collo discriminante.

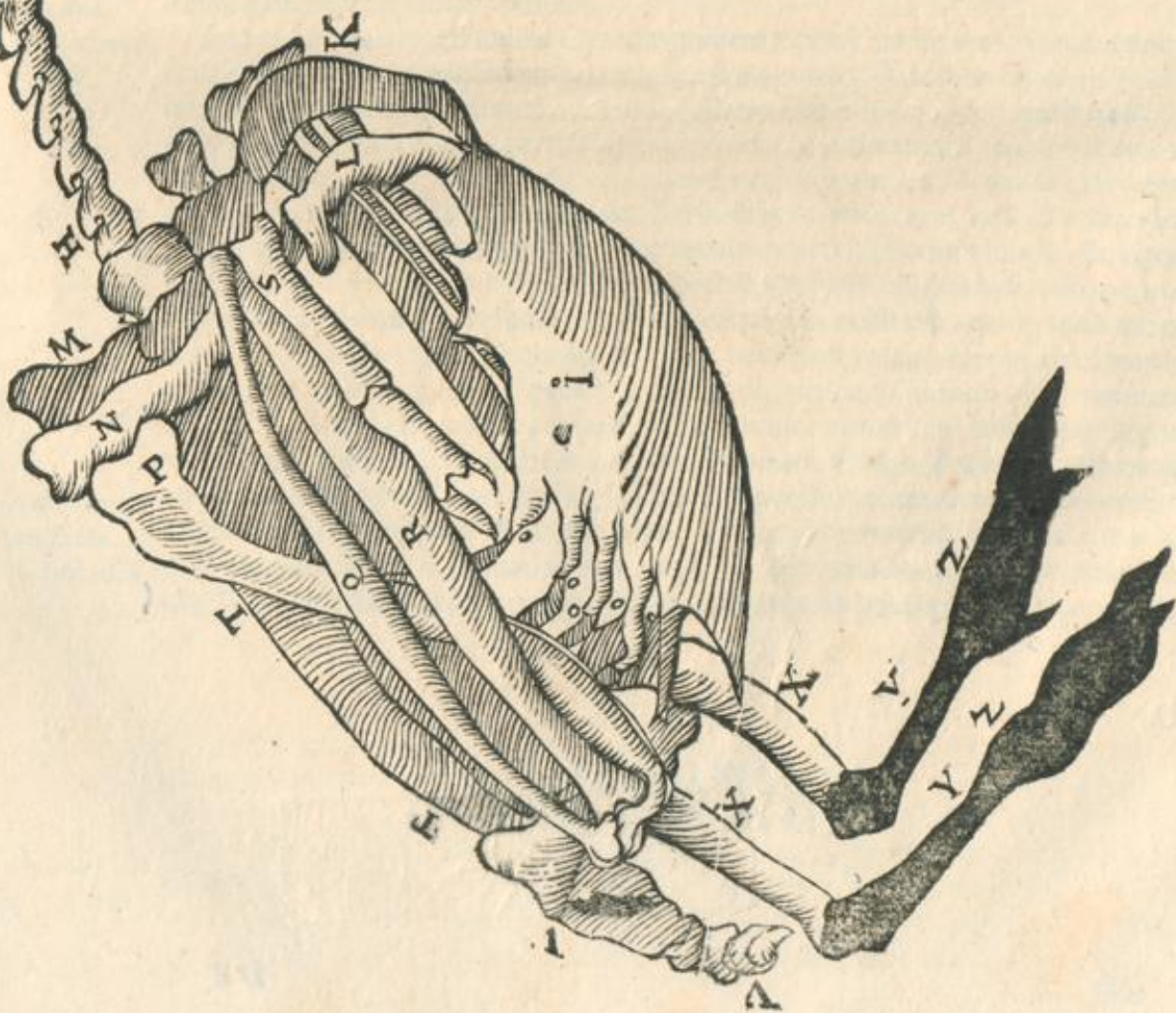
Circa littora maris, & ripas fluminum viuit.

F Posteaquam in sermonem Onocrotali, seu Pellicani incidimus non à ratione alienum esse existimauimus hoc in loco Anatomen, & Sceleton Onocrotali recensere, *Onocrotalus.* eiusq; iconem spectandam proponere, quoniam in tertio Ornithologiæ Tomo, tanquam in propria sede haudquaquam fuit delineata.

DE

Onocrotali Sceletron.

Litteræ in Onocrotali sceleto exaratæ
sic explicantur.

- A.* Mandibula inferior palmi longitudine superiorem excedens, cum ab interiori parte capitis ortum ducat.
- B.* Ingluuiæ, vel receptaculum piscium tantæ capacitatis, ut etiam exiccatum, pedem immissum capiat: constat enim ex duplici membrana omni fibrarum genere prædita, quæ se se contrahentes ingluuiem angustant, & se se extendentes dilatant.
- C.* Mandibula superior tres digitos lata, longa autem duas spithamas.
- D.* Rostri extremitas curua instar hami.
- E.* Extremitas superior æsophagi, quæ ingluuii nectitur.
- F.* Pars ossis Hyoidis.
- G.* Cranium.
- H. H. H.* Vertebrae colli.
- I.* Sternum.
- K.* Iugulum sinistrum.
- L.* Iugulum dextrum.
- M.* Omoplata sinistra.
- N.* Omoplata dextra.
- O.* ooooo. Extremitates sterni cartilagineæ, quæ extremitatibus costarum nectuntur.
- P.* Superior pars alee dextræ, quæ humerus etiam dicitur.
- Q. R.* Media pars alee, in qua *Q.* designat cubitum, & *R.* Radium.
- S.* Pars inferior alee, quæ manui respondet, cuius prima pars carpum, secunda metacarpum, & tertia digitos denotat.
- T. T.* Os sacrum, cui iuxta latera ossa anonyma nectuntur.
- V. V.* Vropygium in vertebra diuisum.
- X. X.* Dextrum, & sinistrum os fæmoris, quæ primæ partes cruris dicuntur.
- Y. Y.* Pars secunda cruris cute velata.
- Z. Z.* Tertia pars cruris, quæ pes nominatur sua cute, & ungibus munita, membrana inter digitos intercurrente.

DE

DE ANSERIBVS DOMESTICIS, A

& feris.

*Anserum vi-
gilantia.*

ANTIQVÆ domesticorum Anserum historię recentem horum animalium vi-
gilantiam, ex Ioanne Eusebio Nierembergio Madritensi addere debemus,
quæ accidit anno salutis humanæ post millesimum, & sexcentesium vige-
simo octauo, in Libu, ubi quidam Nigrita noctu imaginem pueri Iesu furatus erat, sed
cum icone prodiens obuiam habuit Anserum gregem, qui impetu in furem irrue-
runt, & horum Anserum nonnulli morsibus vestes furis apprehenderunt, alis ad Cœ-
nobij turrim auolantes campanam pulsarunt, alij horribiliter gracitantes incolas ex-
citarunt, qui tandem à somno expergefacti, & accurrentes furem deprehenderunt.
Non ergo dicendum erit posthac, quod Roma solum harum volucrum excubijs fue-
rit redempta. B

*Anser Ma-
gellanicus
qualis.*

*Descriptio
Auis.*

*Varia diffe-
rentia An-
serum.*

Præterea Anseribus feris addendus est Anser Magellanicus ita Clusio nuncupa-
tus, quia in insulis Magellani maris eum Bataui inuenerint, sed hi à copia pingue-
dinis huiusmodi aues *Pinguins* nominarunt. Est admirabilis hæc volucris ex genere
Anserum, quamuis rostro sit dissimilis; in mari viuit, & semper magna pinguedi-
nis copia redundat. Magnitudo est prægrandis anseris, prona parte nigris pennis
tectæ est auis, supina, & circa ventrem albis. Collum crassum, & breue candidis pen-
nis instar torquis cinctum. Cutis crassa, & densa instar suillæ. Est alarum expers,
quarum loco duæ pinnae, quasi ex corio confectæ circa vtrumq; latus tanquam bra-
chia propendent, prona parte breuibus, angustis, & rigidis pennis tectæ, supina
verò minoribus, rigidioribus, & albis, quibus nonnullis in locis nigræ permiscen-
tur; quæ pinnae ad volandum sunt ineptæ, ad natandum verò huic animali maximo
sunt adiumento: cum vt plurimum in aquis versetur, & terram tantummodò sobolis
gratia petat. Namque quaternæ, aut quinæ huius generis aues in vna scrobe nidu-
lantur, quia cryptas valdè latas, & profundas, instar cuniculorum, in littore fodiunt;
immò interdum adeò altas, vt Nautæ per litus gradientes sæpius in eas genu tenus
ruant. Huiusmodi volucres rostrum coruino maius habent, non adeò tamen elatum,
& caudam valdè breuem, pedes nigros, planos, & forma pedum Anseris, non tamen
ita latos. Erectæ, & capite sublimi incedunt, demissis pinnis tanquam brachijs in la-
tera, itaut procul intuentibus tot homunciones, seu Pygmæi gradientes videantur.
Aemulantur profectò gallinam illam monstruosam, quam domi alit Illustrissimus Ful-
uius Antonius Marechalchus, cuius icon in capite quinto Historiæ Monstrorum con-
spicitur. Hæ igitur aues erunt fortassis Anseres, quos Gomara scripsit sine pennis ef-
se, nunquam à mare egredi, & pennarum loco villis quibusdam tegi. C

Insuper in Farris insulis duæ diuersæ Anserum species vagantur, quarum prima
Helsingegaas nominatur, magnitudine Anseris, caput, & collum habet magnum, D
torque albicante cinctum, pectus album, alas leucophæas, tergum cyanæi coloris,
& pedes rubros. Altera species vocatur Erandgaas Anseris syluestri paulò minor,
capite leucophæo, collo rubente torque decorato, pectore fusco, alis, & pedibus ru-
bris. Hæ species Anserum syluestrium Farris rarissimè conspiciuntur, neque ibi sæ-
tificant; vnde autem veniant, & quò nigrent adhuc nemini est cognitum. Longa au-
tem experientia superstitio quædam ibi nata est, quòd, cum huiusmodi aues appa-
ruerint, mutatio Magistratum immincat.

DE

DE ANATIBVS.

QVÆDAM Anatis species circa paludes Mexicanas versatur. Xlepapantotl nominata, cuius rostrum in acutum definit, nullum illi Natura colorem negavit, quoniam pennarum varietas pulchritudinem, & pulchritudo ei nomen assignavit, cum passim avis pulchra cognominetur. *Avis pulchra que.*

Amplius est quædam avis Mexicanæ plagæ familiaris, rauca, ob vocis sonitum, nuncupata, quam nonnulli ad Halcyonium species, alij ad Anates feras reducunt: cum eius caro non dissimile nutrimentum, & gustum carnis Anatis feræ præbeat; est tamen fera Anate paulò minor. Rostrum habet spithameum tres digitos in medio latum, mox in acumen definens, & morsui idoneum, supernè nigrum, infernè album, & circa latera pallidum. Oculi sunt nigri, iride circa pupil lam rubra, deinde pallida, & demum candicante. Ab oculis vsq; ad rostri originem fascia ex viridi pallescens procedit. Crura, & pedes in digitos fissi virescunt extrinsecus; intrinsecus verò ad pallorem inclinant. Color totius corporis magna ex parte albus est, fulvis insertis pennis. Sed superna magis fusca sunt, inferna autem alba. Alæ infernæ cineræ, desuper circa extremitates nigra, mox ex fuluo rubescentes, deinde pallentes, cauda breui, & nigra. Piscibus vescitur, & facilè cicur redditur. Vere inter iunceta in sobolem incumbit; sed mirandum est, quòd cervicem habet, in comparatione ad reliquum corpus, longissimam; nihilominus, frequenter in miram brevitatem illam contrahit. *Descriptio.*

Tandem in Farris insulis, quæ vulgò Ferroyer à plumarum copia nomen adeptæ videntur, multæ aues sunt palmipedes, sed, inter has, multæ etiam ad feras Anates essent referendæ, & potissimum illæ, quas Incolæ Landas, Alkas, & Iomuuias nuncupant, quæ tum copia, tum plumæ vsu reliquis harum insularum auib; præferuntur. Landa rostro est rubente, & latiusculo pectore candido, tergo nigro, alis, & pedibus rubicundis, mole corporis anate inferiori. Hæc proculdubio videtur illa avis, quam Carolus Clusius in Exoticis anatem arcticam nuncupavit, quæ in caavernis excelsum scopulorum nidificat, & oua gallinarum ouis æqualia parit, singulo Vere reuertitur, & Hyeme, quò abeat, ignoratur. *Landa quis.*

Alka prædicta aliquanto maior est, rostro lato, & nigro, itemq; corpore, nisi quòd sub extremo pectore, & alis albicat. Pedes sunt nigri, caput deniq; fuscum, & linea alba ab utroq; oculo ad partem rostro proximam ducitur. In editissimis pariter scopulis, ut Landa, nidulatur, & oua, ex albo, & nigro maculata enititur. *Anas arctica.*

Iomuuiæ demum est grandior, cuius corpus totum est nigrum, præter pectus, quòd albicat, pedes item nigri sunt, rostrum nigrum, acutum, & oblongum, oua similiter in eminentioribus scopulis excludit cyanei quidem coloris, sed lineamentis diuersorum colorum variegata.

DE CORVIS AQUATICIS.

OMISSA Corui Indici historia, qui Cacaloti nuncupatur, & aliquibus pennis candidis vestitur, & triplici colore variatur, duploq; maior, quàm Europeus est; nosmet conuertemus ad Coruum aquaticum plagæ Mexicanæ indigenam ab extrema cauda vsque ad acumen rostri, quattuor ferè spithamas longum, & mediocris latitudinis. Crura ei sunt sesquispithamea, rostrum, instar arcus, curuum, duos palmos longum, & mediocriter tenue, pedes in quaternos digitos finduntur, vnguibus nigerrimis munitos, crura minus nigrescunt digitis, *Corvus Mexicanus.*

Descriptio.

digitis, rostrum est cyaneum, & caput exiguum. Pennae infernae sunt fuscae infer-
tis rubris, supernae vero promiscue purpureae, deinceps subnigrae, virides, atq;
splendentes. Caput, & collum pennis fuscis, albis, & viridibus, necnon paulisper
fuluescentibus teguntur. Oculi sunt nigri, iride sanguinea. Verum ab extremis
oculorum angulis vsq; ad rostrum vnius vnciae intervallo, pellis est deplumis, & ex
albo rubescit. Alae viridi, & nitente fulgent colore, supernae propè originem vio-
laceae, deinceps viridi, & colore pavonino refertae. Assidue circa Lacus Mexica-
ni peragitur, quia piscibus vescitur, & iuxta lacustria loca educat sobolem.

*Piscatio ope**Corui mari-**ni peragitur.*

De Coruo autem marino Sinarum, Mendoza Augustinianus hæc habet. Rex
Sinarum in cunctis Urbibus iuxta fluuios sitis quædam habet ædificia, in quorum
singulis multi Corui marini aluntur, quorum opera piscatio mirandum in modum
peragitur, illis potissimum mensibus, quibus pisces suos foetus ediderunt. Quando-
quidem eductos ex illis ædificijs Coruos ministri ad ripas fluminum deferunt, ubi
scaphae piscatoriae aqua semiplenae detinentur, quibus in ordinem digestis singulis
singulos Coruos assignant.

Coruos deinde longo funiculo sub alis vinciunt, & alio funiculo ingluuiem strin-
gunt, ne captos pisces vorare possint, postea ad capturam piscium aves dimittunt,
quæ suum munus tam diligenter obeunt, vt cunctis intuentibus admirationem pa-
riant: namque magna celeritate huiusmodi aves se se mergunt, & tandiu sub vndis
morantur, donec ingluuiem à rostro ad pectus vsq; impleverint; postmodum emer-
gentes eadem velocitate ad scaphas toties reuertuntur, donec piscibus repletae fue-
rint. Tunc enim soluto gutturis vinculo liberè dimittuntur, vt pisces ad proprium
victum veniant. Sunt enim famelicæ, quia die piscationem præcedente nulla eis
cibaria fuerunt suppeditata, vt ad piscationem alacriores redderentur.

*Coruus a-**quatis Car-**bo, & Mer-**gus Magnus.*

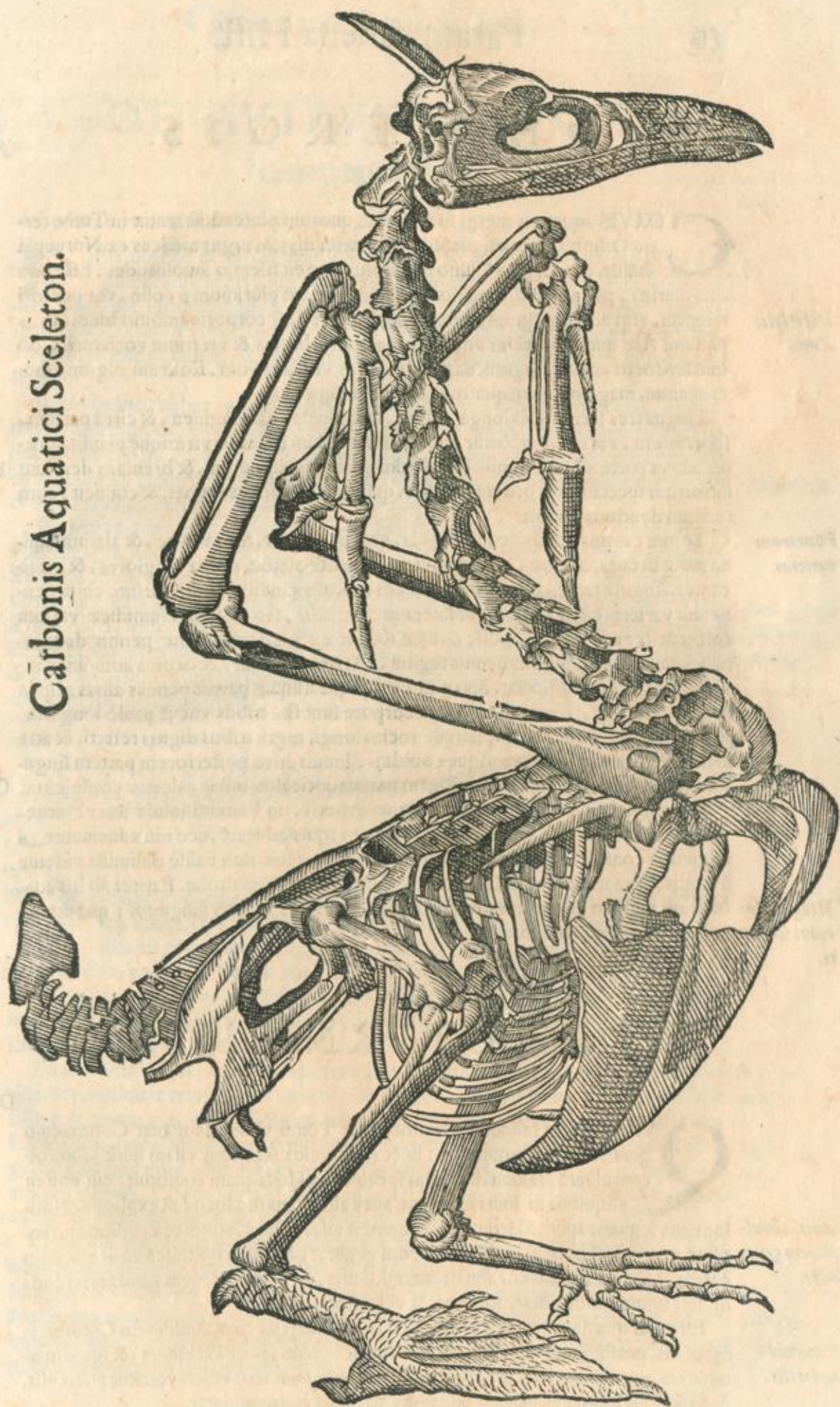
Sed dubitandum est, ob memoratam ingluuiem, cum Author nullius coloris, &
conditionis auium meminerit, quod huiusmodi avis non ad genus Coruorum aqua-
ticorum, sed potius Onocrotalorum sit referenda.

Vt cumq; sit, nos in præsentia proponimus Lectori spectandam iconem.

Corui, seu Carbonis aquatici, qualem in publico Musæo in-
uenimus, de quo animali in tertio Ornithologiae tomo

actum fuit: quandoquidem hæc avis apud Alber-
tum, & Carbo aquaticus, & Mergus
Magnus niger appellatur.

Carbonis Aquatici Sceleton.

C

DE MERGIS.

A

*Descriptio
Avis.*

CORVIS aquaticis mergi sunt affines, quorum plures differentiae in Tomo tertio Ornithologiae assignantur, sed, praeter illas, Mergus arcticus ex Noruegia missus, & à Carolo Clusio descriptus non est silentio inuoluendus. Est enim avis marina, palmipes, anseris domestico maior: ut plurimum à collo, ubi pectori iungitur, usque ad vropygium, duos pedes longa est, & corporis ambitus binorum pedum: Alae quattuordecim uncias longae, cauda brevis, & vix trium unciarum. Collum ferè octo uncias longum, caput breve tres uncias latum. Rostrum nigrum, mucronatum, magnitudinem quattuor unciarum superans.

*Pennarum
varietas.*

Lingua tres ferè uncias longa, nigra, mucronata, cartilaginea, & circa partem superiorem, ubi rostro necitur, dentibus introrsum recurvis utrimque praedita, media autem parte aspera. Similiter palatum quattuor exiguum, & breuium dentium introrsum spectantium ordine munitur, quibus faciliè pisces retinet, & conficit: cum rostrum dentibus careat.

*Mergus Ma-
rinus Gesne-
ri.*

Totum corpus densis pennis tegitur, quae in pectore, toto ventre, & alarum supina parte breues, & albæ, in dorso autem, & parte alarum prona longiores, & nigricantes, singulae tamen circa extremitatem maculis candidis insignitæ: hæc enim pennarum varietas circa dorsum, & latera meleagridis, seu Gallinae Numidicae varium colorem repræsentat. Deinde collum torque ex nigris constante pennis decoratur: caput etiam similibus pennis tegitur. At quæ rostrum, & oculos ambiunt candidis maculis sunt distinctæ. Sub gutture quoque aliquas paruas pennas albas nigris habet permixtas. Crura in extremo corpore sunt sita tribus uncis paulò longiora, plana, & nigra. Pedes sunt quattuor uncias longi, nigri, tribus digitis referti, & atra membrana simul ad ungues usque copulati. Immo circa posteriorem partem singulorum pedum paulò supra inflexionem parvus articulus instar calcaris conspicitur.

Hoierus scriptum reliquit auium huius generis, in Farrensi insula inter Noruegiam, & Islandiam sita, fuisse deprehensam; in aquis educare, nec nisi aduentante Autumno conspici, terram autem rarè attingere. Huic non valdè dissimilis videtur Mergus ille marinus, quem Gesnerus in Paralipomenis memorat. Pariter ab his auiibus non multum degenerat Mergus Americanus alis exiguis insignitus: qua de re auium monstrosa esse perhibetur.

DE COTURNICIBVS.

D

*Avis conuul-
sionem gene-
rans.*

*Coturnix
aquatilis.*

QVAMVIS in secundo Ornithologiae Tomo vnum dumtaxat Coturnicum genus fuerit memoratum: licet Aristoteles scripserit visam fuisse Coturnicem albam, tamen diuersam speciem haudquaquam constituit: cur postea aliquibus in locis interdum aues albescant suo loco fuit explicat. Nihilominus legimus apud Martinum Cromerum visas fuisse Coturnices pedibus virentibus, quarum esus, & usus conuulsionem generat, & tamen nostrates virore pedum carent. Modò Coturnicem aquaticam addimus, non quia ad idem genus referenda sit, sed solum ratione magnitudinis, & velocitatis pedum.

Est enim quædam avis fusca Mexicani lacus indigena, magnitudinem Coturnicis æmulans, prolixo tamen rostro, & ad inferiora curuo, pedibus longis, & iuxta summam aquarum celerrimè cursitans; cum nunquam ferè volet, vescitur pisciculis, & ab Incolis lingua vernacula Coturnix aquatilis cognominatur.

DE

E DE AVIBVS FVLICIS
congeneribus.

R Elatum fuit in tertio Ornithologiæ tomo ad mentem Alberti quasdam aues fulicas nuncupari, quæ potius ad Mergorum genera erant reducendæ: pariter Ornithologus scribebat apud Italos duas fulicarum species, nempe maiorem, & minorem versari; quamvis ipse maiorem fulicam Coruum aquaticum Aristotelis esse putauerit: quandoquidem in Italia vnum tantummodò fulicæ genus habetur.

Apud Indos Yachacintli auis ad fulicas Nuperorum videtur referenda, virentibus est cruribus, capite, & ventre cyaneis, sed in colorem purpureum tendentibus, alis promiscuè fuluis, & nigris. Rostrum tres digitos latos longum, & circa exortum in coccineum colorem vergens, parte anteriori capitis depilli. Piscibus iuxta lacus, & flumina viuit, edilis est eius caro, sed minimè grato alimento. *Descriptio.*

Eodem nomine indigitant aliam auem Indi fulicæ pariter æmulam; quamvis alijs vocetur Quachiltone, coloris est purpurei ex nigro intersestis albicantibus pennis. Rostrum initio pallet. Adolescentibus rubet, cum caluitie iuxta originem rostri. Crura sunt lutea ad virorem inclinantia, & quatuor digitis pallidis terminantur. Oculi sunt nigri, iride fulua, circa paludes cursitat, piscibus victitans, & huius caro ad differentiam superioris palato non est iniucunda. Tandem huiusmodi auis vigiliam, & cantum Galli gallinacei imitatur: siquidem nocte intempesta, & crepusculis aduentantibus matutinis canit. *Auis galli gallinacei æmula.*

G DE PASSERIBVS AQUATICIS,
& exoticis.

V Ersatur in Mexicanis Plagis auis nuncupata Acototloquichitl, seu passer aquaticus, quoniam passerem nostratam magnitudine, & forma simulet, rostro est nigro, cruribus, & pedibus fuluis, inferiori parte corporis plerumque candida, cæteris fuluis, albedine aliqua, & nigredine variatis. Pertinacis cantionis est animal, quia non minus canit, quam Sol pergit, dum contumaci sonitu mures imitante garrit. In iuncetis plerumque insidet, & nidulatur, & toto Cœlo discrepat ab illo passere aquatico, qui in secundo Ornithologiæ libro fuit memoratus.

Est alia auis in illis regionibus passer aquatilis pariter nuncupata, cui insignis stultitia, & simplicitas nomen dedit, quia manus apprehendentium non fagit, admiratur solum, & tanquam auis stolidus stupet, voce Gracculum, magnitudine Picam, & formam Larum æmulatur. Rostro est tenui tres uncias longo, rotundo, & recto, necnon propè extremitatem nonnihil curuo, pupilla nigra, & membrana oculos cingente in ambitu cinerea. Crura sunt nigra, & pedes instar animalium palmipedum membrana muniuntur. Marina est auis, & vescitur pisciculis. *Vox auis qualis.*

Cæterum aues huius generis, nautis appellentibus, arboribus insident, & securæ ad manus accedunt: qua de re passerem stulti nominantur: Bononiæ verò auiculam, longè ab his diuersam passerem stultum indigitant, nimirum motacillæ quædam speciem nonnullis etiam Aucupibus magnaninam vulgò nominatam; item aliam auiculam, quæ corporis habitu passerem simulat, licet colore sit diuersissima; de quibus postea in secundo Ornithologiæ libro vberius actum fuit. *Passer stultus.* *Motacilla auis quæ.*

PARALIPOMENA HISTORIÆ Insectorum.

DE VESPI S.

OMnes persequi Vesparum differentias admodum difficile esse opinamur, cum aliæ ab Antiquis, aliæ à Nuperis recensentur. Præterea aliæ legitima, aliæ spuria, aliæ nostrates, aliæ exoticæ, & potissimum Indicæ nuncupantur. Modò, præter illas in Historia Insectorum memoratas, quoddam Vesparum genus aculeatum, & pungens Tetlatocha ab Indis vocatur, quoniam, singulis quibusque diebus, effossa terra, & aliò delata, cubiculum sibi parat, sed fauos minime construit. Vespa est nigra ad cæruleum vergens, exceptis alis, quæ fulvæ sunt; similiter cornicula luteo tinguntur colore. In montibus potissimum Tepoatlamicis vivit.

Vespa Indica.

DE PAPILIONIBVS.

SI genera Papilionum inquiramus, innumera ferè inueniemus. Namque alij sunt diurni, alij nocturni, nempè lucis, & tenebrarum amantes. Alij magni, alij parvi, alij mediocres. Alij vno tantum prædito sunt colore, alij duobus, alij pluribus. Alij maculati, alij maculis carent.

Papilio Indicus.

Inter hos autem nullus reperitur aculeo infestus: cum tamen in India plures huius generis nascantur, ubi etiam quoddam Papilionum genus versatur, quod à Barbaris Arauers nuncupatur, grilli magnitudine, ut Lerijs testificatur. Huiusmodi autem Bestiæ gregatim tanquam grilli ad focum, & ad loca calidiora accedunt, & si edile aliquid offendunt, illicò exedunt; immò vestes ex corio paratas ita aliquando corroduunt, ut earum superficiem penitus absumant. Deinde si Pullastri cocti, aut alià cibaria, per incuriam, noctu incondita remaneant, manè vsque ad ossa carnibus nudata reperiuntur, & hæc est noxa, quam huiusmodi Insecta incolis afferunt.

DE SCARABEIS.

HÆC animalcula primum inter se colore discrepare videntur, dum alij nigri, alij virides, alij, quouis colore, præter album; insigniti observantur. Alij magnitudine, alij sono, alij generandi modo, alij demum capitis constitutione differunt: cum alijs caput cornutum, ut Ceruis volantibus, alijs absque cornibus insit.

Vsus in medicina.

Illud igitur genus cornibus refertum varios habere vsus perhibetur, ut in Historia Insectorum fuit explanatum: siquidem in doloribus sedandis sæliciter vsurpantur, & contractiones nervorum mirandum in modum tollunt, quem affectum Vulgus Grancio vocitare solet. Immò in huiusmodi affectionibus vice amuleti auro, & argento tales bestiæ includuntur: deinde ex cornibus harum bestiarum amuleta ad fascinationes, & ad tericulamenta puerorum parant: quamvis alij in omnibus puellorum affectibus tale præsidium commendent. Præterquamquod multi, in quartanis febribus abigendis, hæc cornua vtiliter suspendunt.

Sed

Sed, præter hæc, iam suo loco narrata, sciendum est in nouo Orbe Scarabeos ex genere cornutorum generari, quos Temolin Incolæ nuncupant, & quorundam cornua deradunt, & in aqua propinant, & Venerem mirandum in modum stimulare profitentur.

Scarabeus cornutus Indicus.

DE MUSCIS.

LIBRO postremo Historiæ Insectorum Muscæ fluuiatiles Rondeletij memoratæ fuerunt, quæ supra vndarum superficiem, Aestate, volant, oculis magnis pro corporis mole, dorso rotundo, ventre plano, senis pedibus, & postremis maioribus, qui ad corpus in aqua impellendum, eis magno sunt adiumento: quamuis inter natandum geminæ alæ extendantur; qua de re non solum natate, sed etiam volare possunt.

F Verum in Plaga Mexicana, musca palustris non prorsus prædictæ dissimilis in aquis versatur, Akkagacatl nuncupata, quoniam faciem aquosam repræsentet, & valde similem elemento, in quo assidue versatur. Hæc continuam annonam Plebi Mexicanæ suppeditat; dum vber harum muscarum copia, statis quibusdam temporibus ad retia venit: ex his tritis, & commixtis globuli ad totius anni emporia præparantur, namque Indigenæ illas membranis spicæ mayzi, nimirum frumenti Indici conuolutas, & in aquam nitratam coniectas coquunt, atque ita bonum, & gustui minimè ingratum alimentum præstant. Præterquamquod iisdem mille auicularum generantur, quæ caueis inclusa, non sine audientium voluptate voces varias modulantur: tandem harum muscarum genus maius, & minus reperitur.

Musca Mexicana palustris.

Vsus in cibis.

Insuper lacus Mexicanus magnam præbet copiam Ahoaurli: sic enim oua prædictarum muscarum Indi cognominant. Hæc Papauerum seminibus sunt similia, & capiuntur proiectis in lacum funibus brachialis crassitudinis, qua parte fluctus sunt tumidiore: siquidem illis oua adhærescunt, & inde Piscatores illa corradunt, & in vasis ad usum seruant. Ex his postmodum placentas, aut orbes effingunt, & in membranaceis inuolucris spicarum Mayzi recondunt, ut deinde, oblata occasione, torrefaciendo fercula parent. Piscium odorem spirant, nec prauum penitus alimentum præstare perhibentur; immò ventriculum imbecillum, & dissolutum roborare dicuntur.

Oua Muscarum India ad quid.

Iam explicatum fuit, muscarum alias esse aquatiles, alias terrestres: pariter terrestrium duplex generatio suo loco fuit assignata, quarum altera ex ouis, altera ex putredine procedit, quamuis postea ex ouis prius vermis dimanet, qui sensim pedes, atque alas effert, & tandem volucris, nempe musca euadit.

Cum igitur vermiculorum muscas progignentium duplex sit origo, nimirum congressus muscarum, & putredo: aduertendum est, quod hæc putredo non solum cadauera, sed etiam corruptionem fructuum respicit. Quamobrem hoc in loco libuit exhibere iconem muscæ in quercus pilula natæ, ubi Lector poterit etiam intueri iconem Blattæ telas sectantis.

Muscarum varia origo.

Musca ex Quercus pilula prodiens, & Blatta
telas sectans.

DE ARANEIS.

MULTÆ Araneorum species apud Indos generantur, quarum præcipuas memorare decreuimus, cum multæ aliæ in historia Insectorum enumeratæ fuerint; quædam species magnitudinem ouum columbinum superans Ahoachrocatl vocitatur, quæ cum tantæ sit molis, nullius tamen esse veneni dicitur. Rursus alij apud Caribes sunt Aranei, dimidium malum citrium adæquantes, exiguis tamen pedibus, dentibus tamen longis, & acutis referti, qui elaborant telam satis resistentem, in qua si parua volucris incidat proculdubio irretitur. Posset hæc aranea tanquam Calantica, seu reticulum capitis mulieribus inferuire, & potissimum quia ablutione alba redditur. Alia species Hoitztocatl, nempe Araneus spinosus dicitur, qui morfu dementat, superna, & media corporis parte est niger, cætera luteus, figura aculeata, & tribulo similis: vnde apud Indos nomen sibi comparauit cum Hoitztli spina vocetur.

Atocatl autem est Araneus iuxta aquas degens, rubro, aureo, & nigro variatur colore, & vitam ducit in planta ab Incolis Metl vocata; mira dexteritate telam peragit circino veluti semper rotundatam: innocui, aut saltem leuissimi est ictus.

Tandem in illis regionibus aranei paruuli sunt, aureis, & punctis nigris distincti. Horum vulnus est noxium, quoniam ictus ad quamdam veluti insaniam patientes ducit, & partibus stuporem communicat non sine anxietate, & dolore, quibus postea Indi proprijs antidotis resistunt.

*Reticulū ca-
pitis.*

*Alia species
aranei.*

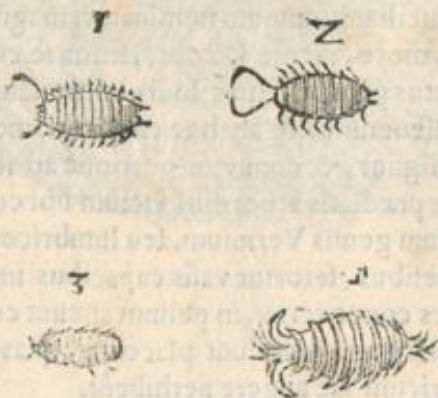
*Tertia spe-
cies.*

E D E M V L T I P E D V M
Differentijs.

TRIA diuersa, & terrestria Insectorum genera multipeda Prisci appellarunt, nempe Iulum, Scolopendram, & Oniscum, sed de postremo in praesentia habetur sermo. Oniscos vocauit Aristoteles ὄνις πολίποδας, nimirum Asellos multipedes, nec praeter rationem, quoniam nomen Aselli multis animalium generibus apud Graecos competit; ideoque adiecit multipedes, quoniam Latini etiam Veteres à numero pedum has bestias multipedes indigitarunt. Galenus ὀνίσκος appellauit, & apud suos κνάρησι dici tradidit, eosque sic descripsit. Aselli sunt animalia, quæ in globum se se contrahunt: qua de re nuncupant κνάρησι, nempe fabas, quia fabis esculentis similes sub hydrijs intueri licet. Immo Galenus pluries horum Asellorum meminit, & semper sub hydrijs nasci, & versari scripsit.

Marcellus Virgilius in Commentarijs ad Dioscoridem has bestiolas ὄνις, nempe asinos, similiter Galenus ὀνίσκος, nimirum asellos nominauit, quia liuido colore instar asinorum tales bestiae sint praeditae. Quid si addatur incessus, cum hæ multis instructæ pedibus, tardo tamen gressu, instar asinorum moueantur. Itali Porcelletos à totius corporis specie, & Latini pariter Porcelliones cognominant. Horum autem dantur variae species, quæ in Historia Insectorum, neque memoratae, neque delineatae fuerunt. Quamobrem Lector hoc in loco eas meditari poterit: siquidem hic obseruatur Oniscus cinereus, deinde alter cinereus obscurus. Item alia species punctis albis medium dorsum maculantibus, & demum Oniscus peregrinus, qualis fortè ab Ambrosio Pareo depingitur, ubi de varijs animalibus per urinam excretis verba fiunt.

1. Oniscus cinereus.
2. Oniscus alter cinereus obscurus.
3. Alius punctis albis dorsum maculantibus.
4. Oniscus peregrinus.

DE HIRVDINIBVS.

A

DVORVM generum esse Hirudinem, siue sanguisugam, alteram in aquis salis, & alteram in aquis dulcibus viuentem iam in libro septimo de Insectis fuit enucleatum. Modò prædictis addimus hirudinem tenuem, & terrestrem ad Indos spectantem, quæ Incolis Lamatech nominatur. Est molestissima hirudinis species inter herbas, & montanas arbores degens, semidigitum longa, & admodum tenuis, prætereuntibus tenaciter adhæret, & quoscumque humani corporis meatus etiam angustos, & sædos subit, neque prius illinc discedit, quàm humano fatietur sanguine; tunc enim, instar nostratium, spontè cadit; minusque molesta est vigente Sole: Remedium est quibusdam præacutis arundinibus eas euellere, aut se se intra aquas saxi confidendo tueri, aut igne illas abigere. Itaque huiusmodi hirudo à natura nostratium abhorret, dum inter herbas versans aquas auersatur.

B

DE VERMIBVS.

DIFFERENTIÆ Vermium sunt plurimæ; nam ratione corporaturæ alij sunt magni, alij parui, & alij mediocres: ratione partium, quidam caudati, quidam cornuti, & quidam pilosi: ratione coloris, alij sunt albi, alij flauī, & alij alterius coloris: ratione originis, quidam in animalibus viuis, & quidam in mortuis proueniunt. Ratione qualitatis, alij sunt venenati, alij veneno carent, & tandem ratione loci natalis, quidam nostrates, & quidam exotici nuncupantur. Etenim Peruani habent vermes, ex quibus lethifera venena parant.

C

Præterea, in Huexutla Prouincia Panicensi, vermes generantur lineis albis, & cyaneis distincti versantes inter folia quarundam herbarum, quas Tunas vocant. Mirabilis sunt facultatis in curanda infania: nam bini vermes tusi, & in aqua dissoluti per os sumuntur, & si moribus sit inueteratus, bis, & ter medicamentum reperitur, siquidem somnus conciliatur, & patiens post longum excitatus somnum resipiscit, sunt enim huiusmodi vermes innoxij. Hinc fit, vt tutò propinentur; immò Paralyticis, & Epilepticis feliciter etiam præscribuntur.

Aliud vermis genus est in Mexicanis agris iuxta moros, & salices degens, qui Cuchipilutl, seu vermis concilians somnum nominatur, magnitudine, & forma quasi Bombycis; nam, de illius more, mense Octobri, firma se conuoluit membrana, & Aprili in Papilionem mutatus prodit. Hunc Indi cunis infantium suspendunt, atque illis somnum conciliare asseuerant, & ab hoc effectu nomen bestię imposuerunt. Eundem in puluerem redigunt, & cum vini portione ad stimulandam Venerem præbent. Tales bestiolæ ex prædictis arboribus victum sibi comparant.

D

Reperitur etiam quoddam genus Vermium, seu lumbricorum tenuissimorum Yx-choitli dictum, capitur retibus, seruatur vasis capacibus in mercatus deferendum. Posteaquam illos Inuitores concoxerint, in pullum abeunt colorem, & odorem spirant non absimilem ouis piscium. Inde fiunt placentæ, quas exiccatas seruant, quoniam puerperarum, & nutricum lac augere perhibent.

Versantur etiam in paludibus illarum regionum quidam Vermes similes illis, quos caro putrida hospitatur. Mexicani hos vocant Ocuilztac, crudi sunt nigri, & torrefacti albicant, quoniam hi quoque gulæ famulantur.

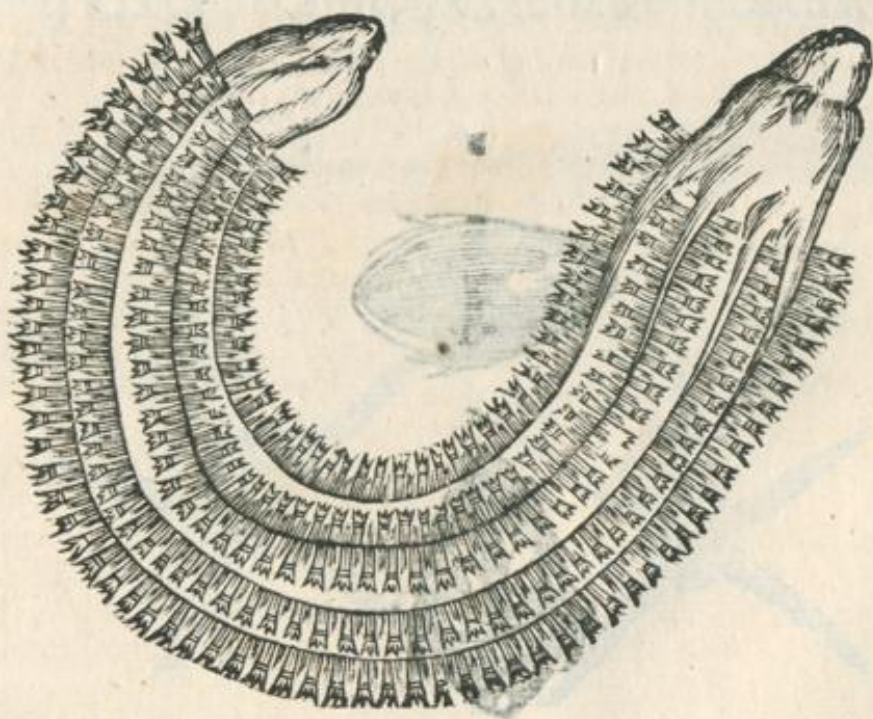
Vermes varijs coloribus decorati reuocarunt ad mentem Amphibænam marinam, cuius icon nullibi est expressa; ideoque non prætermittenda. Fuit igitur Amphibæna hæc cōprehensa in mari Anglico, vbi multæ aliæ huius generis versabantur.

Habet

Habet talis bestia binà capita geminis exornata oculis . Capita ab inuicem discerni non possunt, nisi quòd alterum altero maius conspicitur . Quatuor lineæ coloris amethystini totum corpus decorant, quæ quidem lineæ vndeque flosculis quibusdam pulcherrimis videntur insignitæ, ad instar florum Pseudolycomori arboris . Hæc autem in sequenti Icone repræsentatur.

Amphisbæna marinae descriptio.

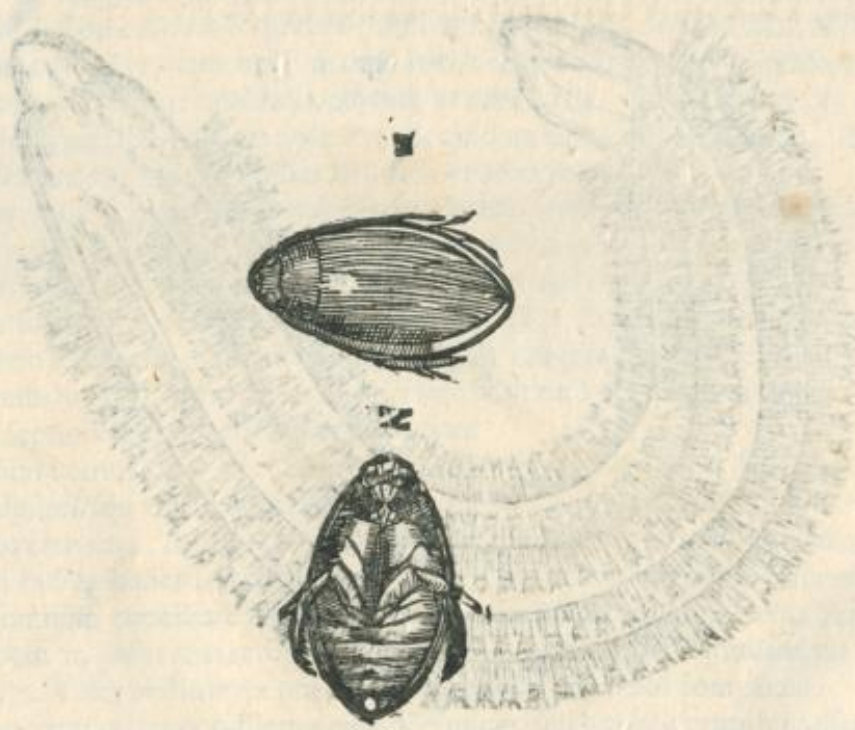
Amphisbæna marina.

DE PVLICE MARINO. A*Piscium
somnia.*

Plinius Pulicis marini meminit, qui noctu in mari somnum piscium infestare creditur. Kiranides, hanc bestiolam Pfyllum marinum appellauit. Niphus, & ipse memorat hoc animal, sed illud postea cum Scolopendra confundit. Rondeletius, pulicem marinum esse animalculum tenui crusta tectum asseuerat, quod aspectu homuncionem, vel simiam simulat alijs partibus locustæ similibus, cum appendicibus in cauda, ritu squillæ; idque opinatur esse pulicem marinum, nempe *ψύλλον θαλάσσιον*, cuius meminit Aristoteles, quando de somno piscium verba fecit. Sed, vt veritatem fateamur, ex hac Rondeletij descriptione non possumus nisi coniectare, pro pulice marino, squillam marinam minorem intellexisse: quapropter aliam iconem hic damus in publico inuentam Musæo ab icone Rondeletij valdè discrepantem, vt Lector optimè poterit intueri. B

Pulex marinus iuxta vtramque partem
delineatus.

DE

DE

DE STELLIS MARINIS.

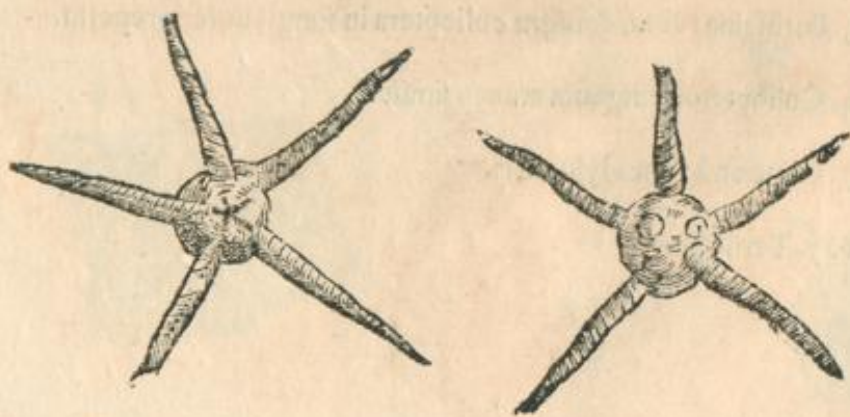
E

VARIA stellarum marinarum genera obseruantur; quædam enim in ingentem excrescunt molem, nonnullæ mediocri contentæ sunt magnitudine, & quædam semper parue manent, neq; vllam auctiōem adipiscuntur. Item aliæ sunt aculeatæ, aliæ reticulatæ, aliæ leues, sed hæ sunt raræ, aliæ ramosæ, quæ à nonnullis arborecentes appellantur; aliæ tandem sinuosæ, & omnes postea colore plurimum variant. Tandem aliæ quinque tantum radijs, & aliæ pluribus sunt refertæ.

*Stellarum
differentia.*

Inter illas, quæ constant quinque radijs, collocatur ea, quæ à Rondeletio Sol marinus nuncupatur, quoniam Solis picturam quodammodo referat: nam è medio corporis trunco, tanquam à centro quinque radij erumpunt, minimè asperi in superiori parte, sed veluti ex squamis compositi, in lateribus verò paruis veluti aculeis rigentes, & ad extremitatem vsque gracilescentes. At corpus stellæ rotundum in medio effigiem rosæ pictæ habet expressam, vt in icone proposita in Historia Insectorum appareat, vbi pronè tantum delineatur; sed, hoc in loco, icon huius stellæ marinæ iuxta vtramq; partem delineata exhibetur.

Stella quinq; radijs constans, seu Sol Rondeletij iuxta vtramq; partem delineatus.

DE

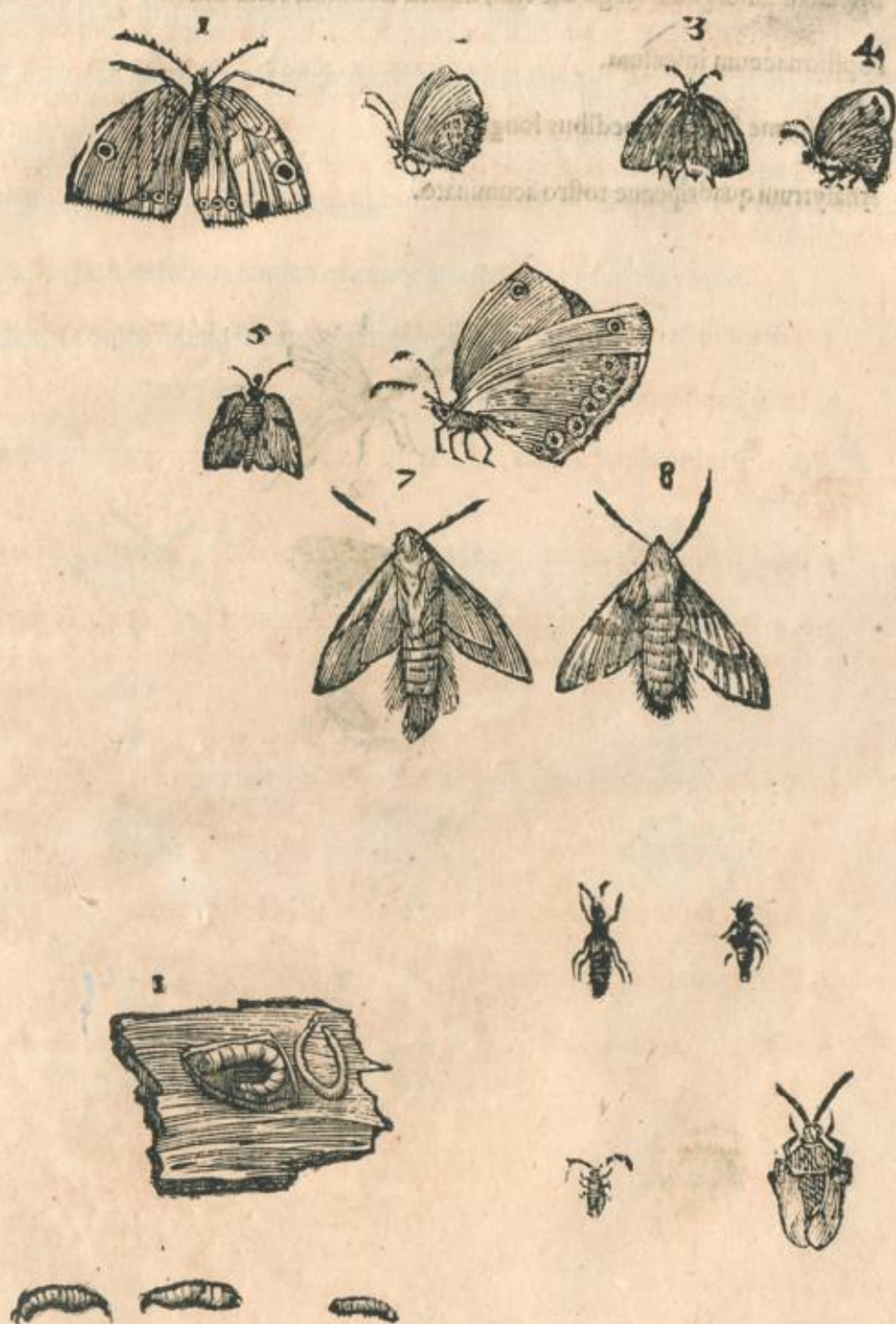
Pariter in Historia Insectorum differentiae marinarum stellarum duodecim tantum radijs ornatarum à Clarissimo viro Vlyffe Aldrouando observatae, delineatae, & descriptae fuerunt; quibus addimus stellam tredecim radiorum insignem, quam Carolus Clusius in calce libri sexti Exoticorum descripsit. Erat haec stella ex genere aculeatarum, orbe corporis satis amplo, & radijs non admodum longis constabat, qui numero erant tredecim recti, & minimè sinuosi, omnes tamen aequalis longitudinis. Hi igitur radij aequales sescuntiam erant longi, & diameter corporis orbiculati binarum vnciarum. Singuli radji prona parte quinque aculeorum ordinibus erant praediti, tribus medium occupantibus, & duobus alijs latera; itaut singula latera decem aculeis pectinatim munirentur. Stella haec pronè rubescebat, & supinè flavescebat.

Quoniam autem multae icones Insectorum post impressionem Historiarum, inuentae fuerunt, & illas publicare volumus, hoc in loco tanquam coronidem eas collocauimus.

*Stella trib.
radijs supra
decem exor-
nata.*

1. 1. Papilio oculatus fuscus hirsutus mediocris, pronè, & supinè effigiatus.
2. Item Papilio parvus caeruleus polyophthalmos pronè pictus.
3. & 4. Papilio alius exiguus rufus nigris guttis notatus pronè, & supinè delineatus.
5. Papilio alius exiguus ex fusco rufus oblonga macula transuersim distinctus.
7. & 8. Papilio corpore crasso fusco villoso magnis oculis pronus, & supinus, Tabani fortè species.

1. Terebo in cortice iuglandis genita suo folliculo inuoluta.
2. Forbicina tota nigra.
3. Forbicina rubra, & nigra culioptera in fungis boletis reperta.
4. Culioptron exiguum araneo simile.
5. Cimex maximus syluestris.
6. 7. Termites.

D

t. Papi.

1. Papilioni caudato insectum congener,
2. Insectum ambiguum tergo bicorni, habitu Bubonis, rictu Bufonis.
3. Papilionaceum insectum.
4. Musciforme insectum pedibus longissimis.
5. Analytrum quadripenne rostro acuminato.

1. Cimex sylvestris colore leucophæo.
2. Cimicis sylvestris alia species.
3. Cimex sylvestris non fætidus colore viridi diluto.
4. Cimex alius subviridis, & subluteus duplici punctorum ordine distinctus.
5. Cimex totus viridis.
6. Cimex sylvestris subviridis fætidus.
7. Cimex fætidus subtus tantum quattuor punctorum ordinibus varius.
8. Cimex colore subnigro capite rubescente.

1. Insectum cinereum cimiciforme figura ouali.
2. Insectum aliud cinereum cimiforme.
3. Insectum aliud aluo longiuscula.
4. Insectum culici simile, sed monstrosum aluo oblonga, & cauda trifida.

1. Musca sylvestris chrysopteros aluo lineis albis cincta.
E 2. Musca leucophæa capite albo.
 3. Musca api similis.
 4. Musca boaria, Tauanello vulgò dicta.
 5. Musca oblonga tænijs nigris, & luteis aluo alternatim variata.
 6. Musca aurea alis argenteis.
 7. Musciforme insectum ventre acuminato.
F 8. Musciforme insectum minimum.
 9. Insectum quadripenne musciforme.
 10. Musca cum longa promuscide.

1. Muscilionaceum infectum.
2. Eiusdem oua ex quibus prodierat.
3. Infectum musciforme quadripenne cauda tricuspidata.
4. Infectum inter culicem, & muscam ambiguum cauda tricuspidata.
5. Infectum papilionaceum cauda bifurca.
6. Infectum muscilionaceum.
7. Infectum papilionaceum aliud.
8. Infectum musciforme ventre oblongo, & angusto.

1. Vermis triticarius α ; Græcis nuncupatus.

2. Eiusdem spoliū.

3. Eiusdem chrysalis.

1

2

3

1. 2. 3. Pediculi campestris cimicibus
lectularijs similes.

1. Chrysalis aquatilis instar feminis ricini, aut phaseoli in radice nymphae inuenta.

2. Vermiculus ex chrysalide transmutatus parte supina pictus.

3. Idem vermiculus parte prona delineatus.

4. Nympha, seu rudis quædam formatio insecti cimiformis.

5. Insectum cimiforme vaginipenne corpore oblongo.

1. Folliculus alicuius *Erucae* incertæ.

2. Eiusdem spoliū.

PARALIPOMENA MOLLIVM Crustaceorum, & Testaceorum.

DE LEPORIS MARINI Differentijs.

LEPUS marinus, est animal de genere mollium, quod ab Aeliano cochleæ testa exemptæ comparatur, nec præter rationem: quandoquidem Plinius & ipse hanc bestiam ossam informem, nimirum massam carneam potius, quàm piscem appellavit: cum neque pinnae, neque oculi, neque alia membra rectè distincta in hoc genere animalium, quemadmodum in alis piscibus conspiciantur.

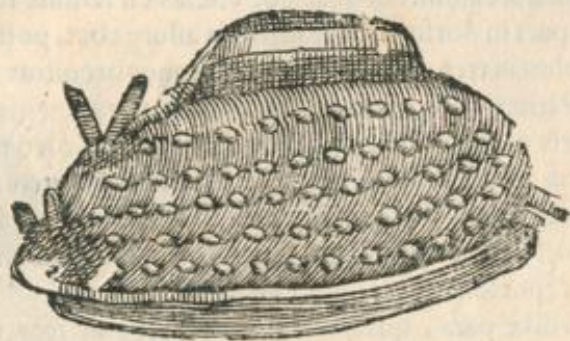
Rondeletius tria genera huius animalis descripsit, quorum icones libro primo de Mollibus spectandæ fuerunt expositæ. Præter hæc tria genera, alia etiam tria à Doctissimo viro Vlysse Aldrouando fuerunt effigiata, quorum primum lepori terrestri, colore, & parte anteriori, planè assimilatur, sed posteriori parte informis ossa, iuxta sententiam Plinij, apparet. Secundum genus, forma, & colore ab antecedenti discrepat, quia colore amethystino maculis albis variato refulgeat. Tertium genus est cinereo colore magis refertum, deinde albo, & amethystino maculatum.

His, & alijs in generali Historia expositis, duas alias addimus differentias, in quarum prima Lepus marinus colore prorsus amethystino collocatur, & in altera Lepus marinus purpurei coloris, veluti in subsequētibz iconibus exprimuntur.

DE

*Alia genera
Leporis ma-
rini.*

Leporis Marini duæ differentia, nimirum
coloris prorsus amethystini, & coloris
purpurei.

DE CANCRIS.

A

*Descriptio
Cancris Mol-
lucani.*

ALIIS Cancrorum specibus Cancer Mollucanus addendus est, quia circa Mollucas insulas fuerit comprehensus. Descriptus fuit à Clusio in Exoticis hunc in modum. Perpolitam is habebat crustam, & versicolore, in qua lumini opposita, colores ex flauo, & rubro mixti obseruabantur. Constabat autem testa duabus partibus, anteriore, & posteriore inter se quadam chartilagine connexis; anteriore quidem breuiore, & angustiore, tres tamen uncias longa, & quattuor lata, & posteriore longè maiore; nimirum quattuor uncias cū semisse longa, & septem cum semisse lata. Vtraque pars in dorsum instar fornices assurgebat, posterior tamen magis, quàm anterior, & veluti in tres eminentiores diuisiones breuib; quibusdam aculeis refertas distincta. Pariter ubi anteriori parti connexa erat magis eminens, & breuib; quibusdam aculeis armata, deinde in lunata quædam cornua se se diuidens ad longos usque anterioris partis aculeos pertingentia, dentata utrinque; & in firmam spinam desinentia, & circa connexionem asperis quibusdam villis testæ. In media quasi parte crustæ iuxta dorsi latera orbiculatæ, quædam eminentiæ conspiciebantur, oculorum ferè effigiem repræsentantes, duræ tamen, & testaceæ.

*Anterioris
partis de-
scriptio.*

Anterior verò crustæ pars, qua posteriori necebat tres uncias erat lata, & quattuor, ubi erat amplissima, extrema binas tantum uncias, quæ in tres breues aculeos æquali spatio inter se distantes desinebat. Iuxta medium aculeum, adnexum habebat non exteriori crustæ adhærens, sed quadam articulatione sub ipsa crustæ cornu triangulare septem uncias longum angustum, & mucronatum. Supremus in prona aculei parte angulus breuib; aculeis instar ferræ erat refertus, suprema eius pars levis, & carinata. Latera anterioris partis crustæ septem aculeis, præter extremum, firmis planis, & unciam longis, spadicei coloris erant insignita.

*Pedum ani-
malis nume-
rus.*

Totum huius animalis corpus siccitate contractum, & vetustate ferè corruptum. Clusius est conspicatus: nihilominus decem pedes habuisse obseruauit, quorum priores, an chelas habuerint necne, non potuit conspici. Posteriores quidem pedes subsequebantur exiguæ chelæ tribus articulis integratæ nullis vel capitis, vel caudæ vestigijs apparentibus. Illa autem pars testæ, ex qua ortum ducebat triangulare mucronatum cornu, erat concaua.

*Cancer He-
racleoticus.*

Aliqua hirsuties huius cancri in memoriam reuocauit quamdam speciem Cancris heracleotici, cuius icon in Historia Crustaceorum fuit locata: vocatus enim fuit Heracleoticus ab Heracleis Urbibus, quarum vna Ponto, altera Propontidi adiacet. Huiusmodi Cancer crusta nec valdè leni, nec valdè aspera tegitur. Rondeletius hunc gallum marinum nominauit, non alia de causa, nisi quia brachia huius animalis, instar cristæ galli formata esse videantur, quemadmodum Lector in iconibus propositis, & proponendis intueri potest.

*Vrsus Mari-
nus.*

Pariter Rondeletius hoc animal cum Vrsu quadrupede comparat, quia brachijs, oculis, & ori appositis conglobatus, more Vrsi dormiat. Verum hoc nomen alteri speciei competit, quam non obseruauit Rondeletius, quæ Vrsi corium, ob pilorum densitatem, amulatur: immò robore prædictum cancrum heracleoticum superat.

Itaque libro secundo de Crustaceis in prima facie fuit locata icon Cancris heracleotici levis, deinde hirsuti; aut igitur hirsuti duæ dantur species iuxta icones inuentas, aut icon hirsuti hic proposita ad similitudinem lenis fuit effigiata.

*Cancris pla-
ge Orienta-
lis qualis.*

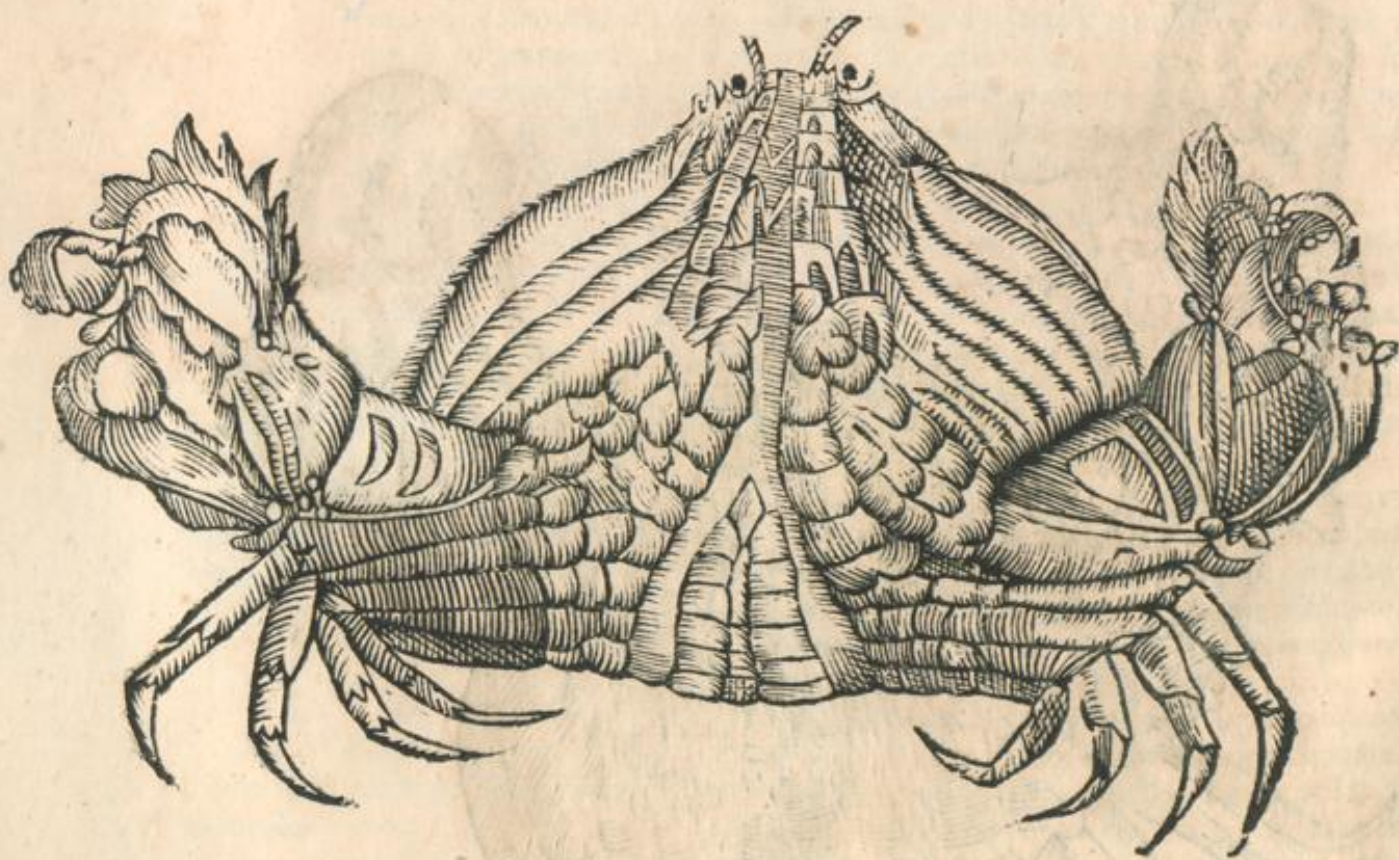
Insuper in Plagis orientalibus tanta vis, & moles cancrorum est, ut ab hominibus formidentur; nam quæcumque chelis suis comprehendunt illic obtruncant, & immediatè vorant. Hocque non est in dubium reuocandum: siquidem Nautæ fide digni nuper ex India in Lusitanam nauigantes, hanc veritatem iure iurando affirmabant.

Reperitur etiam in Virginia Seeceanæ piscis testacei generis, cauda crustacea Cancris congener, quia multis refertus est pedibus, ut Cancer, oculis in dorso eminentibus

Cancer Heracleoticus hirsutus pronè pictus.

Cancer Heracleoticus hirsutus supinè pictus.

mentibus, pedem circiter latus, aquas marinas restagnantes sequitur, & gratissimi est saporis.

E Mexicanis lacubus frequens est animal, forma, magnitudine, & colore, ex pullo in atrum vergente Scarabeos terrestres simulans, tegitur crusta, cancrorum more, ob cuius duritiem, ab Incolis Atetepitz nominatur: quattuor tantum sustentatur pedibus, iisdemque saltat. An Incolis estur, qui ritu Pamphagorum, nulli ferè rei par-
cunt. Vulgare præbet alimentum, veluti, & aliæ Scarabeorum palustrium, species, quibus item vescuntur.

Similiter Indi edunt Atopinam animal simile Scarabeo, quattuor tantum uncias longum, & extensum duas in latitudinem. Color ei est fuscus, tegmineq; crustaceo, more cancrorum, vestitur. Hæc bestia volans crepitat, & circa lacum Mexicanum noctu in iuncetis versatur. Editur ab Indigenis elixa cum alijs piscibus, & herbis.

*Pamphagi po-
puli*

*Scarabeus
Mexicanus
edilis.*

DE CONCHIS, & CONCHILIIS.

F

VARIÆ Concharum differentiae in mari Australi novæ Hispaniæ reperiun-
tur. Vna vocatur Xochpaltapachth, nempe concha coloris minij, auricula-
ta, mediocris magnitudinis, transuersis semicirculis, lineas secundum re-
ctum procedentes secantibus, & colore minij rubeo dilutiore, & luteo in ruborem
tendente distincta. Altera species maior est, & lineis simillima, sed colore candido
rubro, & fusco varia. Tertia demum circa auriculas est rubicundo diluto, & fusco
colore prædita, lineis tantum rectis.

Habet australe Indiarum pelagus Tapachporcauhqui, nimirum Concham musco-
sam, quæ hoc nomen sibi comparauit, quia muscus illi inascatur.

*Concha mu-
scofa.*

Item Panacensis Prouincia alit concham quamdam veneream insolentis formæ,
aurita est, sed auris altera multò minor. Color extrinsecus est niger, vnde Con-
cha nigra appellatur; internè verò ex nigro ad cinereum vergit, stirijs distinguitur
nouem, quæ, ob lineas alias transuersim discurrentes, in quosdam orbiculos secari
videntur.

*Concha ve-
nerea exoti-
ca.*

Quamuis nomen Conchylij pro vniuerso testaceorum genere aliquando accipia-
tur: nihilominus priuatim pro vna tantum specie eorundem apud Veteres vsurpa-
tur; & quando priuatim sumitur, non purpuram, neque buccinum, sed concham ab
his diuersam, & peculiarem significat, nempe qualem Rondeletius ab hoc nomine
exhibuit, buccino valdè dissimilem, & nullis purpuræ aculeis muricatis circumdatam:
muricis tamen species est, quando scilicet murex pro colore accipitur.

Itaque Conchylium, iuxta mentem Rondeletij, in genere Concharum maiorum
turbinarum collocatur, ea parte latius, qua in turbinem definit, aculeis, & alijs tu-
berculis carens, & foramen, quo interior caro ostenditur, non est rotundum, veluti
in buccino, & purpura, sed longum apparet. Ideoque huius etiam formæ est forami-

*Conchylium
quid sit.*

nis operculum. Quapropter addit Rondeletius liquidò constare operculum purpuræ
βλάτιν, siue βλάτιον βυζάντιον appellandum esse: quamuis Blatta byzantia Ara-
bum nil aliud sit, quam Conchylij operculum. Hinc Pharmacopolæ nostri Autho-
res Arabes secuti, Conchyliorum, & Buccinorum operculo permixta vendentes,
Blattas byzantias, & vngues odoratos nuncupant: quamquam hæ sint rotundæ, illæ
verò oblongæ: hoc enim ex doctrina Serapionis, & aliorum Arabum colligitur.
Quamobrem non à ratione alienum erit, si hoc in loco veri vnguis odorati, necnon
falsi icones exhibeantur, quas Lector perpendens, horum tres differentias poterit
meditari.

*Blatta byzā-
tia quales.*

1. & 4. Vnguis odoratus Officinarum.
 2. & 5. Pseudounguis odoratus.
 3. & 6. Vnguis odoratus verus.

Vt autem exacta horum vnguium cognitio habeatur, notandum est apud Pharmacopolas verum vnguem odoratum rarò obseruari. Nam qui primo loco effigiatur non est latior dimidio digito auriculari, habetque lineamenta quædam subtilia: pars autem inferior concaua est, & lineas, seu eminentias à medio ad extremum habet productas, vt numero 4. apparet.

Insuper aliquando habetur apud eosdem Pharmacopæos vnguis alter odoratus, quem Pseudonichim angustiores appellare poterimus, lineasque transuersas habet, vt in numero 2. & 5. cernitur.

Itaq; sunt prædicti vngues odorati falsi, quia sunt opercula cuiusdam cochleæ, quæ semetipsam claudit, & recludit; sed vnguis odoratus genuinus est quidem operculum, sed illius Conchilij, de quo superius egimus latitudine duorum digitorum, & longitu-

gitudine trium. Eminentias, & lineas quasdam exterius habet, in medio autem nullas, *Descriptio.*
 ut in icone 3. videre licet: siquidem in icone 6. pingitur iuxta partem inferiorem,
 quæ animali adhærebat; ubi est magna concavitas, in superiori verò parte quamdam
 E habet veluti appendicem lucidam, quæ vnguem quemdam æmulari videtur.

Posteaquam Conchylijs nonnulli Authores addunt Mytulōs, nolumus silentio *Mytuli de-*
 inuoluere pulcherrimam mytuli speciem, quam Clarissimus vir Clusius conchiteram *scriptio.*
 appellauit, obseruatam anno salutis humanæ post sesquimillesimum nonagesimo
 nono. Erat hic Mytulus Conchifer septem uncias longus, & tres latus, ubi ma-
 ximè dilatabatur, forma non valdè dissimili Conchæ longæ à Rondeletio descriptæ. *Lib. 1. de Te-*
 Testa erat spissa, & rugosa, quæ duabus patula conchis fuisse videbatur, caua erat, *stac. cap. 21.*
 dorso eleuato, & nigro, cui vermiculorum tubuli inhærebant, necnon parui frutices
 sex, vel septem uncias longi, quorum nonnulli crassiusculi, alij graciliores, & valdè
 ramosi erant, à quibus parua conchæ dependebant musculis non absimiles hirtis,
 veluti capillis oblitæ.

DE TURBINIBVS.

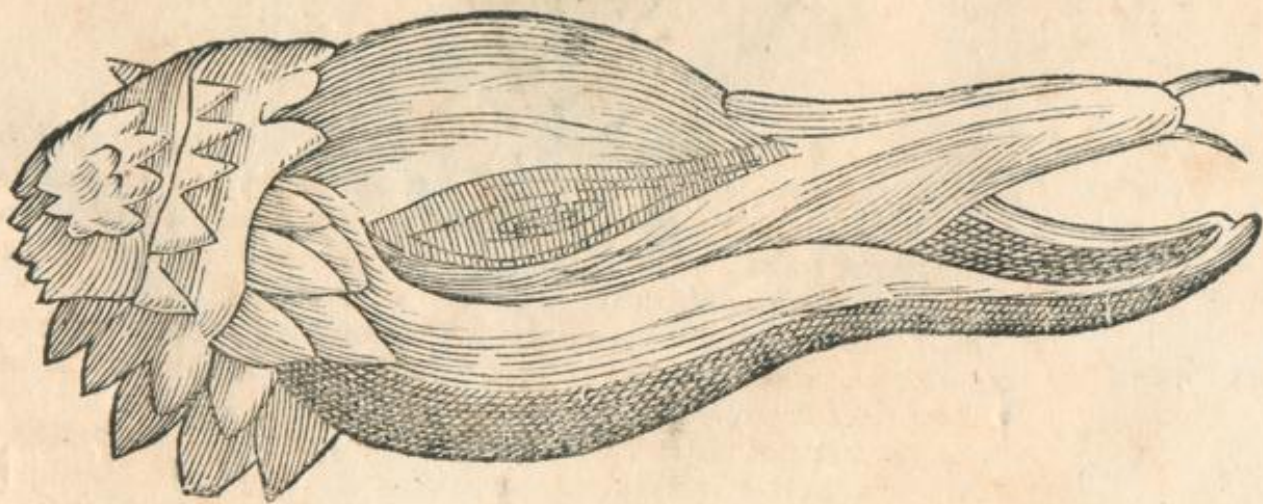
F

CVM Turbo sumatur pro quocumque habente in imo formam acutam, & in
 summo latiore, non poterimus negare hoc nomen non competere Con-
 chilijs, de quibus in præsentia verba fiunt: cum hæ conchæ turbinatæ hanc
 præcipuam figuram fortiantur.

Aristoteles igitur inter turbinata vnū simpliciter turbinem collocauit, deinde oues *Differentia*
 eodem nomine complexus est, nulla, aut magnitudinis, aut qualitatis habita ratione. *multa.*
 Rondeletius tamen, & Vlysses Aldrouandus infinitas ferè Turbinum differentias re-
 censuerunt, quādoquidem alios magnos, alios paruos, quosdam acuminatos, & quos-
 dam obtusos, alios auritos, alios tuberibus scatentes, nimirum nonnullos leues, &
 nonnullos asperos, quosdam angulosos, quosdam muricatos, alios Tesseradactylos,
 alios Pentadactylos, quosdam tandem concolores, & discolores obseruarunt.

G Inter tot igitur differentias à viris clarissimis tot iconibus illustratas, nulla icon
 cum sua carne fuit delineata: idcirco in gratiam doctæ curiositatis, Turbinem acumi-
 natum cum Limace exhibemus spectandum.

Turbo acuminatus cum Limace.

DE PATELLIS, SEV LEPADIBVS.

*Vniualue
quid.*

PATELLAS Rondeletius appellauit nonnullas Conchas ad formam vasis escarij patulas, cum quo magnam videntur habere similitudinem. Galenus autem in Glossis, vbi ab Hippocrate Lepades nominantur vertit Conchas saxis adherentes, nec præter rationem, quoniam habemus apud Aristotelem, Lepadem esse *μολύβδευ*, scilicet vniualuem. Est enim in doctrina Aristotelis vniualue genus, quod saxis adhæret, testa in dorsum data.

*Auris mari-
nae differen-
tia.*

Lepadum igitur duas differentias Rondeletius assignauit, quarum altera Lepas simpliciter vocatur, altera Lepas agria, & Auris marina dicitur. Forma autem inter se discrepant, & præsertim, quia Lepas in loco superiori os habet, & in inferiori loco ori opposito meatus excrementorum; cum Auris marina hæc foramina in testa habeat. Nomen verò Auris sibi comparauit à figura, quoniam perbellè humanam Aurē representat, vt licet intueri in iconibus datis libro tertio de Testaceis apud Vlyssē Aldrouandum: sed quoniam ibi Patellæ sine carne delineatæ exhibentur, libuit in præsentia iconem Auris Marinæ cum sua carne dare spectandam.

Auris marina cum sua carne.

DE PENICILLIS.

TVBVLI quidam testacei, Penicilli à Nuperis appellantur, quia in eorum cauitate quid contineatur similitudinem referens Penicillorum, quibus Pictores vtuntur. Hi, iuxta sententiam Rondeletij, molli quadam, & laxa substantia saxi alligantur; itaut aquarum vndis facillè cedant, & agitentur. Quando autem egreditur id, quod intus carnosum latet, frondeum quoddam expandit, quod exprimitur in iconibus apud Rondeletium: quamuis multi alij sint Tubuli, in quibus vermes latibulentur. Et tandem alij sunt, qui in Spongijs viuere perhibentur, qui in sequentibus iconibus exprimuntur. Licet nonnullis Authoribus hi Turbines Dentalis species esse ferantur.

Penicillorum instar Viuentes in spongijs.

PARALIPOMENA HISTORIÆ Piscium, & Cetorum.

A

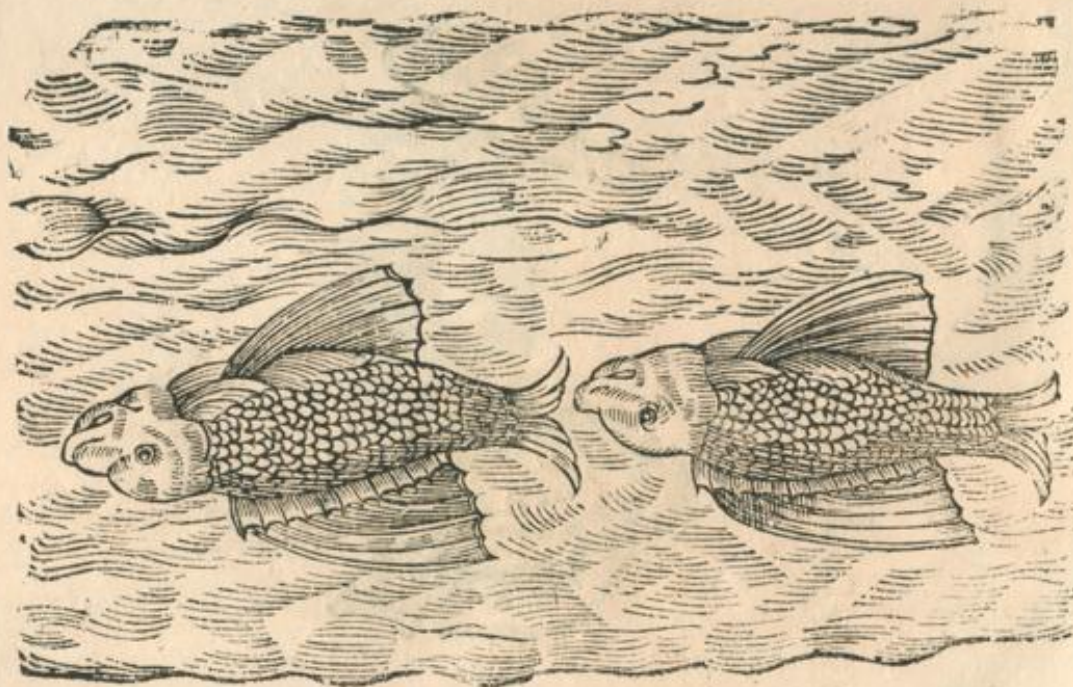
DE PISCIBVS VOLATILIBVS.

TRES Pisces volatiles Plinius recensuit, scilicet Hirundinem, Miluum, & Lucernam, qui Pisces nostra ætate sunt notissimi, sed, præter hos, multò plures fuerunt obseruati, qui Plinio non enumerantur. Namq; Pisces volatiles squamosi, distincti tamen à nostris Hirundinibus volatilibus reperiuntur, qui circa caput Bonæ Spei degunt, & duos dicuntur habere hostes, nimirum in aquis Albicos pisces, & extra vndas Cornicem. Hi per aliquod temporis spatium supra aquas alis corpus sustentant, deinde in aquam rursus decidunt.

Lib. 11. c. 35 Videntur quodammodo hi Pisces non ab similes illis, quorum meminit Ioannes **B** Eusebius Iesuita in Historia Naturæ, dum inquit. Noctū volucres quidam pisces palmaris longitudinis in naues classis Indicæ cadere, & comprehendi solent, qui habent membranaceas alas ferè instar Vespertilionum, quibus explicatis, ad centum, vel amplius passuum intervallum, vndas maris superuolant, vt alios pisces insequentes effugiant, sed interdum vngues rapacium auium marinarum incurrunt: quapropter ubiq; pericula subeunt, sicque citò denuò merguntur, vt à Cæli periculo se subducant. Horum nonnullarum icones in tabula Africæ delineantur, vt hic apparet.

Antipathia.

Pisces volatiles squamosi.

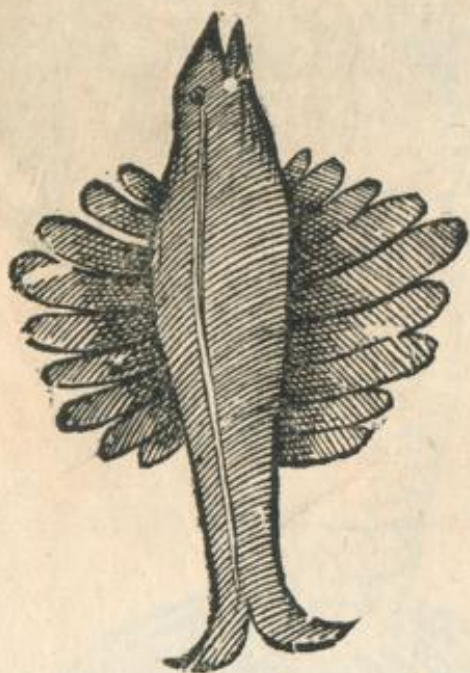
Pariter

Pariter in tabula Oceani septentrionalis, apud Olauum Magnum, conspicitur pictura aliorum piscium volantium: Prima icon piscis exprimit caudam repandam instar Delphini. Secunda icon spectat ad pisces tabulae Lacus Albi, qui maximus, & remotissimus est versus Septentrionem, & partim ad Moscouitas, partim ad Sueuos, vel eis subditas gentes pertinet, ubi piscis volatilis versatur, qualis in subiecta icone delineatur.

Piscis volans ex Olao Magno.

Piscis volans Lacus Moscouitici.

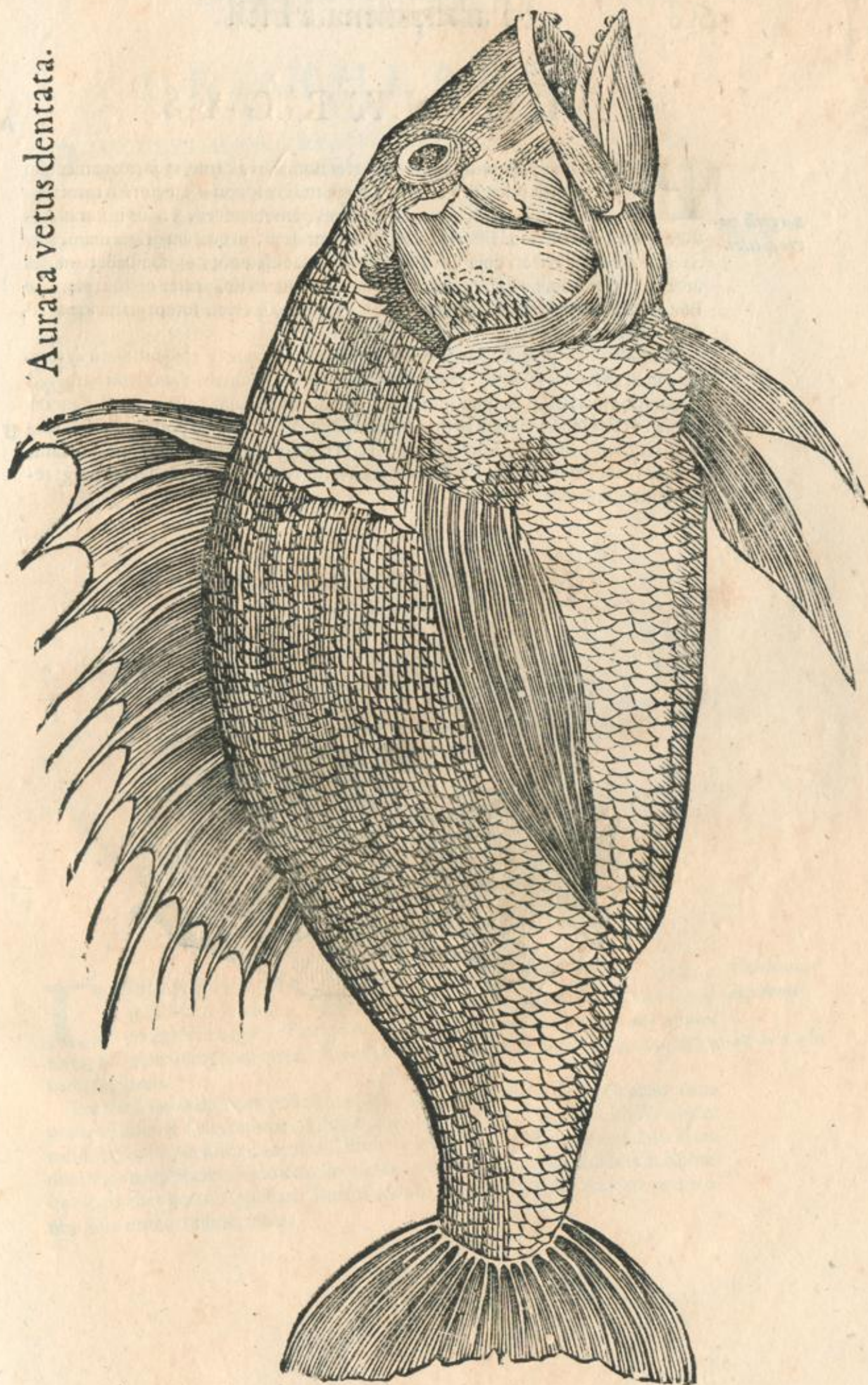
DE DENTICIBVS.

MULTI sunt pisces, qui vel à copia, vel ab aliqua dentium prærogatiua nomen fortiuntur. Vocatur *συνόδοντις* quædam Thuni species à vigore dentium, & *σινέδω*, siue *σινέδω* Græcis appellatur piscis, quem Latini Denticem nuncupant. Sed aduertendum est nonnullos pisces, nempe Denticem, Synagridem, & Auratam ob singulares dentium notas, ab Authoribus confundi. Hoc igitur in loco Synodontis maxillas cum dentibus in palato delineatas exhibemus, deinde Auratam veterem dentatam, quæ pro Synagride, aut Synodonte quandoque ab Authoribus vsurpatur.

Synodontis maxillæ cum dentibus in palato.

Aurata vetus dentata.

D E S A R G I S.

A

*Sargorū va-
ria species.*

PIS CIS Σαργός potius Σάρκας deberet nominari à carne, quia, iuxta mentem Rondeletij, fit piscis pro corporis magnitudine spissus, & maiorem carnis habeat copiam, quàm Sparus, vel alij huius generis pisces. Huius igitur plures differentiae, & icones in Historia Piscium fuerunt datae, in quarum prima delineatur Sargus ἐρφέπυρρεκτος, quia circa vropygium maculatus sit, pinnas habet omnes aureas, præter eam, quæ circa anum nigricat. Lineæ etiam, præter nigras, plurimæ sunt aurei coloris, & macula iuxta vropygium violacea, veluti totum etiam caput ad colorem violaceum vergit.

Secundo loco pingitur Sargus πολύρριμος lineis aureis elegantissimè decoratus, item argenteis ferræ figuram exprimentibus. Demum ibi datur icon Sargi, ad mentem Gesneri, qui postmodum iuxta opinionem aliorum, aliam Sargi figuram effigiat, ut licet conspicari in Historia Aquatilium. Verùm huius postremi piscis iconem Cornelio Sittardo acceptam refert. Hanc figuram exhibemus spectandam, ut latus speculandi campus Lectoribus præbeat, ubi os, caput, & dentes Sargi representari feruntur.

B

Sargi postrema icon Gesneri.

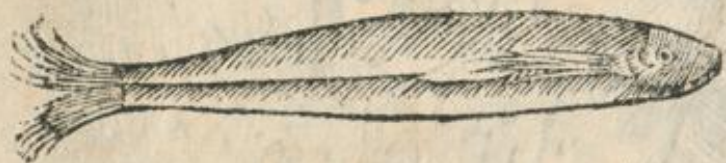

DE ATHERINA.

PISCICVLVS marinus, & littoralis est Atherina, quæ in marinis etiam stagnis reperitur, Aphijs similis, dodrantali magnitudine, parui digiti crassitudine, dorso spisso, ventre leuiter depresso, ore paruo absque dentibus, & oculis magnis, colore est vario: nam venter est argenteus, dorsum est fuscum, circa caput ex flauo rubescit, instar Sardinarum, pinnas habet quattuor, binas ad branchias, binas in ventre, & aliam à podice, & præter has, duas alias in dorso, omnes candidæ sunt. Cauda duabus pinnis constat, vt in icone Bellonij apparet. Pro linea in medio corpore à branchijs ad caudam protensa, spissum quid sub cute ostenditur, quod non potest aliter, quàm per similitudinem fascia appellari. Duæ igitur icones in Historia Piscium fuerunt locatæ, nunc additur tertia, quam in publico Musæo inuenimus, vt Lector his iconibus inter se comparatis magis congruam eligat.

Descriptio.

Atherina alia.

DE RHOMBIS.

DVPLEX Rhomborum genus leue vnum, & aculeatum alterum recensetur in Historia Piscium. Aculeatum prona parte multos habet aculeos, maxime circa caput, & à capite caudam versus, quibus aliud genus penitus caret, alioquin simile; nisi quod tenuius est, capite, ad mentem Bellonij, magis eleuato, & grandi.

*Rhomborum
differentia.*

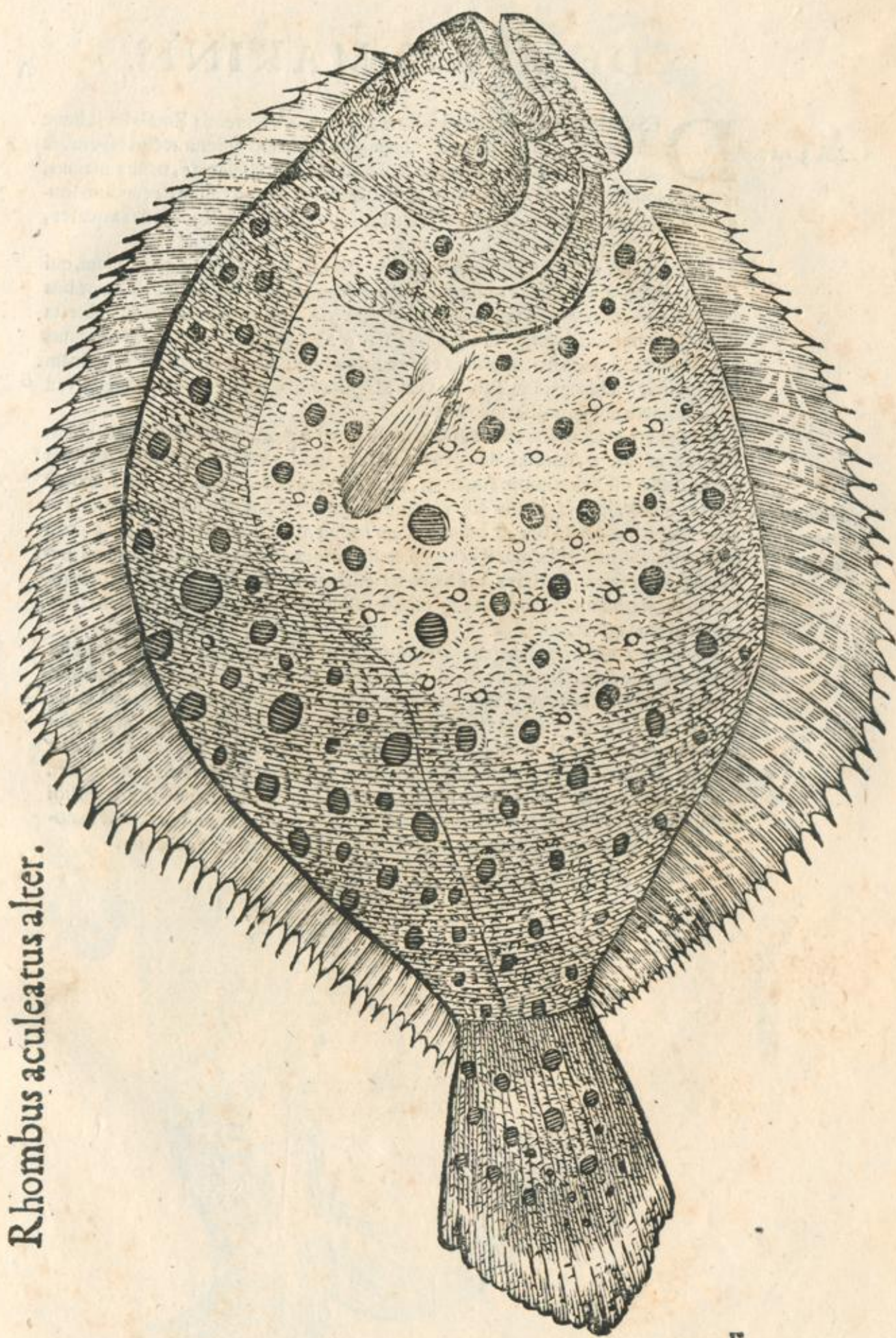
Lib. 2. c. 48.

Præterea ambo differunt postea magnitudine: etenim Rhombi in Oceano comprehensi cæteris sunt maiores. Cum igitur loco citato tres Rhombi icones fuerint exhibitæ, nimirum Rhombi aculeati, Rhombi leuis, & Rhombi leuis veri. Modò addimus iconem speciei à prædictis diuersæ, colore Lamiæ, maculis obscuris, & Rhombus leuis alter poterit appellari. Rursus additur alia icon Rhombi aculeati, quæ icones infra erunt considerandæ.

RHOM-

Rhombus levis alter.

F

Rhombus aculeatus alter.

DE APRIS MARINIS.

A

Lib. 3. c. 12.

DESCRIBITVR Aper in Historia Piscium, ex sententia Rondeletij, hunc in modum. Aper est piscis squamosus, quamvis videtur tectus aspera, & cute veluti villosa, corpore ferè rotundo, & rubescente, oculis magnis, rostro oblongo, & obtuso, instar Suis, absq; dentibus. Mox à capite, secundum longitudinem dorsi, aculeos habet præ acutos, duros, longos, rectos, sed inæquales, & Setas Apri æmulantes.

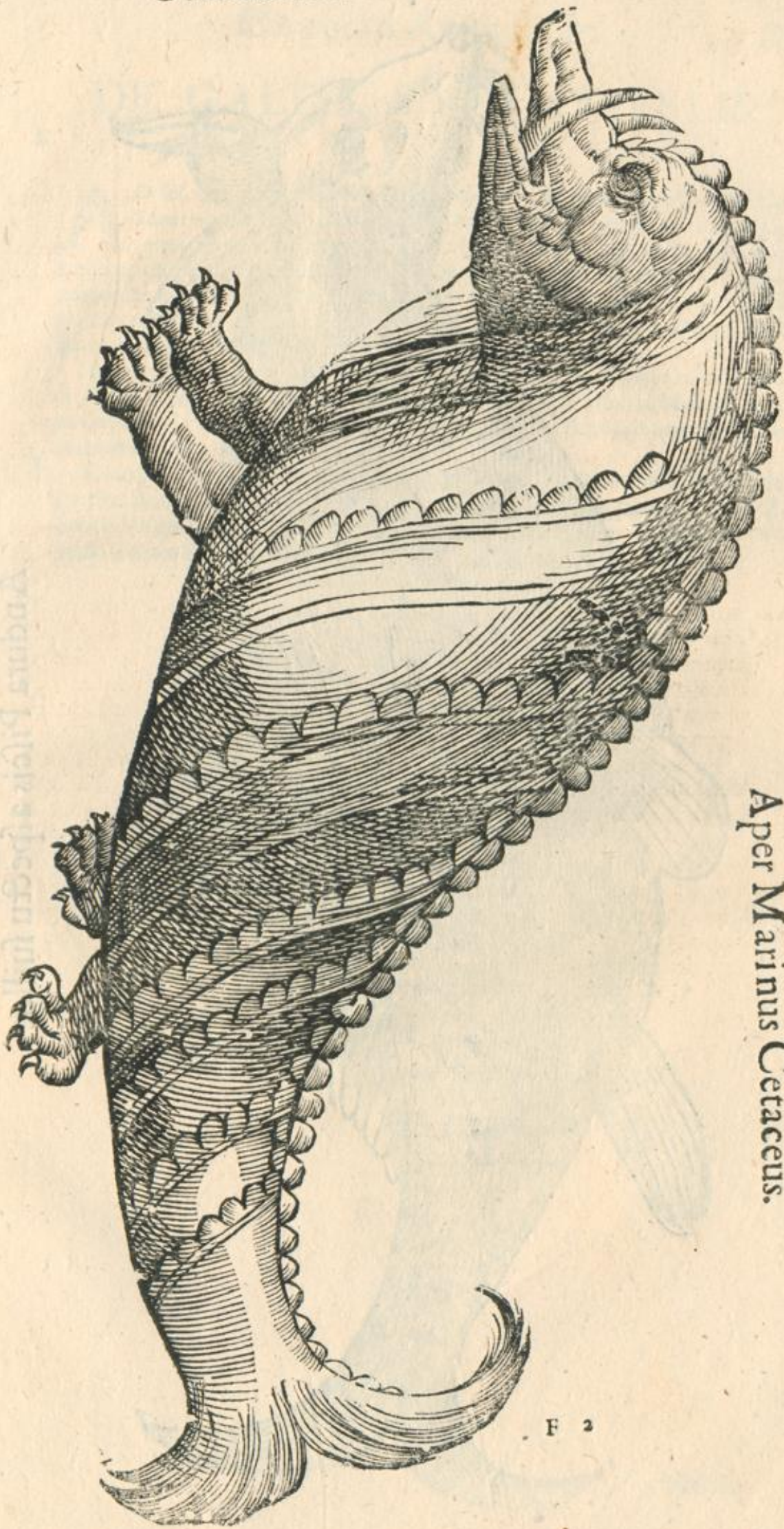
Cæterum hic Aper nullius ferè est considerationis, in comparatione ad illum, qui in mari Oceano olim fuit conspectus, capite Apri, caninis dentibus, longioribus incidentibus, & acutis, & squamis miro ordine à natura dispositis, ut in subiecta pictura apparet: sic enim ab Ambrosio Pareo delineatur, quamvis intellexerimus hunc Aprum ad animalia amphibia esse reducendum. Et Gesnerus hanc belluam sine nomine delineatam in Tabula Olai Magni aprum cetaceum appellavit, ut à B

*Suum mari-
norum disfe-
rentia.*

Non alienum à ratione esse existimamus, si gregi Aprorum aquatiliū Sues etiam marinos addamus, quorum duo genera in mari Indico versari feruntur. Alterum genus rostro est acuto, more Anserum, alterum verò rostro ita obtuso, ut quando è mari attollitur, sphaera prorsus esse videatur. Horum Suum nonnulli longi sunt circiter sex pedes, cauda lata, & bifida. Cum incipit mare commoueri, super aquam eminentes videntur, & tempestate conflictati, virides apparent, immò viridem maris effigiem reddunt. Præterea, ritu Suum terrestrium, vehementer grunniunt: quàm obrem Nautæ huiusmodi bestias vagantes, & respirantes conspicati certissimam tempestatem præfagiunt.

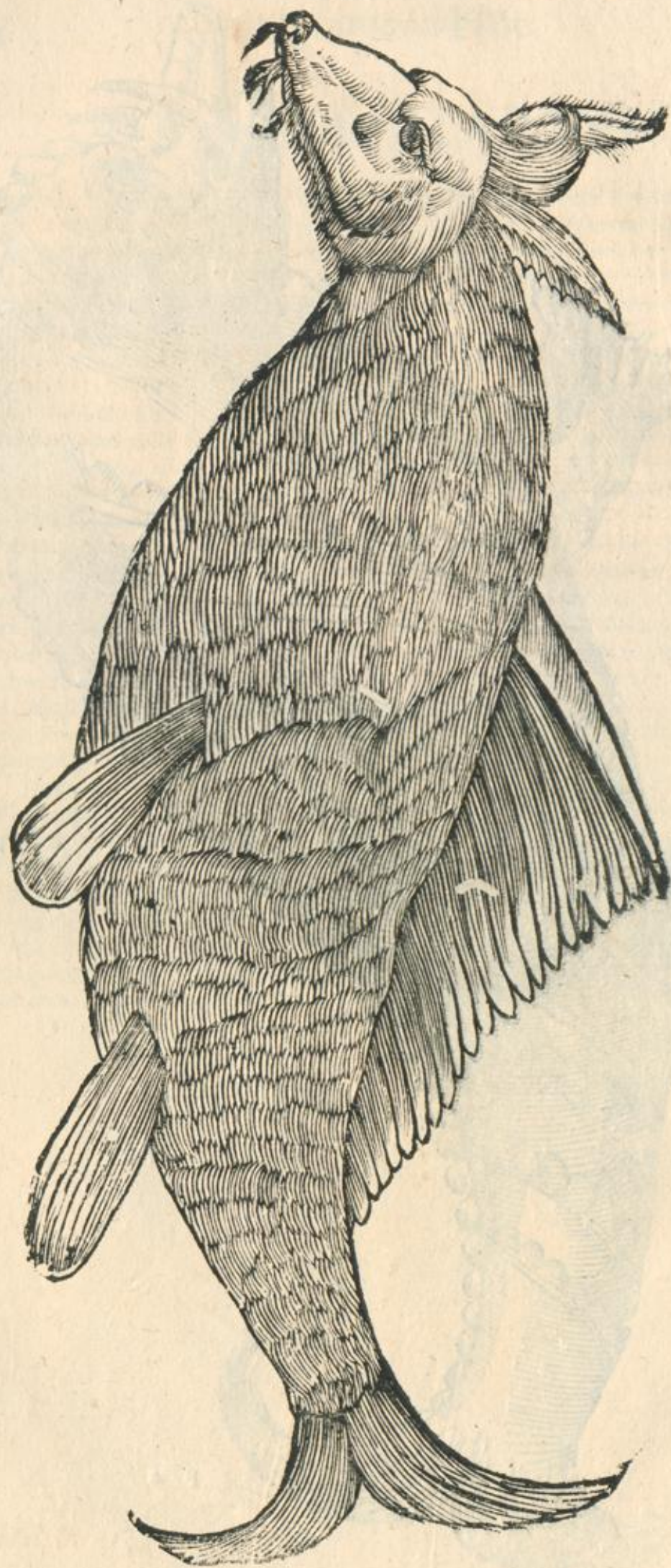
Possumus addere tertium genus, quod in Regione Mexicana fuit obseruatum, Vituli magnitudine. Piscis hic Incolis vocatur Andura, sed Hispanis, qui illam Regionem armis occuparunt, Hoga appellatur. Capite, & auriculis ferè est suillis. Ex maxillis pendent cirri quinque, tanquam barbatae appendices semipedem longæ. Carnem esui non iniucundam habet. Animal est viuiparum, instar Balenæ. Dum natat in aquis, viridis, flauus, ruber, & prorsus instar Chamæleontis versicolor apparet. Circa littora versatur, & vescitur folijs arboris Hoga nuncupatae: vnde nomen sibi comparauit. Animal est instar Suis dentatum, reliquos pisces obuios etiam se maiores necans: quapropter Piscatores hanc bestiam prius interficere conantur.

Hoga, seu Andura, seu Andura

Aper Marinus Cetaceus.

F 2

Andura Piscis aspectu fuillo.

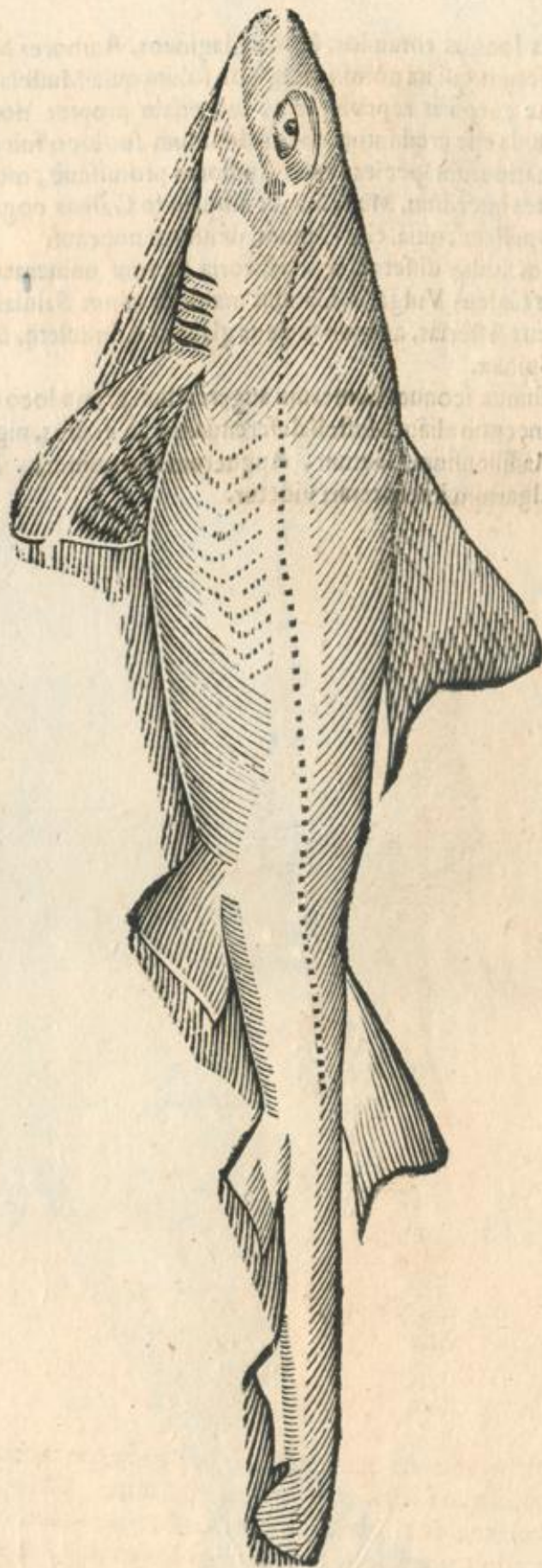
DE GALEIS, SIVE MVSTELIS.

E

AD Pisces longos rotundos, & chartilagineos, Authores Mustelos, siue Galeos referunt, qui ita nominantur, non solum quia Mustelam terrestrem longitudine corporis representent, sed etiam propter nonnulla alia, quæ ambobus communia esse creduntur, quemadmodum suo loco fuit explanatum. Sunt autem Canum marinarum species, quas Authores promiscuè, modò latina, modò *Galeorum* græca voce vrentes interdum, Mustelos, & aliquando Galeos cognominant: inimò *multæ differe-* sæpè caniculas appellant, quia, ritu Canum, dentibus noceant. *rentia.*

Horum piscium multæ differentiæ in Historia fuerunt numeratæ, nimirum *ῥόαν* Aristotelis, Canis Galeus Vulgaris, Catulus maior, & minor Saluiani, Mustelus levis ex Gesnero, Galeus Asterias, necnon Galeus glaucus Rondeletij, & demum Galeus Acanthias, siue Spinax.

F Cæterum possumus iconum numerum augere, dum primo loco Galei levis aliam speciem damus, necnon aliam Musteli differentiam, qui crassus, niger, & curuus est, huncq; *Cattus Al-* Vulgus Massiliensium Gautum, Augerum cognominat. Rondeletius hæc *garius.* verba *Cattum Algarium* interpretari videtur.

Cattus Algarius.

Pariter silentio non est inuoluenda quædam Mustelæ Bohemicæ species : quam-
vis, iuxta aliorum sententiam, ad Lampetras referri videatur. Est igitur, reite
Gesnero, hic piscis pulcherrimis distinctus coloribus, scilicet flauo, croceo, candido,
roseo, & atro, pupilla oculorum nigra, & parte ambiente cærulea. Ante paucos
annos huiusmodi pisces in Bohemia comprehendi ceperunt, & primi, propter pul-
chritudinem, in vase amplo aqua pleno, viui, Regi seruabantur.

Descriptio.

Mustelæ

Mustelæ Bohemicæ species.

Quoniam in genere Galeorum, Vulpeculæ, & Simiæ marinæ à nonnullis recensentur; placuit hoc in loco belluam ex genere Amphibiorum, terrestrem Vulpem facie simulantem delineare. Hæc voce Arabica Brethmechi, ut putat Gesnerus, nominari perhibetur. Capta fuit in Iava Insula, anno salutis humanæ post sesquimillesimum quinquagesimo primo, mense Aprilis, fuitque longa circiter decem cubitos, & alta duos, cum dimidio, magna ex parte rubicundi coloris, & quibusdam in locis cœrulea. Cauda autem, ubi instar caudæ equinæ diffundebatur, ad colorem cæruleum dilutum inclinabat, rubeis distincta maculis. Ungues leonini ferè, seu potius pantherini apparebant, veluti & cauda, quæ caudam Pantheræ, ratione macularum, simulare videbatur.

Breth-

Brethmechi Arabum.

DE LAMIIS.

A

Lib. 5. hist.
an. c. 5.

Dentium
descriptio.

LAMIA *παρα τὸ λαίμα*, nimirum à gula nuncupata est, quoniam magnam habeat gulam, idest, quod voracissimum sit animal, sed, teste Bellonio, nostris Piscatoribus piscis est incognitus, nam quamvis Nicander, & illius verbis fretus Rondeletius, Lamiam à Cane Carcharia Aristotelis non discriminant: nihilominus si attentè verba Aristotelis meditemur, inueniemus Lamiam inter genera planorum piscium, non autem Galeorum à Philosopho fuisse collocatam. Item Oppianus Lamias à Canibus distinxit: quamobrem vnà cum Bellonio Lamiam latum esse piscem statuendum est. Crescit igitur, ex eodem Authore, talis piscis in maximam molem, cute tegitur scabra, os habet in anteriore capitis parte, vt squatina, & mirandum est, vt inquit ipse, quod dentibus plus minus ducentis est refertum, in vtraque maxilla per quaternos ordines dispositis circa radicem latis, in pyramidem deficientibus, & circa latera crenatis. B

Quare hæc Bellonij verba multis dubitandi ansam dederunt, quod Bellonius cum iconem huius animalis omittat, hanc bestiam cum Cane Carcharia confundat. Etenim quis vix potest sibi persuadere, quod Lamia piscis planus, tam amplis dentibus muniatur: non negamus quidem illi inesse multos dentes, sed vt plurimum paruos, quales in sequenti icone conspiciuntur.

Denticuli existentes in ore Lamia.

Præterea damus iconem Lamiaæ cetaceæ ex Epidaurijs littoribus aduectæ, vt aliqua saltem huius animalis icon in vasta Piscium Historia habeatur.

Lamia

Lamia Cetacea ex Epidaurus.

DE RANIS PISCATRICIBVS. A*Descriptio.*

RANA marina, seu piscatrix ita dicta, quoniam in piscando magna utatur solertia, caput habet toto corpore longè grandius aculeatum, asperum, orbiculatum, & depressum, os pro corporis mole amplissimum, & dentibus multis acutis, & recuruis armatum. Oculos habet amplos, potiùs in vertice capitis, quàm in temporibus sitos. Cauda rotunda est, brevis, & carnea, cute tegitur iuxtà infernam partem subalbida, & iuxta supernam ex nigro flavescente.

Differentia.

Nos igitur in præsentia huius piscis multas assignari differentias opinamur, propter diuersas icones, quæ hodie monstrantur. Siquidem in Historia Piscium tres conspiciuntur. In prima icone apparet Rana piscatrix vulgaris; deinde Rana piscatrix Authoris, & demum tertio loco Rana piscatrix minor effigiatur. Modò alias addimus picturas, in quarum prima Rana piscatrix Georgij Fabritij apparet, & tandem B datur icon illius Ranæ, quam nostri Piscatores, seu potiùs Ichthiopolæ Bufonem marinum, & Nautæ piscatores Diabolum marinum indignant.

Rana piscatrix Georgij Fabricij.

G

Rana piscatrix alia, seu Bufo marinus:

DE ACCIPENSERE, & Attilo.

H ^D sunt duo pisces, qui propter magnam inter se convenientiam, spectatores aliquando decipiunt; discrepant, tamen, quoniam Accipenser, seu Sturio pelagius est Attilus amnicola, & Pado familiaris. Accipenser non temerè visus est æquare trecentas libras; cum tamen Plinius scripserit Attilum ad mille libras interdum excreuisse, quæ magnitudo insignis, & rara est.

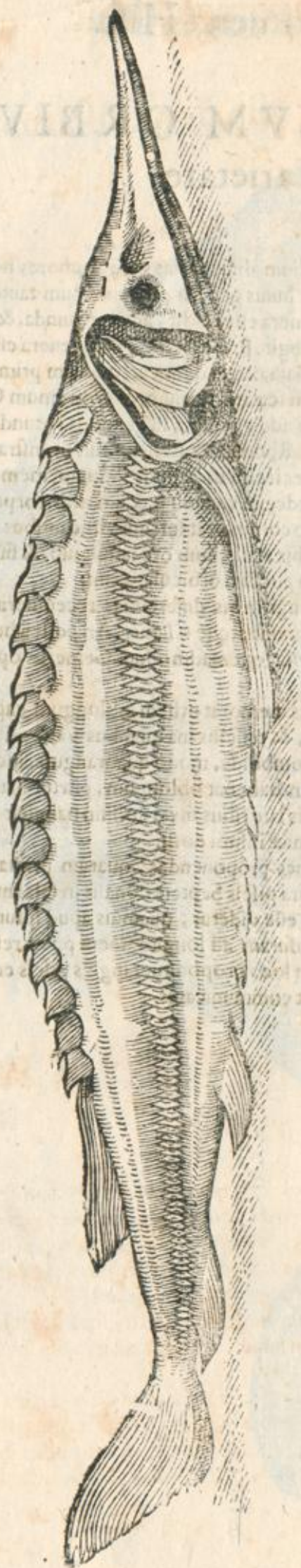
Præterea Attilus, quando ad certam molem excreuit, squamas hispidas abijcit, quas per quinque ordines dispositas in summa dorsi spina, ex utroque latere geminatas gestat, quibus abiectis, tactu levis evadit.

Ex altera parte Sturio mirificè palato gratificatur; cum vicissim caro Attili mollis, & palato non admodum iucunda sit. Huius oculi parvi sunt in tanta mole corporis, & sic deinceps Lector varias utriusque conditiones, & prærogativas in Historia Piscium videre poterit. Hic igitur Attili, & Accipenseris alias icones damus.

Acci-

*Descriptio
utrinque.*

Accipenferis icon ex Polonia.

Artili alia icon.

DE PISCIVM ORBIVM Varietate.

A

*Differentia
varia orbium.* **M**ULTAS esse horum piscium differentias varij Authores nobis insinuant: nam quamvis Saluianus huius generis piscium vnum tantum agnouerit, Bellonius tamen duo genera esse tradit, ambo rotunda, & duro corio tecta, horum verò vnum tantum depingit. Rondeletius plura genera esse significat, ex Orientali, & Septentrionali plaga delata, & tria delineat, quorum primum simpliciter Orbem cognominat, alterum Orbem scutatū, tertium, & postremum Orbem echinatum vocat. Prædictis Gesnerus alia addit genera, licet minus rotundo corpore. Immo in nostra Piscium Historia Orbis Rhodius, & stellatus fuit monstratus.

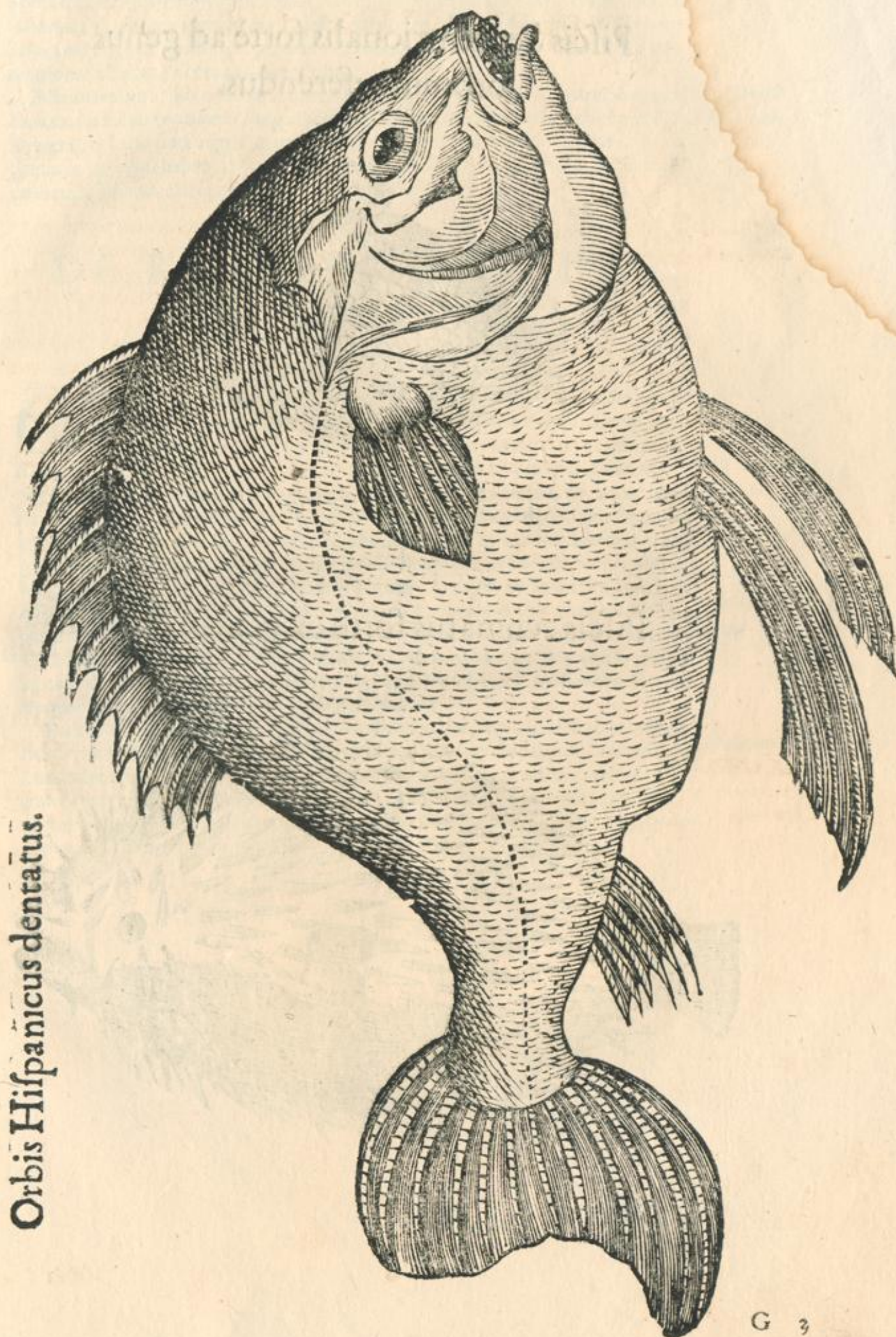
Tandem Clusius, inter multas species huius generis Piscium, meminit Orbis rictu **B** Ranæ, qui habebat longitudinem sexdecim vnciarum, & ambitus corporis mensuram viginti vnciarum superabat. Totum corpus erat fuscum albicantibus maculis distinctum. Caput erat crassum, supercilijs elatis, cum ore latiusculo, & fisso, in modum rictus ranæ, præter formam aliorum piscium orbicularum.

Quamvis Gesnerus varias oblongi orbis differentias recensuerit: nihilominus hanc speciem non ita eleganter expressit atque Clusius. An postea huiusmodi piscis Lepus marinus Apuleij appellari possit, quemadmodum Gesnerus opinatur; id Clusius in dubium reuocat.

Insuper idem Clusius in Exoticis memorat orbem oblongum capite testudinis, qui corio fusci coloris erat tectus, & tessellis inæqualibus variè distinctus, modò ferè orbicularibus, modò figura Rhomboide, modò quadrangula, ijsq; omnibus maculas candidas habentibus. Collum habebat oblongum, præter naturam aliorum piscium Orbicularum, & in singulis lateribus iuxta collum habebat pinnam ex fusco **C** rubentis coloris, similes erant pinnae infimi dorfi.

Alia differentia præter enumeratas. In præsentia alias habemus icones proponendas, quarum prima est icon Orbis Hispanici dentati, secunda est pictura piscis Septentrionalis in Olai magni tabula delineati, qui orbibus annumerandus esse videtur, quamvis apud ipsum piscis duodecim pedum nominetur, quam mensuram ad longitudinem piscis referendam esse Gesnerus arbitratur. Tertiò demum loco proponitur effigies piscis echinati fortè ex genere Orbium, qui à Ioachimo fuit communicatus.

Orbis

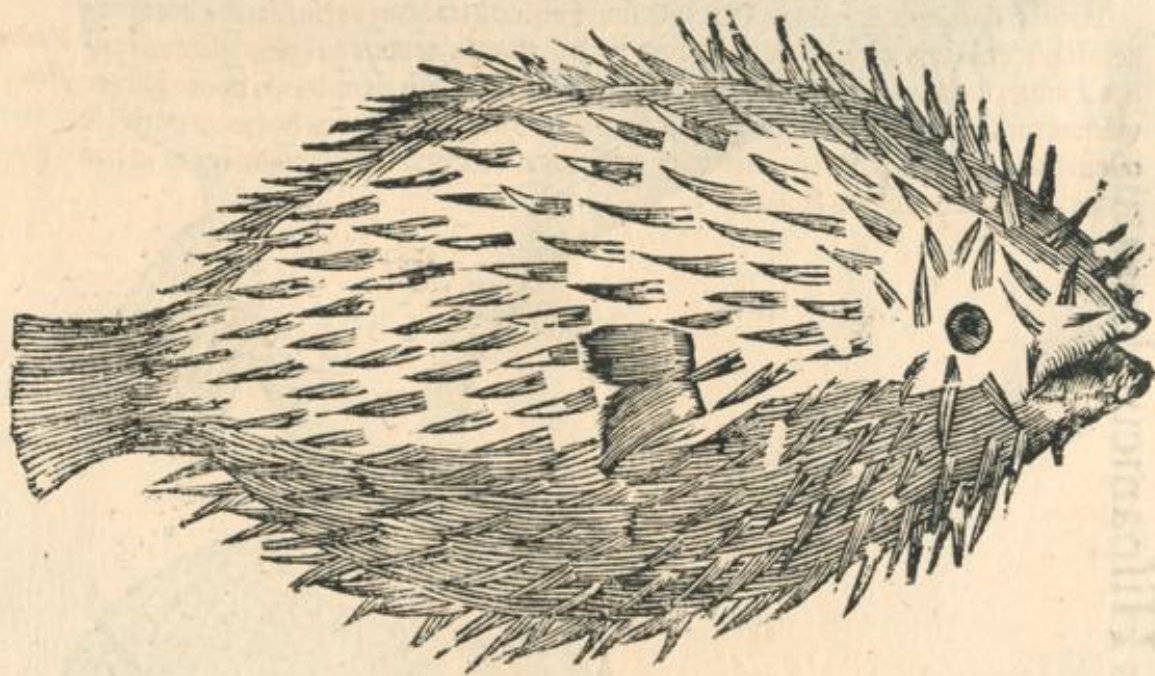
Orbis Hispanicus dentatus.

G 3

Piscis Septentrionalis fortè ad genus
orbium referendus.

Piscis echinatus fortè ex genere orbium.

Præterea Carolus Clusius in Exoticis alias huius generis piscium icones exhibet *Lib. 6. c. 22.*
prima species squamis prorsus carebat, sed dura cute tegebatur, aculeis adeò firmis
roborata, ut non sine nocumento apprehendi posset. Erant aculei in dorso, & late-
ribus longiores, & maiores, in pectore verò minores, & breuiores. Ex Oceano sep-
tentrionali allatum piscem esse coniectabat.

Alterius etiam Orbis echinati iconem præbet spectandam, qui ab extremo ore ad *Descriptio*
caudam undecim uncias erat longus; eius ambitum sexdecim uncias explebant. Co- *horū pisciū.*
loris erat in dorso fusci nigris maculis conspersi, & circa ventrem cinerei. Binas
pinna in lateribus habebat; pariter alias duas, quarum una in extremo dorso supra
caudam locabatur, altera post pedicem fusci coloris.

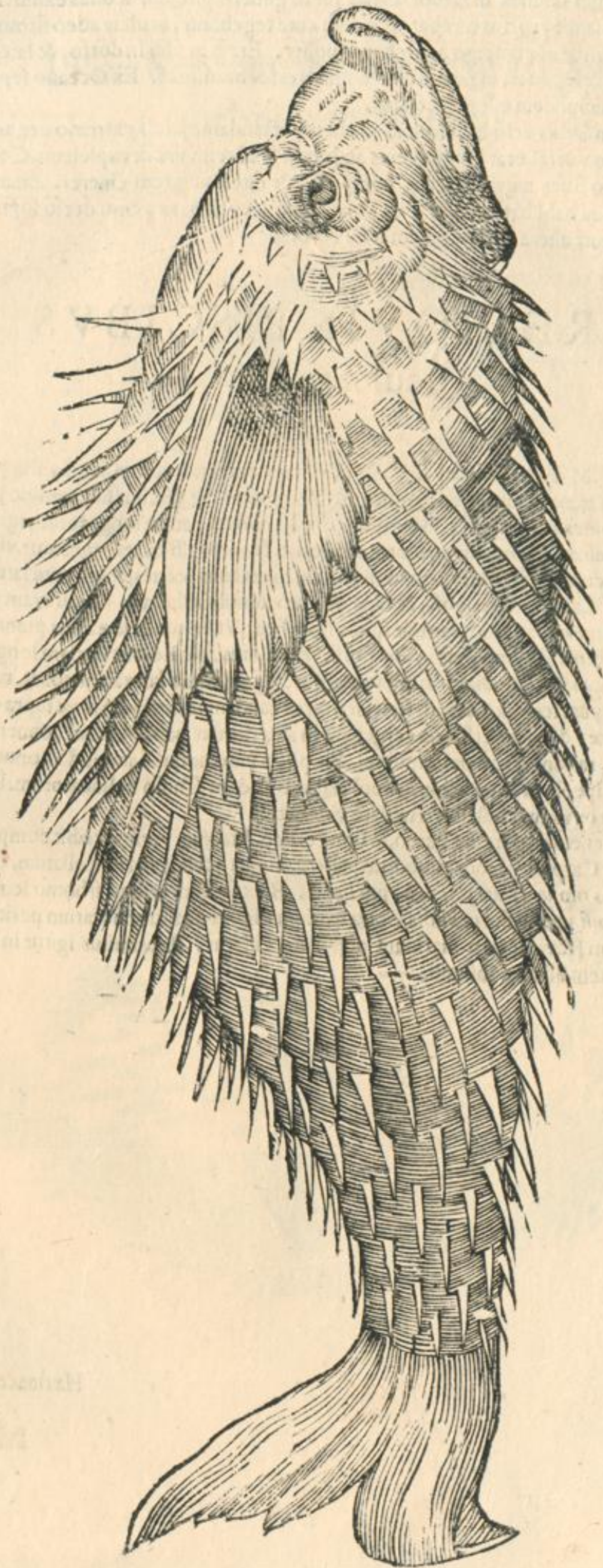
DE RELIQUIS PISCIBVS aculeatis.

F

ORBIVM Echinatorum historia in memoriam reuocauit nonnulla alia pi-
scium genera, quæ spinis armantur. Vnius meminuit Clusius sub nomine pi-
scis histricis. Hic piscis ab extremo ore ad initium caudæ longus erat vigin-
ti uncias, & crassus viginti nouem, squamis carebat, & corio albicante tegebatur, ubi *Lib. 6. exot.*
que firmis, & acutis spinis obfuso; quarum basis in binas alias breues, & sub cute laten- *cap. 21.*
tes definebat. Labia erant rugosa, & bina ossa pro dentibus stabant. Oculi erant il-
li grandes, & supercilia elata quattuor spinis horifica. Vtrinque in lateribus pinnam
gestabat, item binis alijs munitus in fine dorsi. Breuiores spinæ erant unciam longæ,
longissimæ triunciales, mediæ duarum unciarum. Longissimæ latera armabant, reli-
quæ totum corpus, seruata quadam serie, sed circa caudam rariores. Spinæ supra ca- *Orbes echi-*
put erant erectæ, & quæ versus os vergebant in anteriorem partem erant conuersæ. *nati.*
Quamobrem, ratione huius descriptionis, hic piscis videtur quodammodo conueni-
re cum aliqua specie orbium echinatorum, iam ab eodem Clusio delineatorum. Præ-
terquamquod os rictum histricis æmulare videbatur.

Pariter Theuetus, referente Pareo, in sinu Persico, Arabiam versus, scribit compre-
hendi piscem Carpioni quodammodo æqualem, longis aculeis circumuallatum, qui- *Venerum pi-*
bus, aduersus omne genus piscium, præliatur. His autem dentibus, si homo leuiter *scis.*
vulneretur, nisi præstò sint præsidia, intra spatium viginti quattuor horarum perit, &
talem belluam Harinaceum marinum appellare videtur. Exprimatur igitur in hac
icone, vel saltem illi non absimili.

Harinaceus

Hærinaceus marinus.

Amplius si aliquod animal ad Herinaceos marinos est referendum, proculdubio erit ille piscis, qui ab Arabibus in Oceano obseruatur, & ab ipsis Calistol Iaul nuncupatur, quæ voces piscem periculosum, seu mali ominis nobis insinuant: propterea

E quod, quando sæpè apparet, plerumq; aduersi quidpiam contingere solet. Effigiatur à Cornelio Iudæo in tabula Asiæ.

Piscis mali ominis.

In primis est animal horridi aspectus, & rictum instar Suis gestat, cum dentibus ferratis: deinde ab initio capitis ad extremitatem caudæ sex aculei firmi, & magni; necnon ad pugnandum, & feriendum idonei conspiciuntur: sed tres propè caput cæteris sunt maiores, nempe instar corniculorum, cum alij minores sint, & æqualiter inter se distantes, postremus verò propè caudam aliquantulum est recuruus. Cauda est bifida, & pars superior maior est inferiori, cum aculeis in summitate. Circa ventrem pinnis est refertus, quibus natando utitur. In sequenti icone exprimitur.

F Herinaceus Arabum.

DE COPSO, BARBOTA, & Botatrissa. A

*Copsus qui
Piscis.*

PISCEM quemdam Ichthiocollam, quasi glutine redundantem Authores nuncupant, quemadmodum in Ponto similem piscem Collanum indigitant, Itali Colpiscem, & Vulgus Colabuccum cognominat, ut Bellonius testificatur, qui similem piscem Bononiensibus Copsim appellari asseuerat; cum tamen Copsus nobis, & Ferariensibus sit Galeus Rhodius Veterum, ut in sua Historia fuit explicatum. Reliquum est modò, ut piscem sub hoc nomine ab Hispania missum Lectori ostendamus, ut figuram huic nomini magis congruam ponderet.

*Barbota E-
tymum.*

Galli vulgò Barbotam appellant quemdam piscem non à barba, ut testatur Bellonius, sed ex eo, quod, Barborare, cænum, & lutum rostro, more Anserum, commouere dicunt: hinc tamen non fit quin Barbota curro recto, & breui, instar barbæ, in maxilla inferiori non insigniatur. Nos in præsentia damus aliam barbotam multis cirris decoratam, quæ Plinij Glumis esse à multis perhibetur. B

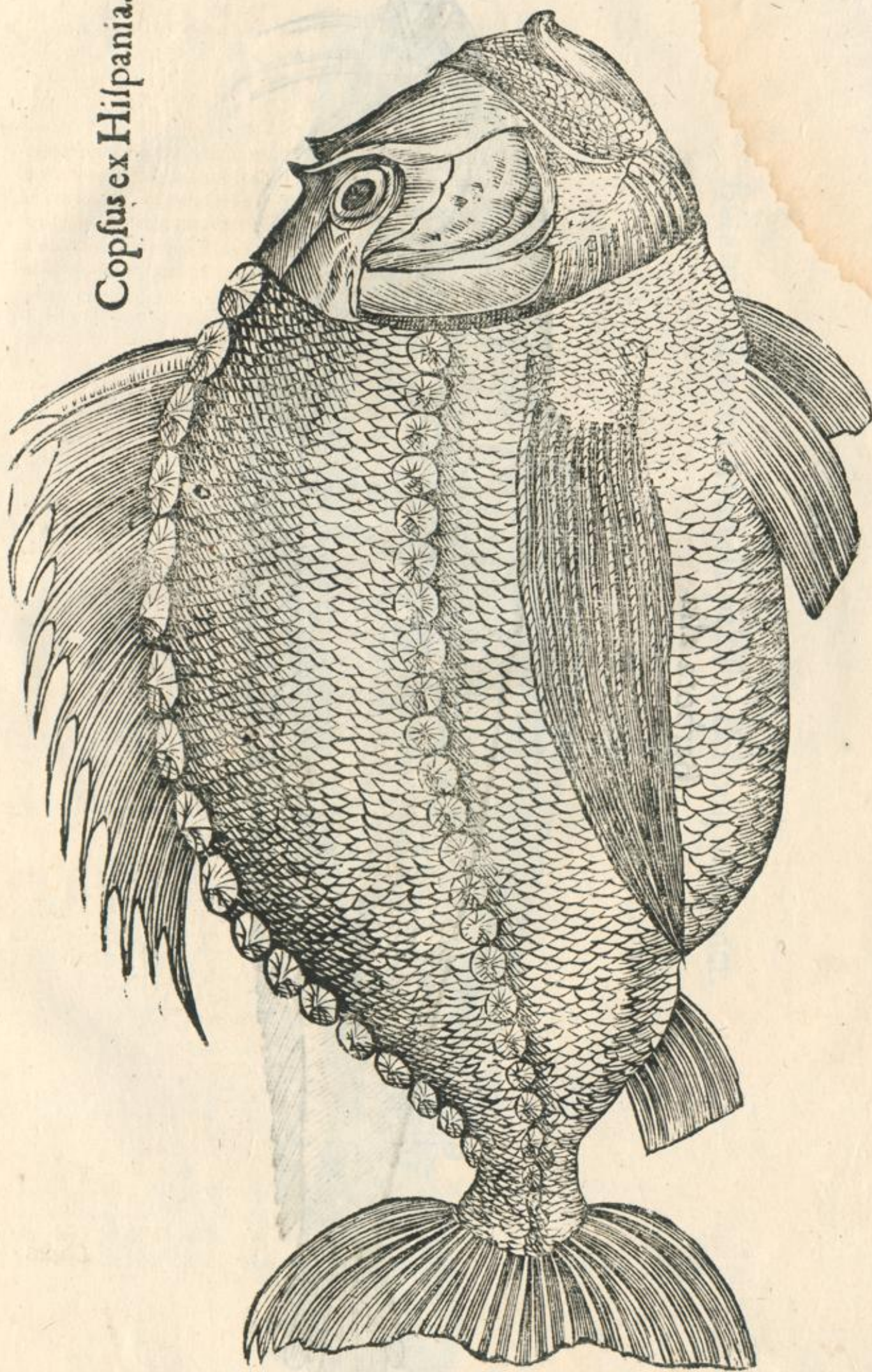
Botatrissam Insuæres appellant quamdam piscis speciem, quæ aliter mustela lacustris nuncupatur, & Mediolanenses, secundum Cardanum, Bottam simpliciter indigitant, quia utri sit similis: cum Mediolanensibus utris botta cognominetur. Sed satius esset ob capitis huius piscis similitudinem cum Bufonibus, Bottam cognominare: nam Bufones Botti nominantur; quandoquidem non solum figura capitis, sed etiam rictu hic piscis ranas simulat. Datur hic alia icon, quæ in Historia piscium non fuit locata, & Botatrissa, seu congener mustelæ palustri Bellonij nuncupari potest.

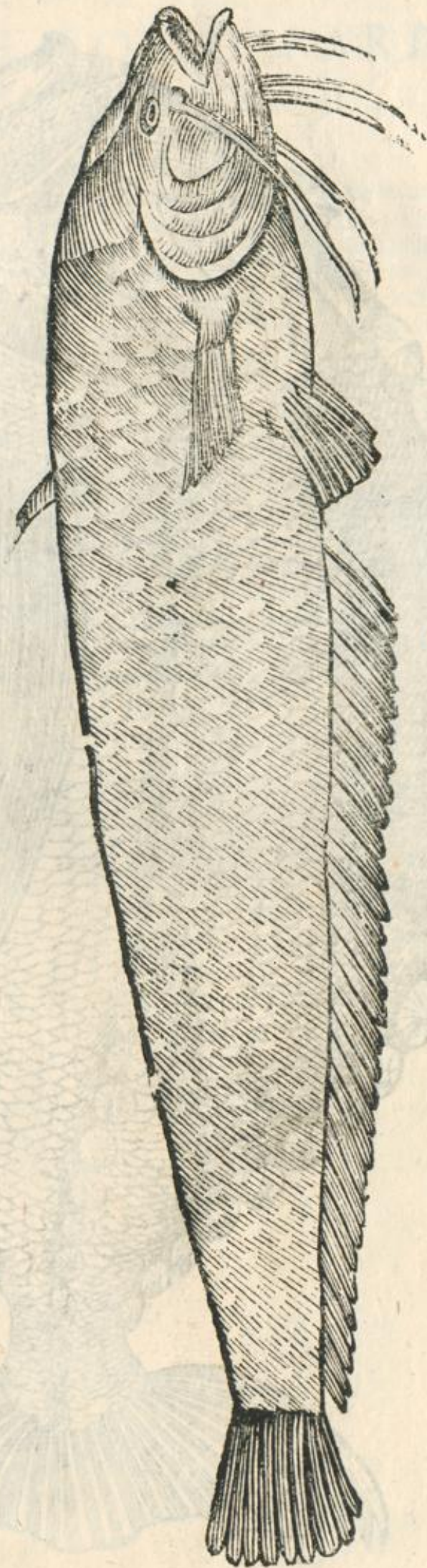
DE

Copsus

Coprus ex Hispania.

Barbota alia.

Cobitis eximius

Botatrix alia, seu Mustela palustri Bellonij congener.

H

D E E P E R L A N O.

A

*Eperlani ety-
mum.**Ocella Pi-
scis.*

RONDELETIVS Eperlanum vocat quemdam Piscem, cuius icon datur in Historia Piscium, quoniam suo nitore Vnionem, nempe Perlam referat; quamvis postea Bellonius, & Gesnerus Epelanum nuncupent. Gesnerus Epelanum Sequanae describit Lutetiae frequentem, quasi Excellanum à præstantia, qua ceteros Pisces sui generis antecellit. Arborno facit simillimum in hoc tantummodo differentem, quod rufas radices pinnarum habeat, & lineam, quæ latera secat versus caudam valdè inflexam quinque digitorum longitudinem, & pollicis latitudinem interdum superare asseuerat. Deinde scribit à Ferrariensibus Borbolum nuncupari, & à Rothomagensibus Ouellam, quoniam hic Piscis ovis semper sit prægnans. Huius forma datur in sequenti icone.

Eperlanus Gesneri.

D E T R U T I S.

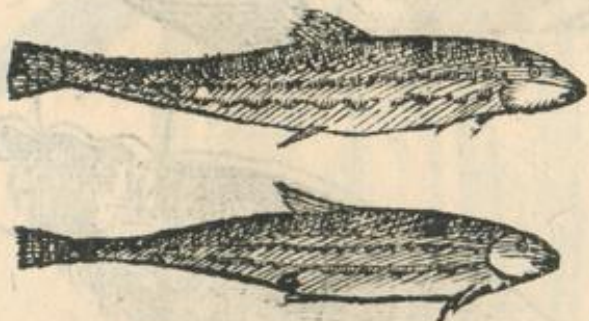
TRUTA à trudendo aquæ impetu dicta, multas comprehendit species, cū alię sint fluuiatiles, alię lacustres, quæ Salmonata cognominantur. Deinde fluuiatiles, alię magnæ, alię parvę sūt, itē colore inter se variāt. Tradit Rōdeletius quādam Trutas parvas esse, easq; albas, quales in fluuiis Santonū, & Boiorū versantur, alias esse

esse maiores, & flauas. Pariter Gefnerus scribit se audiuisse alicubi in Germania Trutam flauo coloris fuisse comprehensam.

Vt cumq; sit, in praesentia exhibere volumus iconem Trutæ vulgaris, quam mustellæ speciem nonnulli esse autumant, & cum Spinulo Alberti conuenire arbitrantur. Potest quoque vocari Spinula rubea capta Bononiæ in fluuio Sapinæ.

*Truta vul-
garis.*

Truta vulgi, seu Spinula rubea capta
in fluuio Sapinæ.

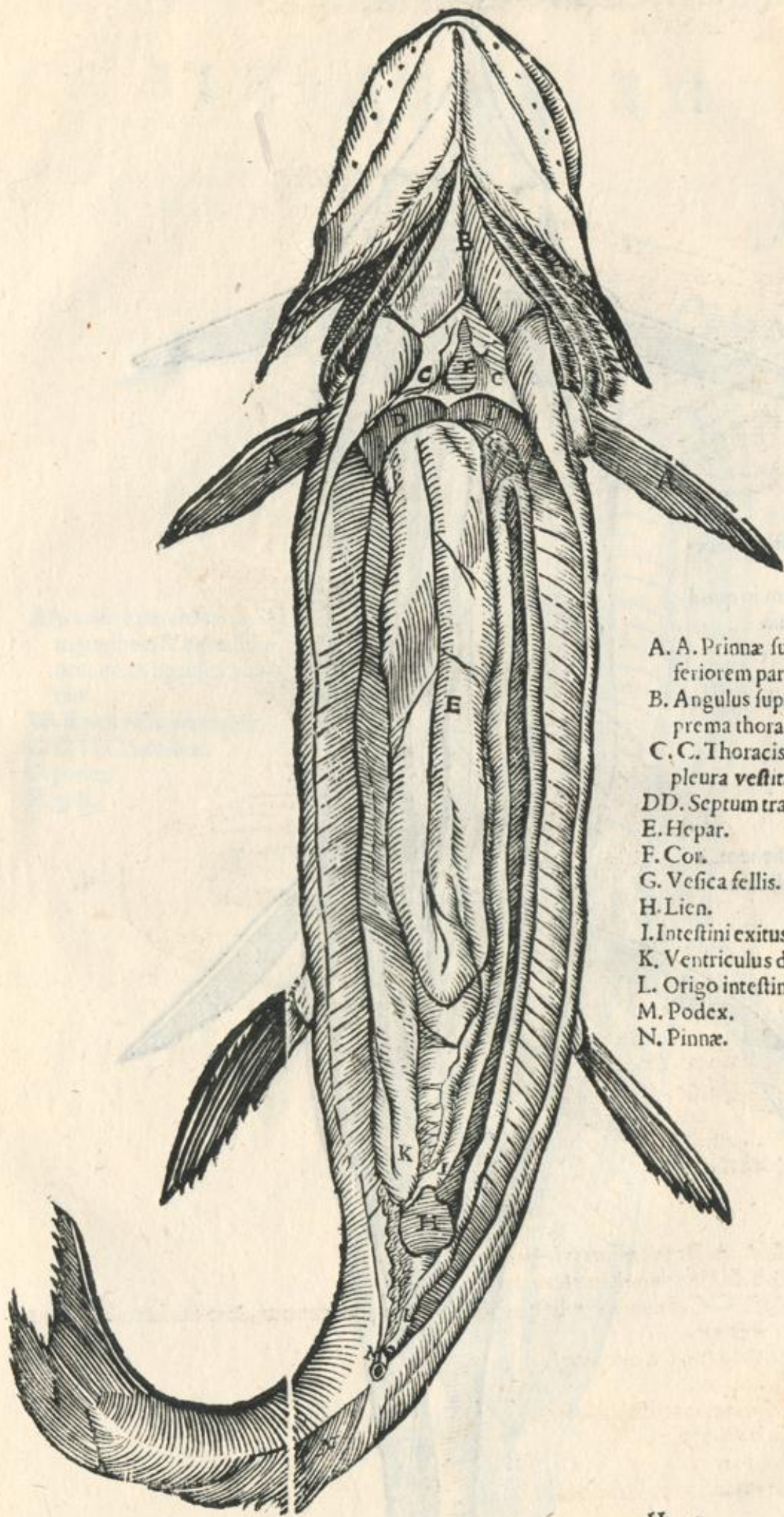
DE LVCIO.

PISCIS est Lucius nulli non notus, ita nominatus, quia noctu luceat: hac de re admirandus, sed potissimum propter caput, cum Author de natura rerum Lucium in cerebro lapidem chrystallo similem gerere scribat. Nos autem caput huius Animalis admiramur, quia rostrum habet longum, rictum maximum, anserino rostro à Rondeletio comparatum. Maxilla inferior superiore est longior, & instar cochlearis excavata. Dentes in eo plurimi non vno modo dispositi, & teste Alberto, diuersarum acierum; nam in parte anteriore inferioris maxillæ dentes sunt parui, in os recurui; in superiori maxilla nulli, quoniam, cum ea latior sit, dentes extra os prominentes, & inferioribus non occurrentes, essent inutiles. Itaque horum loco, natura, Rondeletio teste, duos dentium ordines palato infixit. Placuit igitur hæc omnia iconi capitis huius animalis explanare, posteaquam in Historia Piscium non fuit collocata. Immo addimus reliquas partes internas Lucij diligenter delineatas, & à Clarissimo viro Io. Ant. Godio Anatomico nostræ ætatis celeberrimo examinatas: veluti in Iconibus Lector conspici poterit.

A. Foramina, quæ sparsim frontem Lucij insignunt.
D. Nares.

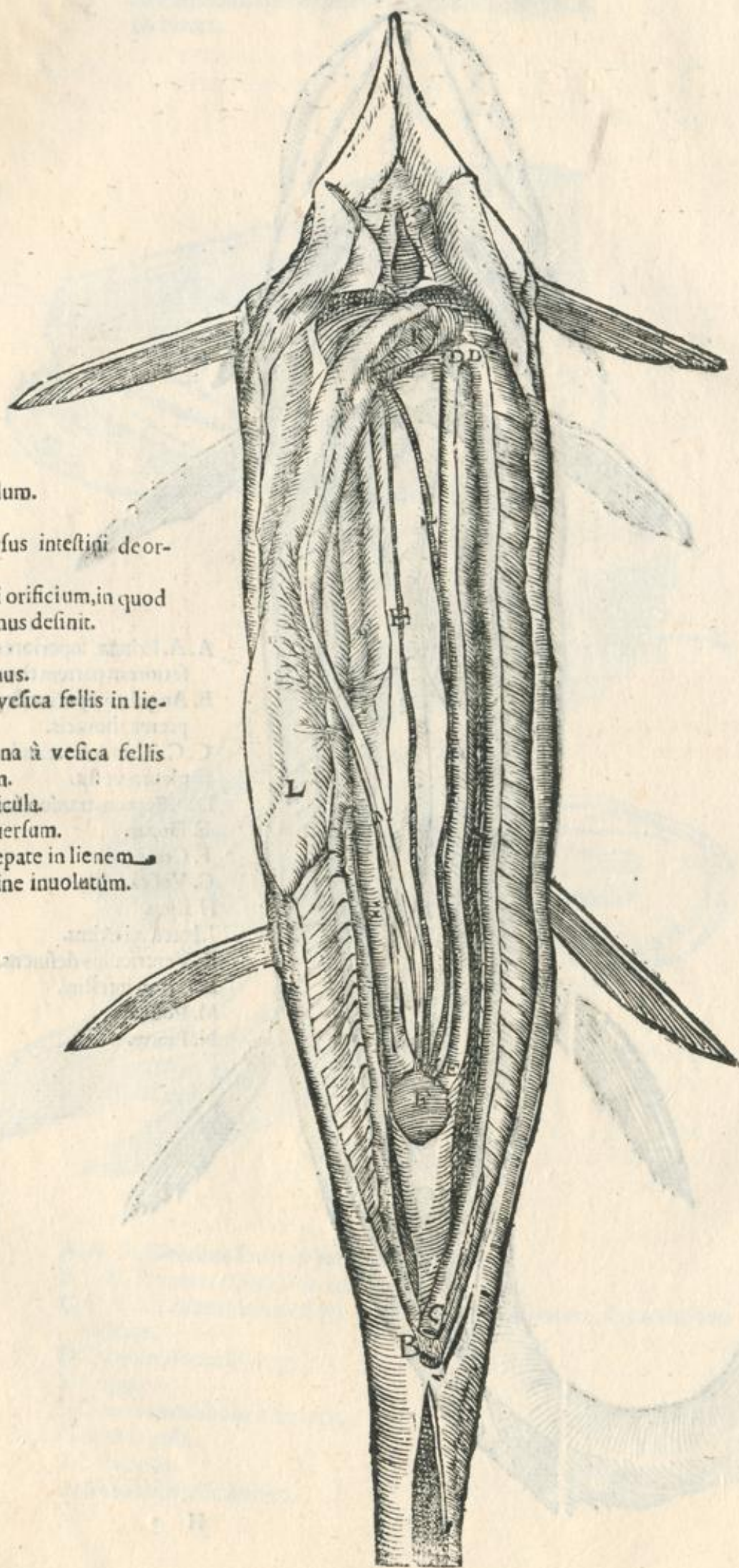

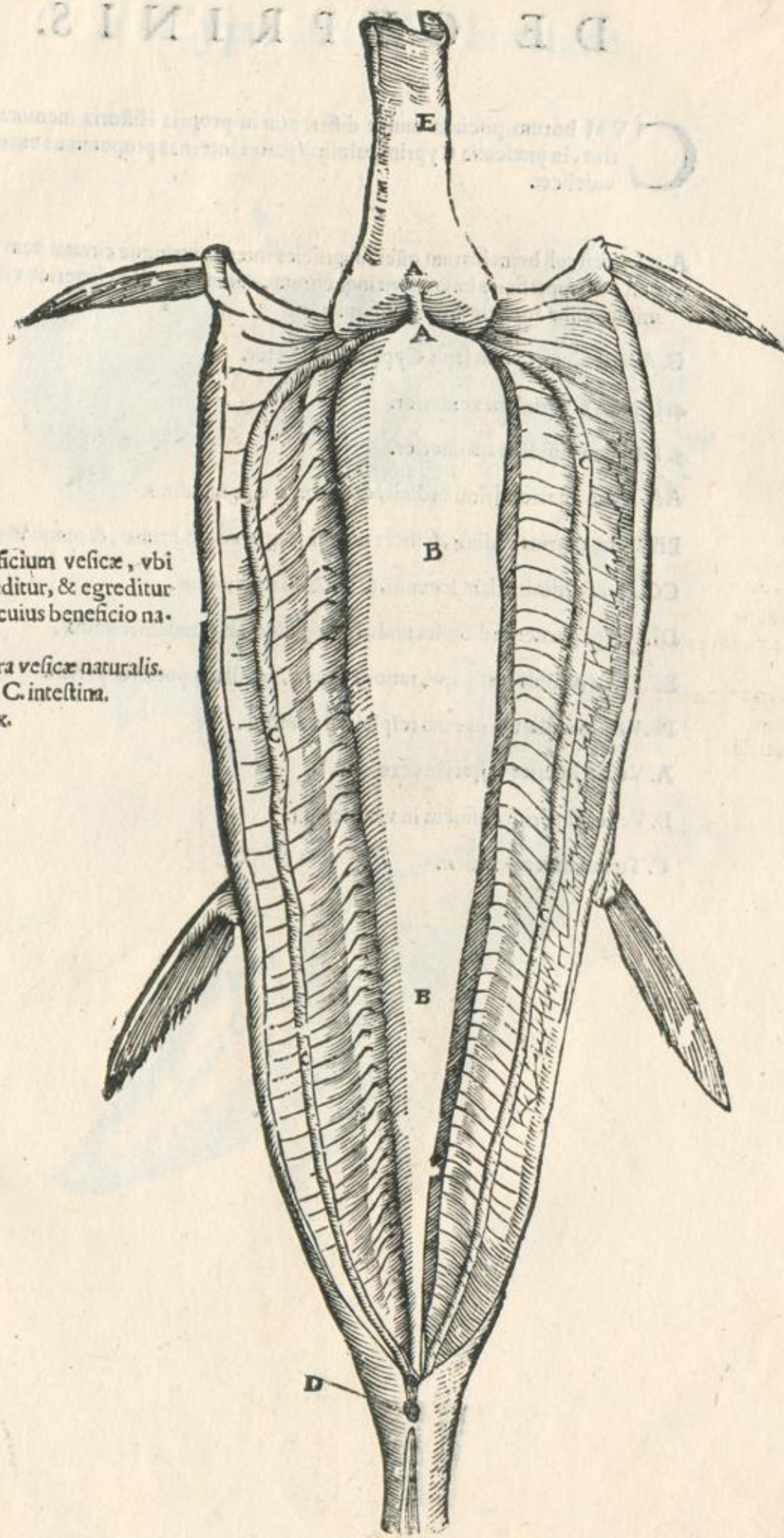
A. A. A. Dentium series in palato.
B. B. B. Faucium aspera scabrities.
C. C. C. C. Branchiæ vtriusque lateris introrsum dentatæ, & extrorsum, seu foras inflexæ.
D. Os gulæ, seu cesophagi.
E. Lingua.
F. Dentes mandibulæ inferioris.
G. Rictus gulæ.
I. I. Palatum.
K. Palati aspera scabrities.

- A. A. Pinnae superiores ad inferiorem partem thoracis.
 B. Angulus superior, & pars suprema thoracis.
 C. C. Thoracis latitudo, quam pleura vestit.
 DD. Septum transversum.
 E. Hepar.
 F. Cor.
 G. Vesica fellea.
 H. Lien.
 I. Intestini exitus.
 K. Ventriculus deficiens.
 L. Origo intestini.
 M. Podex.
 N. Pinnae.

- B. pudendum.
 C. anus.
 DD. reuersus intestini deor-
 sum.
 E. intestini orificium, in quod
 stomachus desinit.
 F. lien.
 G. stomachus.
 H. vena à vesica fellis in lie-
 nem.
 I. altera vena à vesica fellis
 in lienem.
 K. fellis vesicula.
 L. hepar inuersum.
 M. vas ab hepate in lienem
 pinguedine inuolutum.

AA. orificium vesicæ, vbi
ingreditur, & egreditur
aer, cuius beneficio na-
tant.

BB. figura vesicæ naturalis.

C. C. C. C. intestina.

D. podex.

E. gula.

DE CYPRINIS.

CVM horum piscium multæ differentiæ in propria Historia memoratæ fuerint, in præsentia Cyprini palustris partes internas proponimus examinatas; videlicet.

A. r. femicirculi branchiarum ossei superficies interna vtrunque cirrata: item femicirculi ossei superficies inferior vtrinq; cirrata, quemadmodum superior villosa, nimirum villis duplicis ordinis insignita.

C. Acetabulum, in quo lapis Cyprini continetur.

4. Lapidis Cyprini pars exterior.

5. Eiusdem lapidis pars interior.

AA. Dens interior primi ordinis, & secundæ magnitudinis.

BB. Dens alterius ordinis, scilicet medij, magnitudinis primæ, & omnium maximus.

CC. Dens ordinis etiam secundi, & tertiæ magnitudinis.

DD. Dens pariter ordinis secundi, & magnitudinis omnium minimæ.

EE. Dens ordinis tertij, qui, ratione figuræ, papillaris potest appellari.

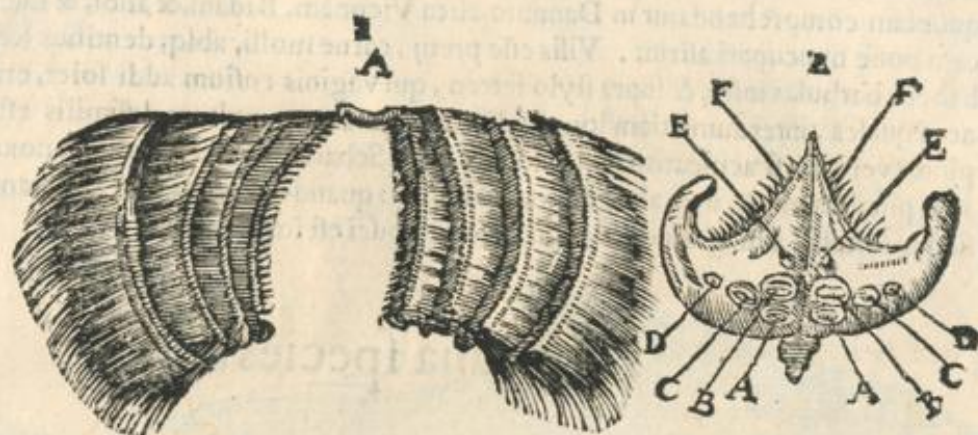
FF. Pars maxillarum interna respiciens ventrem.

A. Vesica inferior respiciens caudam.

B. Vesica superior definens in ventriculū.

C. Tunica externa vesicæ.

Cyprini Palustris anatome.

DE PERCIS.

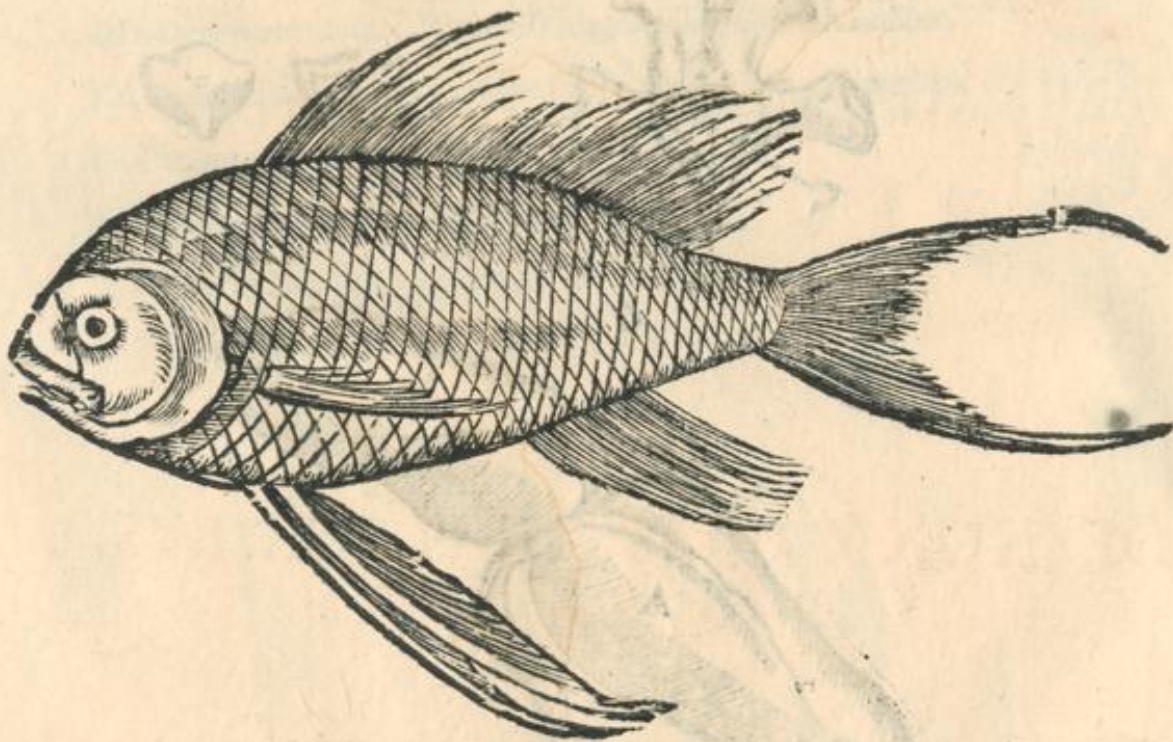
A

*Percarū va-
ria species.*

PERCA est ille piscis, quem nos piscem Perficum appellamus, cuius multas icones Lector conspicari potest in Historia Piscium, ubi maiores, & minores delineantur, sed hic damus aliam ibidem non delineatam. Deinde alium piscem Percæ confimilem, quem Gesnerus Schedal Danubij in Bauaria esse opinatur, quoniam comprehendatur in Danubio, circa Viennam, Badam, & alibi, & Lucio Percam posse nuncupari astringit. Vilis esse pretij, carne molli, absq; dentibus scribit, & habere barbula infra, & supra stylo ferreo, qui vaginis ensium addi solet, crassitudine æquales, interdum etiam longitudine. Forma non multum dissimilis est Lucio, pinnis verò dorso aculeatis, rictu Perce, & putat Schaid dici in Danubio à noxa, quam alijs piscibus infert, nam alios deuorare dicitur: quandoquidem schedel cranium est, sicque fortassis à magnitudine capitis nomen pisci est impositum.

B

Percæ alia species.

Schedel Danubij apud Gesnerum.

DE NONNVLLIS ALIIS PISCIBVS
diuerſi generis.

ICONES nonnullorum diuerſi generis piſcium, quæ ſub Neptuni imperio vagantur, in publico Muſæo inuentas, ne in tenebris iacerent, hoc in loco ſpectandas proponimus, & prima eſt figura cuiuſdam Piſcis reticulat, iuxta litæus illæ inſulæ capri, qui, loco miraculi, Sereniſſimo Franciſco Magno Hetruriæ Duci fuit oblatus.

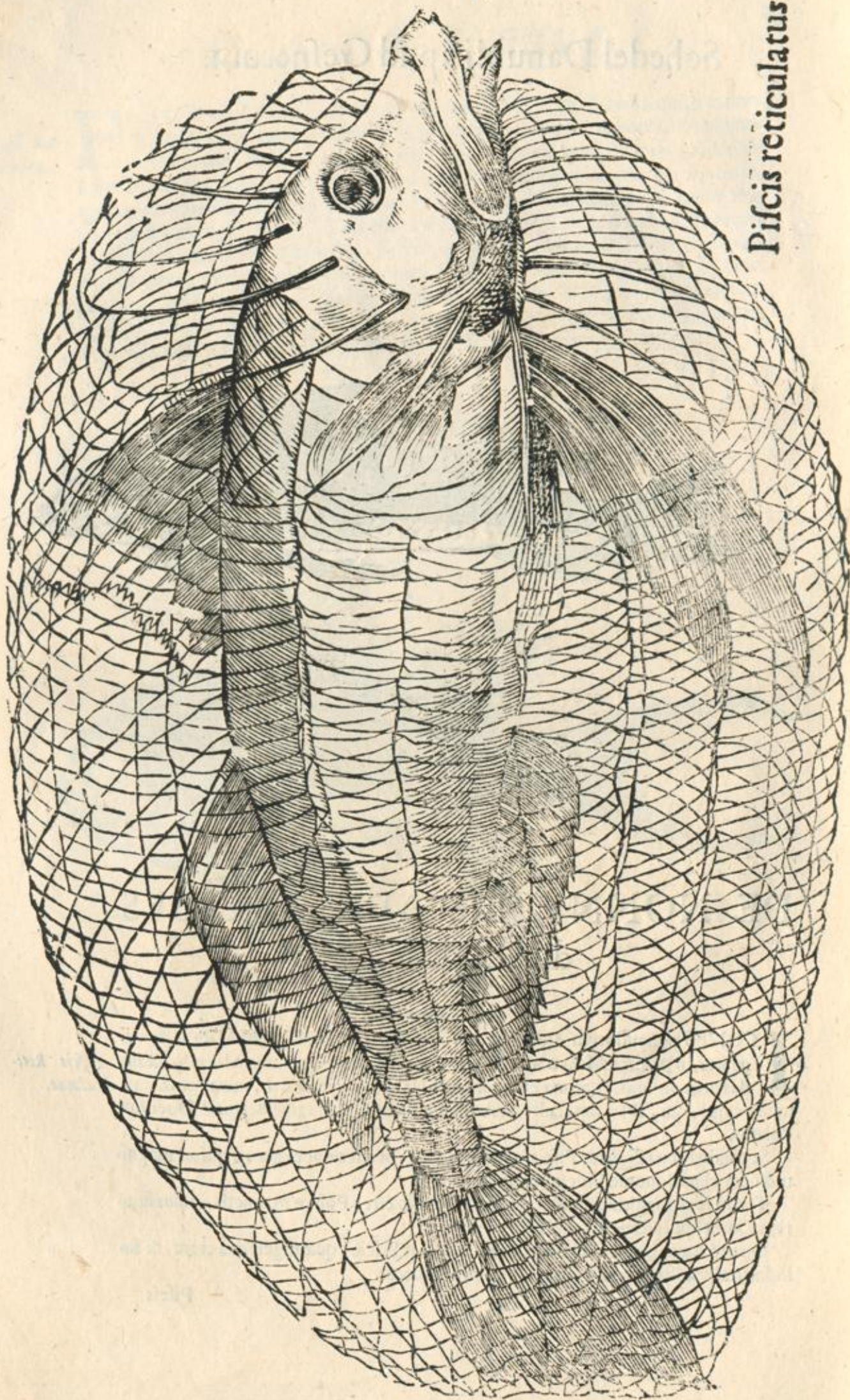
Piſcis Reticulatus.

Secundo loco effigiatur Piſcis, apud Polonos, Sedacz nuncupatus, qui ad magnitudinem vlnæ Bononiensis excreſcit.

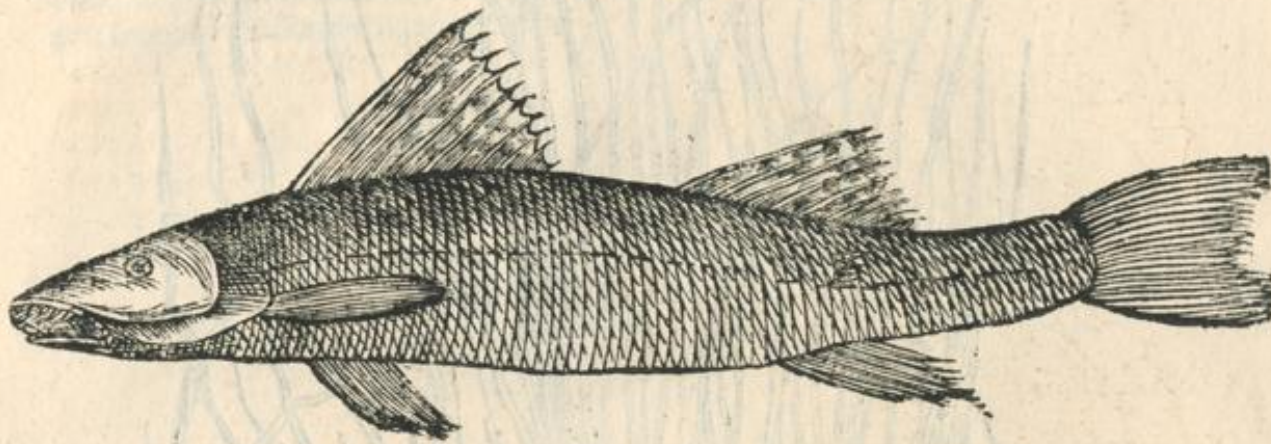
Tertio loco pingitur Piſcis verſans in Oceano circa Polum magnetis, cuius figuram Cornelius Iudæus in tabula Aſiæ exprimit.

Quarto loco damus effigiem quorundam alicuius Piſcis, quæ nigerrima erant, & foliis herbæ adhærebant, ſicut in icone exprimentur.

Piſcis

Sedacz Piscis.

Piscis icon veluti est in Tabula Asiae.

I

Oua

Oua nigerrima Piscis.

DE CETIS, ET ALIIS

E Aquatilibus immensæ molis.

QVAMVIS superius nonnullorum Cetorum obiter meminimus: nihilominus in præsentia ex professo horum nonnullorum icones dare spectandas decrevimus: cum in Historia Piscium impressæ non fuerint. Primitus exprimitur effigies Ceti capillati, vel criniti, cuius figuram tantummodò *Effigies Ceti capillati.* Olavus Magnus in suis Tabulis delineavit, cum nullam eius explicationem proposuerit: ideòque veritas in ambiguo versatur.

Cetus capillatus.

1 2

Deinde

*Cornua pi-
scium.*

Deinde eodem in loco Olaus Magnus pingit aliud maximum animal aspectu quasi flammeo horrendum, capite quadrato, barba prolixa, & multis cornibus insignitum. Gesnerus Cetum barbatum appellare voluit. Caput quattuordecim cornibus est radiatum, quæ utrinque ab oculo inchoantia per occipitium transeunt. A Sed dubitat Gesnerus an hoc animal rectè fuerit descriptum. Quandoquidem Albertus nonnullis Cetis cornua inesse non scripsit, sed appendices quasdam corneas circa oculos, octo ferè pedes longas, plus minus iuxta magnitudinem piscium, quæ ex lato in acutum desinunt.

*Phyfeter
vox equino-
ca.*

Inter Cetos reponitur etiam Physfeter, seu Physalus animal aquatile, quamvis Physfeter apud Aristotelem sit fistula, qua huiusmodi animantes aquam projiciunt. Quidam, Gesnero teste, Physfeterem nuncupant, quoniam, excitatis vorticibus, undas maris tale animal subuertat; & licet sit animal immensæ molis, ad Balenæ tamen magnitudinem nunquam accedit. Turnerus ad Gesnerum scripsit, quod huiusmodi Belua tantam aquæ copiam fistulis in naues aliquando profundit, ut faciliè submergantur.

In tabulis Regionum septentrionalium Physfeterem forma equina capite sine auribus, patulis naribus, ore sine lingua, & duabus fistulis prominentibus, depingunt, ut in sequenti figura licet intueri, sed hanc picturam unà cum Gesnero absurdam esse B opinamur: etenim Lector effigiem Physfeteris genuinam in Historia Piscium, seu Cetorum delineatam conspiciat.

Cetūs

abscid

2 1

Cetus barbarus.

Cum inter Cetos Delphini recenseantur, & eorum genuinæ icones in propria Historia locatæ fuerint, in præsentia nihil, nisi nonnulla officula Delphinorum proponenda habemus, vt apparet in iconibus.

Delphini officula.

Z

3

Phocæ, seu Vituli marini duæ differentię in Cetorum Historia fuerunt memoratæ. Hic addimus tertiam, quæ ab Ambrosio Pareo Vitulus marinus monstrosus appellatur, fortassis quoniam à Vitulo marino vulgari discrepet: non tamen simpliciter monstrum nuncupari debet; eū huius generis bestia non rarò comprehendatur. Tradit enim Olaus Magnus similem belluam, iuxta littus Bergæ, fuisse captam, & nuper aliam similem Carolo Nono Regi fuisse oblatam, quæ in Viuario fontis Belle-aquæ diù vixit, & ab aquis in terram gradiebatur: Demum quinq; ab hinc annis Bononiæ à quibusdam Circumforaneis tale animal viuum, quæstus gratia, publicè monstrabatur, & senex maris vocabatur; quandoquidem eius aspectus faciem senis apprimè simulabat, vt in icone conspicitur.

*Vbi tales
bestia sita.*

Vituli

Vituli marini alia species.

Quædam bestia inter Cetos numeratur, quæ Germanis, teste Gesnero, *Rusor* nominatur, quod nomen factum esse asseuerat ab imperu, & sonitu belluæ, dum per undas marinas fertur: hinc quidam latina voce Rosmarum indigitare voluerunt.

E Verum putat Gesnerus hoc nomine fuisse donatam bestiam à voce, *Ris*, quæ, lingua germanica, Gigantem indicat, fortassis à magnitudine, & robore, quo ceteris Piscibus, & Cetis hæc bestia præstat. Hæc bellua binis, dentibus elephantiinis est prædita, quibus tanquam clauis se de scopulis suspendit. In extrema Moscouia, vel Hungaria Scythica, non longè ab ortu Tanais *Morsæ* nominatur, sed Ambrosio Pareo *Somnus animalis:* Elephantus marinus dicitur, cui amphibium est animal, additque dentibus circa rupes se suspendere, sicque dormire: vnde Nautæ conspicientes littus petunt, & crassioribus funibus ipsum constringunt. Sed animal his vinculis non excitatum, magno strepitu, & lapidum iactu expergefacerere conantur, sicque in mare solito impetu resistere conatur, sed vinculis nodatum adeò mansuescit, vt arbitrio nautarum regatur: *Vsus.* quoniam validæ sunt, & nunquam corrumpuntur, magni pretij esse perhibentur.

Succedit alia bellua marina, nostro iudicio, cum superiori eadem, Elephantis magnitudinem æquans, quam genuinum rosmarum esse multi autumant, cuius figuram **F** Olaus Magnus in sua Tabula delineauit, sed nullam explicationem addidit: quapropter Gesnerus pedes in hoc pisce improbat: quamuis pictura huius animalis, quæ in Curia Argentinæ spectatur, pedes ostendat. Etenim caput ad sceleton veri capitatis factum esse, & reliquum corpus ex coniectura delineatum Gesnerus intellexit. Pariter dentes in hac figura deorsum vergunt, & tamen effigies Tabulæ Olai Magni dentes bestię sursum eleuatos ostendit, Author, qui Chronographiam Moscouiticam publicauit, *Morsæ* hanc belluam nuncupauit, & similiter binos dentes exortos è superiori mandibula descendentes, pinxit. *Alia descriptio.*

Addunt præterea, quòd bestia hæc montes littorum scandit, & graminibus vescitur, item somnigratia, se de rupe suspendit, hinc Piscatores animal sopitum obseruantes funibus vinciunt. Quamobrem colligendum est hoc animal vnum, & idem cum superiori esse: quamuis picturæ diuersimodè delineatæ varias animalis species ostendere videantur, vt apparet in iconibus. *Somnus.*

G Aliud animal magnum, aquatile, horrificum, & valdè ferum, pedes nouem, aut decem longum, & iuxta proportionem longitudinis latum, corio, instar Crocodili, vestitum, Orobonis nomine, circumfertur. Hoc pisce aluntur Arabes Incolæ Mazouanij montis, qui iuxta mare rubrum porrigitur,

Elephas Marinus.

Rosmārus bellua marina eadem cum superiori.

Orobonis Piscis effigies.

Prædictis addimus icones trium aquatiliū animalium, quæ in Tabula Europæ apud Cornelium Iudæum pinguntur. Primum rostro est Balenæ, & versari perhibetur in mari Thyrræno, propè Sardiniam, rostro est acuto, primis munitur magnis, nempè duabus propè caput, & binis alijs circa initium caudæ. Caudam circulis quibusdam insignitam, & reuolutam gestat, cuius extremitas est bifida cum flocco, summitatis caudæ leonæ æmulo.

K

Pinna

Pinna alicuius Ceti.

*Secundi de-
lineatio.*

Secundum animal est Boui simile, & Vualrus cognominatur; immò ratione pedum anteriorum, Phocam, seu Vitulum marinum refert. Prima facie hæc bestia catum simulat, si posterioribus pedibus esset referata. Desinit tandem in caudam pinnatam, & triangularem, cum extremitate pinnarum ferrata supra os appendices quasdam instar corniculorum gerit, & pedes in quinque vngues finire videntur.

*Tertij des-
criptio.*

Tertium animal est Sui terrestri simile; ideòque id ancipitis naturæ esse arbitramur; quandoquidem quatuor habet pedes, quibus in mari, loco pinnarum, ad natandum utitur, & in terra ad gressum: namque hirundo etiam marina alis natans utitur, & quando supra vndas attollitur, easdem ad volandum adhibet: Præterea hoc animal binas habet aures acutas, suillum rictum edentulum, & pinnam ab initio capitis usque ad finem caudæ porrectam, quæ fetas suum æmuletur; cum reliqua corporis pars depilis appareat, cauda tamen lata, & bifida, & ut in iconibus conspicitur.

His quoque libuit addere pinnam alicuius Ceti, quam ita delineatam in Musæo invenimus,

DE

Pinna hæc ad animal aquatile attinere debet, cum figuram remi maximè referat, quandoquidem pinnae ad vsum nauigandi, iuxta sententiam Philosophorum, quatuor esse dicuntur, licet quandoq; sint duæ, vt in anguillis. Præterea similes pinnae discrepare solent inter se, substantia, magnitudine, forma, colore, numero, excessu, & defectu. Namq; nonnullæ solida substantia constant, quædam filis, & membranis integrantur, quædam ex sola chartilagine, & demum aliæ ex chartilagine, & osse concipiuntur, vt in belluis marinis licet conspiciari.

Pinnae differentia.

Quapropter, vt nostra fert opinio, pinna hæc ad aliquam belluam marinam spectare debet, cum mediam naturam inter chartilaginem, & os participet, præterquam quod colorem eburis æmulatur. Deinde pinnae sunt quædam, alas auium, iuxta quamdam proportionem, repræsentantes. Similiter hæc longitudine vnius dodrantis, & duorum palmorum, & latitudine digiti auricularis referta, à media sui parte vsque ad summam in tenuia fila scinditur; itaut simulare videatur ramos arboris Palmæ, antequam folia expandantur: non igitur præter rationem, hæc pinna Phænices appellari posset.

Cuius autem sit animalis non potest quidquam certi in medium afferri: fieri enim potest, vt hæc non sit integra pinna, sed pars, & fragmentum alicuius maioris: pariter potest esse ex numero earum, quæ vel sunt in dorso, vel ad podicem, vel ad caudæ extremitatem.

Pinna ambigua.

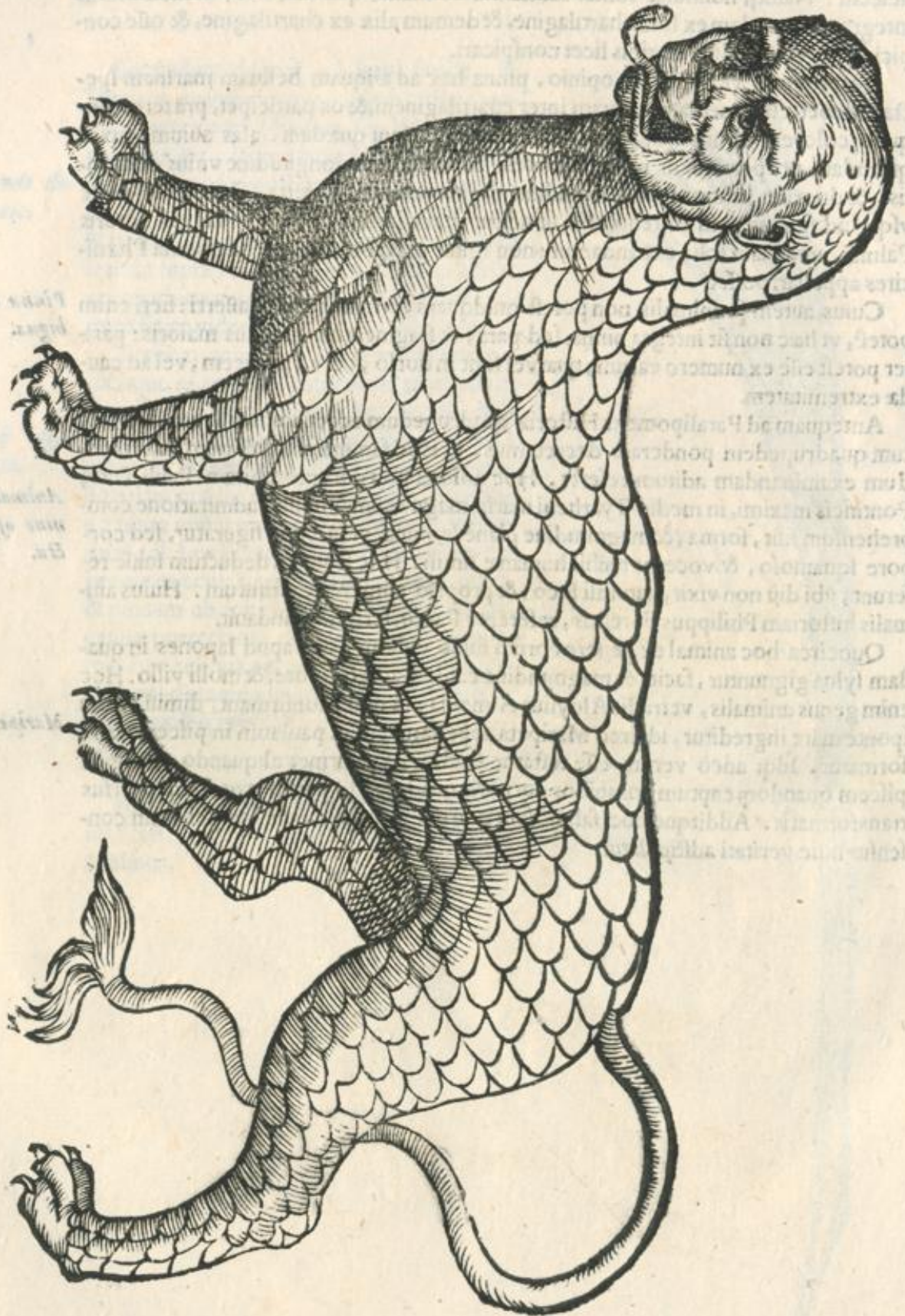
Antequam ad Paralipomena Historiæ quadrupedum accedamus, piscem, seu Cetum quadrupedem ponderare decreuimus, vt is ad familiam terrestrium quadrupedum examinandam aditum referet. Hoc animal non diu ante obitum Pauli Tertij Pontificis maximi, in medio Tyrrheni maris, magni cum omnium admiratione comprehensum fuit, forma, & magnitudine planè leonina, vt in icone figuratur, sed corpore squamoso, & voce nonnihil humanæ simili. Hoc Romam deductum fuisse referunt, vbi diu non vixit, naturali loco, & proprio alimento destitutum. Huius animalis historiam Philippus Forestus, referente Pareo, scriptis mandauit.

Animal Leonino aspectu.

Quocirca hoc animal ex genere eorum fuisse videtur, quæ apud Iapones in quadam sylua gignuntur, facie, & magnitudine canina, aureo colore, & molli villo. Hoc enim genus animalis, vt tradit Aloysius Almeida, & multi confirmant, dimissa terra spontè mare ingreditur, idcirco Maripeta appellatur: ibiq; paulatim in piscem transformatur. Idq; adeo verum esse testatur Author, vt affirmet aliquando contigisse piscem quandoq; captum, omnibus corporis quadrupedis partibus nondum prorsus transformatis. Additque hoc fabulosum non esse, quia omnium Indigenarum consensus huic veritati adstipulatur.

Maripeta.

Amplius aliud animal aquatile, & quadrupes non est omittendū, quod in vna Moluccarum insularum viuit, Camphurch vocatum, vt testatur Theuetus, referente Pareo. Hoc magnitudine Ceruum æquat, cornu gestat in fronte mobile, ferè instar cristæ galli Indici, trium pedum longitudine, & aliquando ad crassitudinem humani brachij accedens. Cervicem pilis cinerei coloris habet rectam. Pedes posteriores anserinis habet similes, quibus ad nandum in aquis dulcibus, & salis vitur. Pedes autem anteriores ceruinis sunt affines. Piscibus victitat. Pleriq; sibi persuaferunt hoc animal Vnicornis esse speciem, & propterea cornu aduersus venena habere efficax. Rex Insulæ, Theueto teste, huius Feræ nomine insigniri gloriatur.

Camphurch effigies.

PARALIPOMENA HISTORIÆ omnium Quadrupedum.

A

DE MONOCEROTE.

Canes cornuti ubi.

Frusta Monocerotis varia.

CIRCA formam huius animalis, Authores inter se sententijs variant, ut in Historia Solidipedum narratum fuit. Cum nonnulli hanc bestiam ad genus quadrupedum Solidipedum, alij ad genus Bifulcorum, & demum alij ad genus Digitatorum referant, nec mirandum est, quoniam alicubi canes cornuti vivere feruntur. Veruntamen ut plurimum inter quadrupedes Solidipedes recensetur: siquidem testificantur, quod in Occidentali India Barbari Verapacis apud se magnum animal forma equi, crassum cornu in fronte gerens, versari asserunt. Alij autem Authores alia tradunt: nihilominus adhuc non constat cuiusnam formæ, conditionis, & prærogatiæ sit illud animal, quod per excellentiam Vnicorne appellatur. Monstrantur quidem à Circumforaneis cornua, & frusta cornuum, quæ Monocerotis esse feruntur; cum tamen quicquam certi non habeant, quo id probare possint. Nos pariter multas differentias huius cornu, quæ ad nostras peruenerunt manus hic exhibemus delineatas. Primo loco figuratur Monoceros vulgaris, deinde Monoceros alter, tertio, & quarto loco duæ aliæ differentiæ proponuntur, & postremo loco duæ differentiæ Monocerotis ex terra effossi: nam quandoq; contingit, ut Cetacei pisces à mare in arenas pulsi obruantur, & post multos annos ex imis terræ visceribus ossa eruantur cornuum simulacra referentia, & Circumforanei credulis spectatoribus cornua Monocerotis esse persuadent.

B

Qui plura scire cupit de hoc animali, adeat huius Historiam in Tomo quadrupedum Solidipedum.

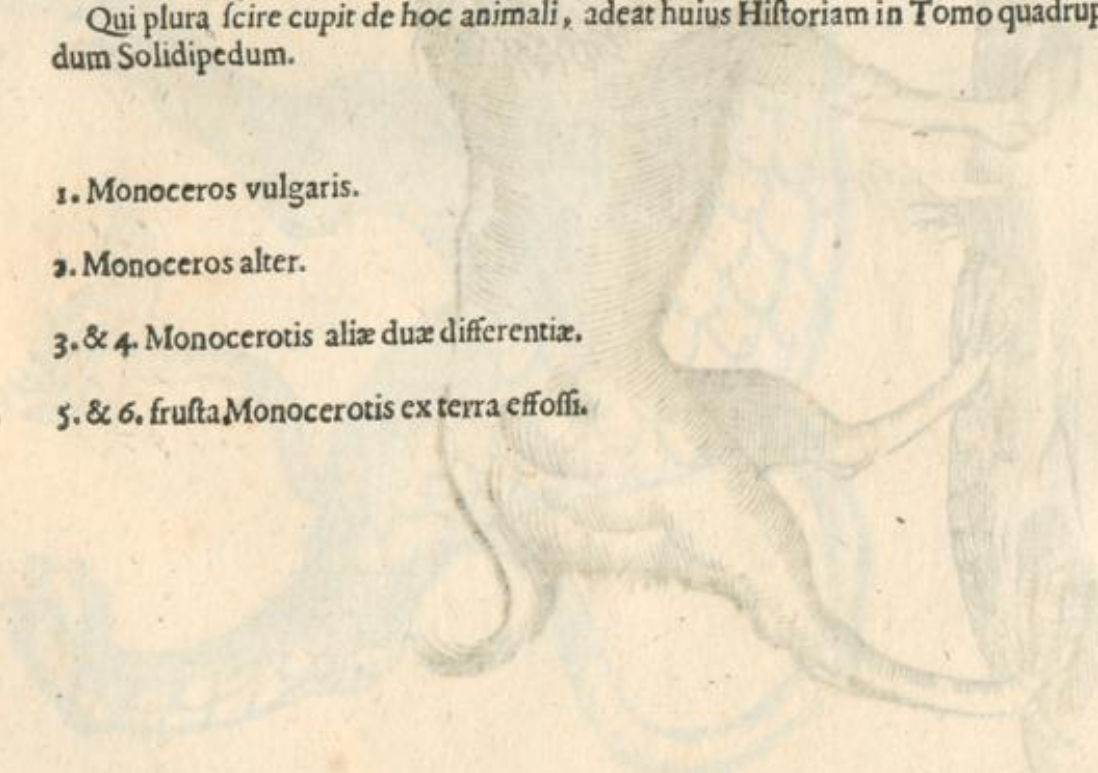
C

1. Monoceros vulgaris.

2. Monoceros alter.

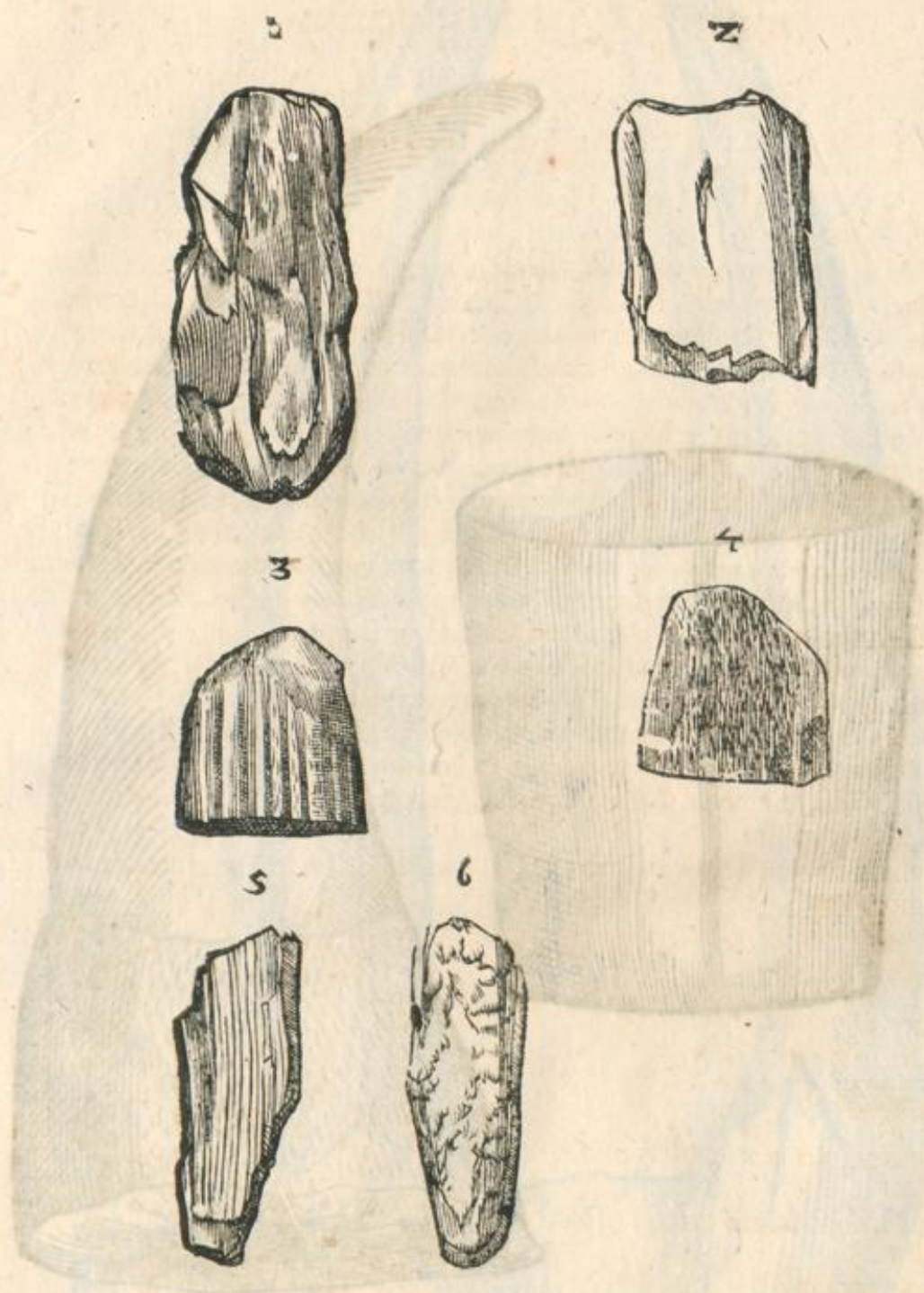
3. & 4. Monocerotis aliæ duæ differentiæ.

5. & 6. frusta Monocerotis ex terra effossi.

Qua-

Cornu Rhinocerotis cum cyatho ex eodem.

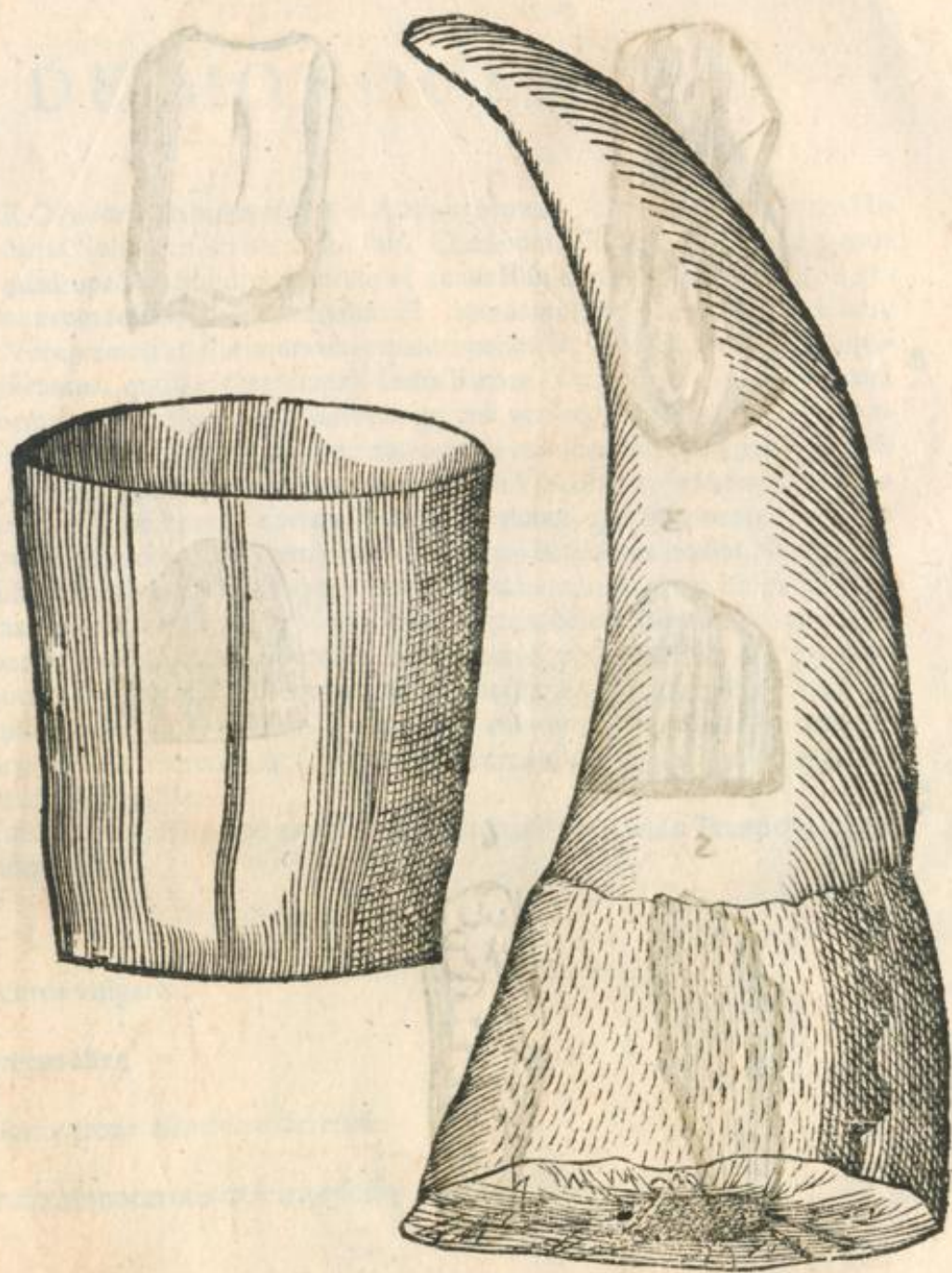

DE ELEPHANTO.

Quapropter Nos in praesentia exhibemus iconē cornu Rhinocerotis, quod aliquibus cornu Monocerotis appellatur. Pariter iconem cyathi ex cornu eiusdem Rhinocerotis, quod pariter pro cornu Monocerotis habetur.

Cornu

Cornu Rhinocerotis cum cyatho ex eodem.

DE ELEPHANTO.

HOC animal dentium candore, & magnitudine est admirandum, & propterea ebur eius dens dicitur, quasi à barro, qua voce, Incolæ Elephantum appellant: quamvis postea solum ebur sit illa pars præcipua, quæ extra os animalis prominet, quod nos etiam docuit Plinius. Placuit igitur in præsentia icones horum dentium exprimere, postea quam in Tomo Solidipedum non fuerunt collocatæ, & primo loco damus dentes Elephantis superiores supinos, deinde eosdem dentes cum parte prona superioris maxillæ.

Den.

Dentes Elephantis superiores supini.

117

Dentes Elephantis cum parte prona maxillæ superioris.

Dentes Elephantis inferiores subijuncti

D E T A V R I S.

E

SVNT quædam animalia bifulca, quæ ratione ætatis, & sexus, varia sortiuntur nomina: nam Bos in ætate iuniori constitutus, Vitulus, vel à viridi ætate, vel à vitulando, nempe lasciuiendo, vel à vita fuit vocatus, ut in propria Historia exaratur: quando autem ad ætatem adultam peruenit, antequam castratur, Taurus dicitur, veluti post castrationes Bos cognominatur. Item, ratione sexus, Bos femina, Vacca appellatur. Itaq; hoc in loco nil aliud habemus, quod addamus nisi figuram dentis Vituli vnus mensis.

Nomina varia.

Præterea habent Indi animal, quod Tlachaxolotl indigitant, bestiam Tauro non valdè abfimilem, sed aliquantò maiorem, capite magno, rictu oblongo, latis auribus, dentibus atrocibus, crasso collo, ungulis taurinis, sed maioribus, cauda crassa, & proluxa, pelle densa, cum pilis hispidis. Animal est solitudinis incola, & edile. Vescitur montanis quibusdam herbis, vastatis passim campis & satis, quibus deficientibus ad frondes arborum confugit. Humanum aspectum non reformidat, neque sagittis facillè occumbit, quia tergus ferè habet impenetrabile. Quapropter defossa terra, & desuper ramis arborum tecta, facillè capitur: quemadmodum elephas apud Indos decipitur.

Taurus Indicus.

Dentes Vituli vnus Mensis.

Pinnæ

D E C A P R I S.

A

*Pannus Cy-
natilis.*

INTER animalia bifulca, differentia caprarum exoticarum sunt admirabiles, inter quas recensetur illud genus incolens Aethiopiam, cuius mares ad vituli molem accedunt, prolixis pilis terram verrunt, sed pili non sunt tenues, immò instar crinium equorum, & magno in pretio habentur.

*Soli mutatio
quod prestat.*

Neq; omittenda est memoria illarum caprarum, ex quarum pilis pannus ille textitur, quem cymatilem, seu undulatum nuncupant, est enim earum pilus tenuissimus, & nitens, & ad terram vsq; propendens, ideòq; pulchritudine serico non cedit. Hunc Caprarij non tondent, sed depectunt: caprae tamen saepius in fluminibus lauantur, gramine per illos campos pascuntur exili, & sicco, quod ad lanae tenuitatem producendam multum conferre certum est: quandoquidem liquidò constat huiusmodi Capras aliò translatas, eandem lanam non producere, sed vna cum pabulo mutari, tota- B

*Vicunt ani-
mal.*

Sunt, apud Peruanos, quaedam animantes pericissimæ, quas Vicunas appellant, sylvestribus capris valdè similes, ad quod genus fortassis referuntur, cum tamen cornibus careant. Gaudent montanis locis, ideòq; frigus, & deserta amant, gelu, & niue recreari videntur, societate, & grege delectantur. Celebri venatione capiuntur: namq; Barbari congregantur, vt numerum trium millium compleant, & aliquem montem circumdant, sicq; paulatim in vnam sedem has feras aliquando plusquam trecentas cogunt, & feminas ad prolem demittunt. Aliter capiuntur, quando ad conueniens intervallum accedunt, coniectis ad pedes funibus plumbo extremitati innexo, quibus bestiarum cursus impeditur. Tondent has capras ad stragula, nam culcitras ex lana infarciunt, quæ inflammationes renum, & podagras mitigare dicitur. Præterea in harum visceribus lapis Bezaarticus generatur, qui secundum lo- cum post Orientalem, occupat: qui plura de hoc lapide scire cupit, adeat historiam C Bifulcorum in capite de Hirco Bezaartico.

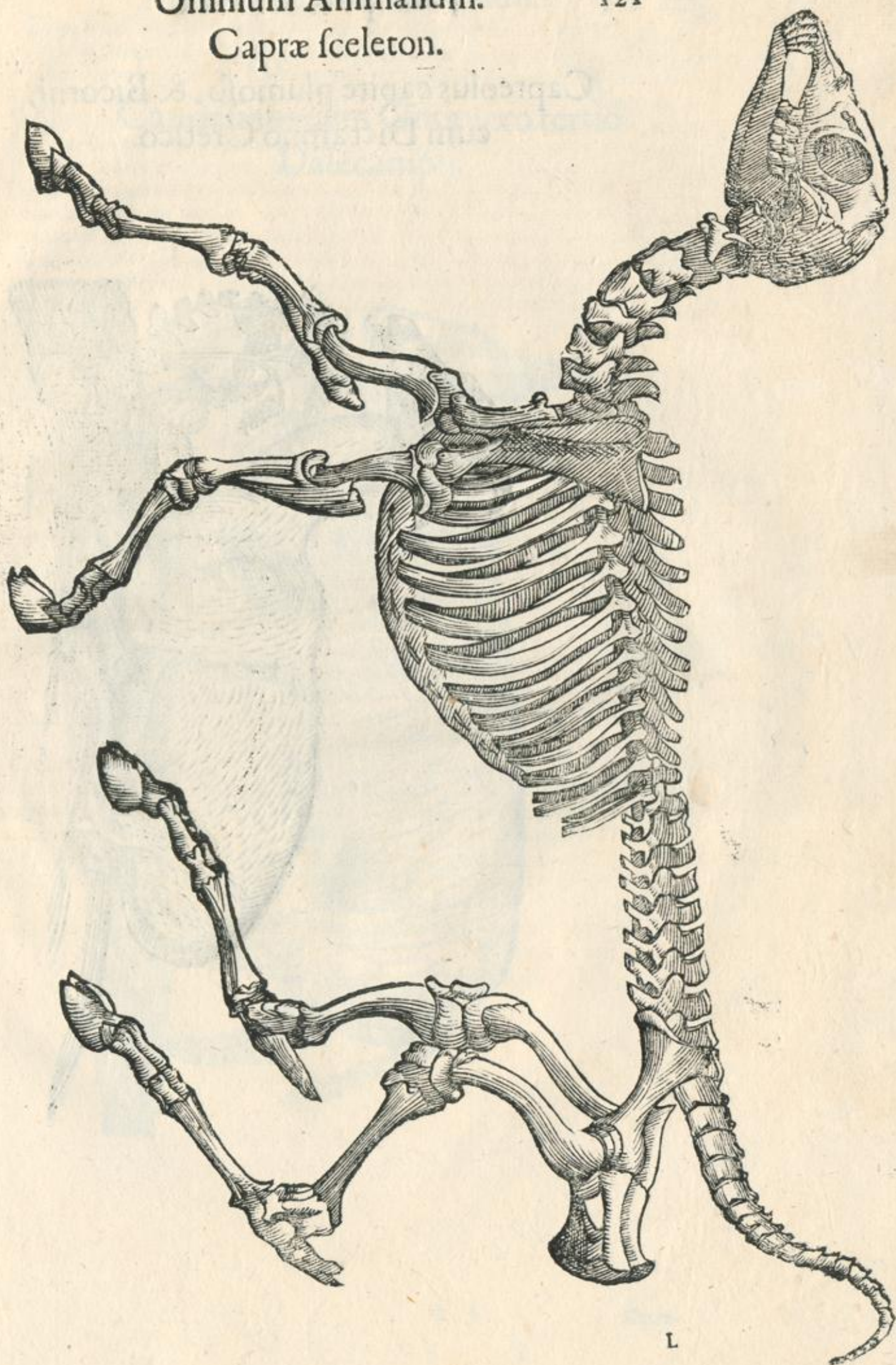
*Capiendique
ratio.**Lapis Beza-
ar.*

Antequam ad aliam accedamus Historiam, iconem sceleti Caprae exhibemus spectandam, deinde Capreolum plumoso capite, & bicorni cum Dictamno Cretico, Dorcidio inde nuncupato; sed aduertendum est, quòd duo cornua huius animalis ex crista propendent. Hic capreolus in Sueuia à quodam caupone fuit altus; sic quidam Phliater Augustanus nobis retulit, qui animal viuum se vidisse est testificatus, & illam in fronte eminentiam ex materia inter plumas, & pilos media constare asseueravit.

Præterea addimus iconem animalis, quod faciem Asini, & pilos, pedesq; Caprae repræsentat; pingiturq; cum Onopyxo tertio Dalecampij.

Omnium Animalium.
Capræ sceleton.

121

Capreolus capite plumoso, & Bicorni,
cum Dictamno Cretico.

Capriafinus cum Onopyxo tertio
Dalecampij.

Caprarum mentio in memoriam reuocauit, quod recitauit Aristoteles in *Historia Animalium*: nimirum in Lemno insula Caprum ex mammis, quas geminas, iuxta genitales, habebat, tantum lactis effluxisse, ut inde colostrum fierent. Sed recentior casus est, quem narrat Diuus Franciscus Xauerus in tertia epistola secundi libri, referente Ioanne Eusebio Iesuita, in *Historijs Naturæ*. Hæc igitur sunt verba Diui Francisci in originali epistola manu ipsius propria Hispano idiomate scripta, quæ seruatur in Collegio Societatis Iesu Madritensi. *In hac Insula Amboino, rem vidi incredibilem, & ante hoc tempus inauditam, quam fortassis opere pretium erit agnoscere: Caprum marem, inquam, vidi lacte suo paruos alentem hædos: ubere enim, quod propè genitalia, unicum habet, tantum lactis reddebat quotidie, quantum scutella capere potest.* Addit præterea in huius confirmationem Ioannes Eusebius Iesuita se quoque proprijs oculis vidisse mulam sterilem, quæ tamen lacte copioso alia paruam mulam nutrebat, quam Asina quædam pepererat.

Capri vbera.

Mula lactans.

D E A G N O.

B

MVLTA de hoc animali in Tomo Bifulcorum quadrupedum fuerunt exarata, quò Lectorem relegamus. Hic solum nonnulla de extis huius Animalis recensimus, quæ olim in delicijs fuisse apud Priscos comperimus, veluti apud Plautum in *Pseudolo*: qua de re horum iconem pronè, & supinè delineatam exhibemus.

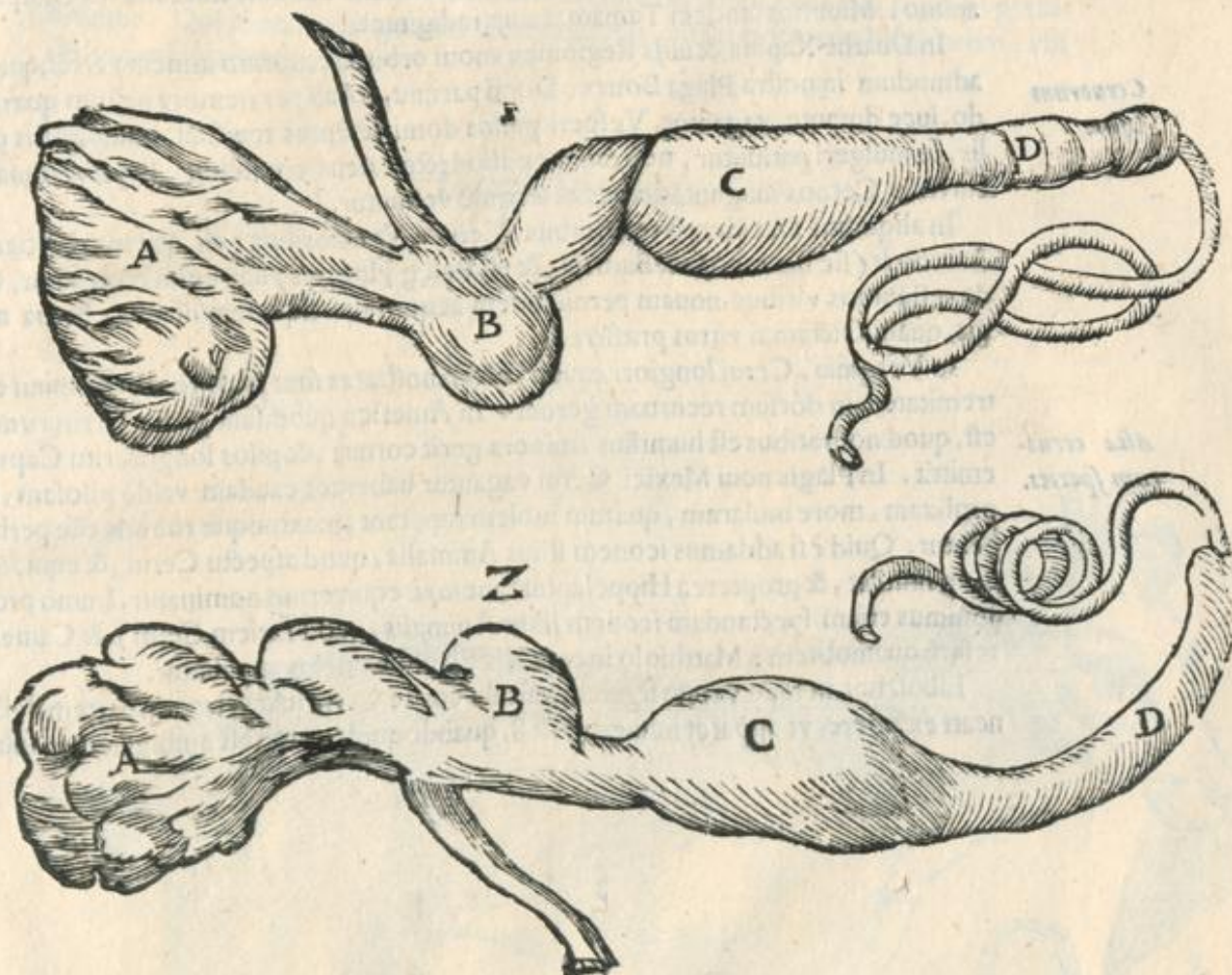
I. Ventres Agni externa parte depicti.

A. Ventriculus.

B. Reticulum.

C. Omasum.

D. Obomasum.

2. Iidem ventres parte inuerfa delineati.

A. Ventriculus.

B. Reticulum.

C. Omasum.

D. Obomasum.

L 3

DE

D E C E R V I S.

*Cervorum
exoticorum
differentia.*

*Cervorum
usus.*

*Alia cervo-
rum species.*

NON simplex Cervorum genus in nova Hispania observatur. Etenim, quidam sunt rubei, quidam albi toti. Hos Cervorum reges vocant Indi, & Yztacmacame. Alij sunt nostratibus forma consimiles magnitudine, & ingenio, Aculhuame vocitant. His minores Quauhtlamacame, magnæ sunt generositatis, & à ceruina timiditate degenerant, nam vulnerati efferoiunt, & Venatores adoriuntur, & sæpè occidunt. Eiusdem molis, & moris sunt Tlaluicamacame, sed impares animo. Minimos tandem Tamamacame indigitant.

In Duarhe Xapida, & alijs Regionibus novi orbis, Cervorum armenta errant, quemadmodum in nostra Plaga Boes. Domi pariunt, soluti per nemora pastum querendo, luce durante, vagantur, Vesper pullos domi retentos reuifunt, immo, pastis pulis, se mulgeri patiuntur, non enim ex alio lacte caseus conficitur. Septentrionales B curribus Cervos iungunt, quibus celerrimè vehuntur.

In aliquibus Occidentis regionibus, Cerui à Venatoribus cæsi, quæruunt herbam Atochielt (sic illam vocant Barbari, & est Pulegij species) hac enim recreantur, unde restauratis viribus novam pernecitatem acquirunt: siquidem illis hæc herba magis, quàm Dictamni virtus præstò est.

In Verginia, Cerui longiori cauda, quàm nostrates sunt præditi, & cornuum extremitatem in dorsum recurvam gerunt. In America quoddam genus Cervorum, est, quod nostratibus est humilior, minora gerit cornua, & pilos longos, ritu Capræ, emittit. In Plagis novi Mexici Cerui vagantur habentes caudam valdè pilosam, & prolixam, more mularum, quarum molem superant, maximique roboris esse perhibentur. Quid? si addamus iconem illius Animalis, quod aspectu Cerui, & equi formam simulat, & propterea Hippelaphus, nempe equicervus nominatur. Immo proponimus etiam spectandam iconem illius Animalis, quod faciem Cerui, & Cameli refert: quàmobrem à Matthiolo in epistolis Elaphocamelus appellatur.

Libuit hoc in loco veram figuram ossis de corde Cerui iuxta utramque partem delineati exhibere, ut apparet numero 7. & 8. quandoquidem non est ambigendū in sub-

stantia

stantia cordis ceruini quamdam materiam chartilagineam non reperiri, quæ ad materiam osseam maximè accedat, coloris albicantis, & figuræ triangularis: quapropter Rinodeus Parisiensis in Ceruis potissimum annosis huiusmodi ossiculum esse scribebat, quod Venatores à figura, crucem cerui appellant. Immo in cordibus etiam Camelorum os inueniri multi autumant. Namque Tostatus, in enarrationibus Leuitici, os in corde cameli, & in corde Cerui reperiri promulgauit: deinde Dalechampius, in Annotationibus Plinianis, Tostati sententiam stabilire videtur: cum tamen cæteri authores, tum græci, tum latini id negauerint. Itaque notandum est in cordibus magnorum animalium, & præsertim senescentium, bronchia arteriarum talem adipisci duritiem, vt osseam substantiam facillè simulent: non igitur admirationi nobis esse debet, si interdum in corde magni animalis senescentis ossa reperiri perhibeantur. Qui plura huius generis scire desiderat, adeat Historiam Bisulcorum, vbi de hoc osse fusè disputatur.

Os de corde cerui.

Hippelaphus.

Elaphocamelus.

E DE ALCE, SEV MAGNA BESTIA.

HÆC Bellua, iuxta multorum sententiam, tres partes medico vsui vtilēs habet, nimirum cornua, nervos, & vngues: quamobrem Menabenus tradidit, in Sue-
tia, cornuum rasuram summopere probari, & Prutenos Principes, in epileptico affectu, cornuum virtutem cognouisse. Quamobrem nulla debemus coerceri admiratio-
ne, si ex huiusmodi cornibus, magno artificio corcula parentur: quemadmodum in se-
quenti figura conspicitur, quæ postea ad huius affectionis prophylacticam de collo su-
spenduntur.

*Alcis partes
ad vsu me-
dicu quæ.*

Corculum ex cornu alcis.

H Præterea vngues huius magni Animalis in Epilepsia magis commendantur, illudque magna admiratione dignum est, hunc vnguē non tantum therapeuticum, sed etiam pro-
phylacticum esse: non enim solum factam iam epilepsiam curat, sed impendentem
etiam prohibet. An verò omnis vnguis huius animalis eadem potiatur facultate, variæ
sunt apud Authores sententiæ. Non desunt, qui sinistro vngui posteriori plus tribuant,
quàm alijs, quia hunc, bestia auri apponens morbum propellat. Nos verò dextro po-
tius, quàm sinistro posteriori primas tribuendas esse censemus: siquidem si vsu vtriusq;
respiciamus, dexter facilius, quàm sinister auri apponitur, aut vtrumque vnguiculu-
indiscriminatim eadem pollere facultate pronunciamus, cum vterque auri sine difficul-
tate iuxta animalis appetitum, & opportunitatem loci, & situs, applicari possit. Nihilo-
minus in præsentia genuinam iconem vnguiculi posterioris dextri pedis exhibemus spe-
ctandam.

*Vnguis Alcis
quis opti-
mus.*

Alcis

Alcis vnguiculus posterior dextri pedis.

DE CAMELI, & CAMELOPARDALI
differentijs.

VARIÆ species huius Animalis enumeratæ fuerunt in Tomo quadrupedum Bisulcorum, necnon ibi variæ icones fuerunt propositæ. Nos hic damus alias icones, quarum prima erit Cameli Baſtriani altera species. Secunda erit Cameli frequentis in Libyæ, & Numidiæ Defertis, in quo Animalis genere diuitiæ Arabum conſiſtunt. Huius Cameli figura delineatur à Cornelio Iudæo in tabula Africæ; eſt enim diuerſa ab effigie huius animalis, quam alibi pictam poſuimus.

Cameli

A detailed black and white engraving of a bipedal, anthropomorphic animal, possibly a kangaroo or wallaby, standing on its hind legs. The animal has a long, thick tail, large ears, and a small, dark eye. It is holding a long, thin object, possibly a stick or a piece of wood, in its mouth. The background shows some stylized foliage and a rocky ground.

Cameli alia differentia picta à Cornelio
Iudæo in Tabula Africaæ.

In Historia Bifulcorum quadrupedum post exaratam naturam Cameli, de Came-
lopardali quoque actum fuit, vbi vna tantummodò icon istius animalis fuit proposita,
modò ad maiorem huius animalis cognitionem, duas icones maris scilicet, & fæmi-
næ exhibemus spectandas, vt Lector faciem vtriusque ratione sexus diuersam esse
agnoscat.

Camel-

Camelopardalis mas.

M

Came-

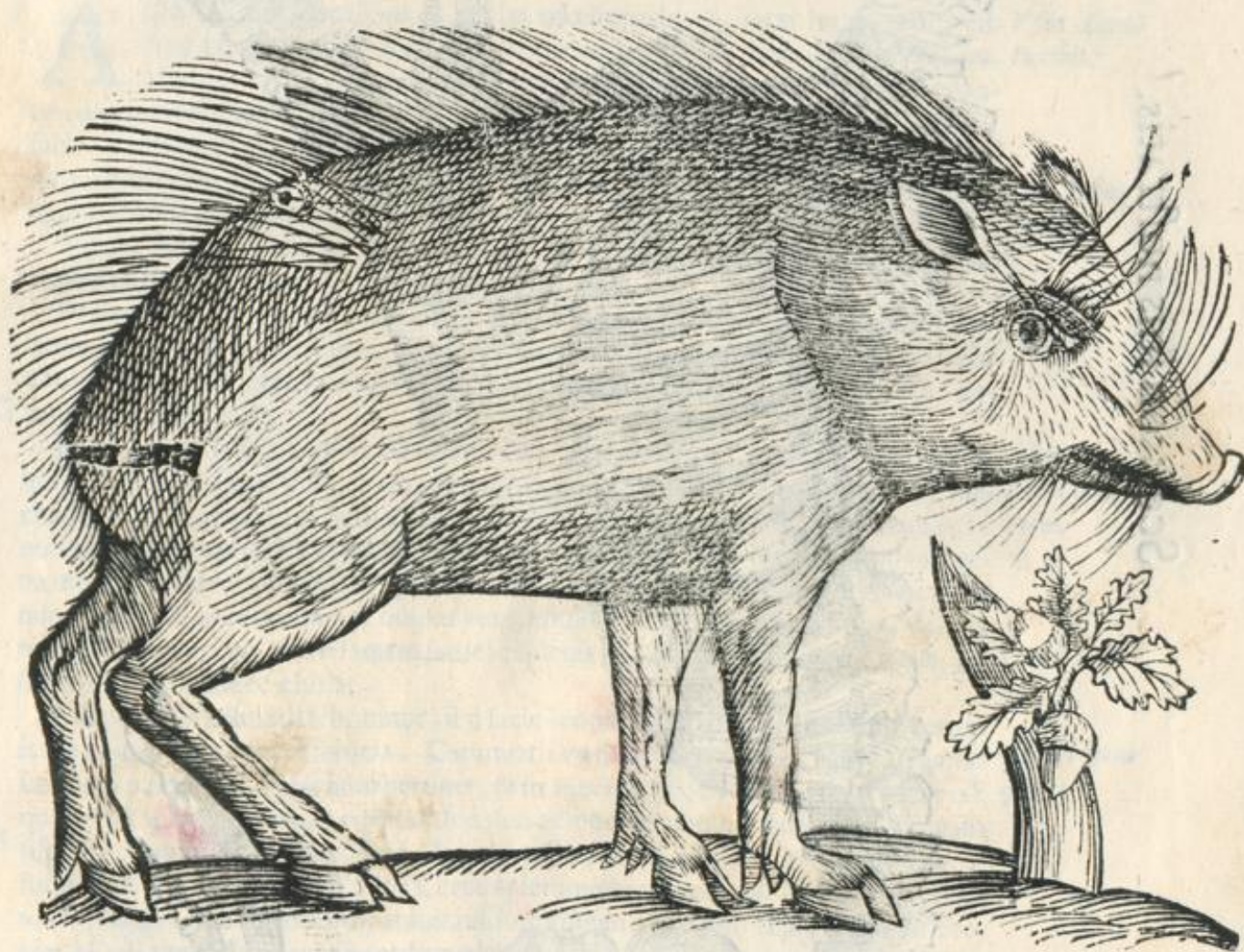
Camelopardalis foemina.

DE APRIS INDICIS.

FERAM montanam vocant Indi Coyametl, alij Quapicotl, alij Faiaffou, alij Saynum, siue Zainum. Est similis nostrati Apro, minor tamen, & deformior, cum vmbilico supra dorsum, ad regionem renum, & expressus humorem aqueum effundit: non tamen verum vmbilicum esse dicunt, sed veri vmbilici rudimentum: quapropter Scriptores Americanæ Historiæ huiusmodi Apros foramen in dorso habere referunt, vt in icone apparet.

*Aper cum
foramine in
dorso.*

Porcus Americanus, siue Zainus.

Sceleton fuis nostratis.

Iracundum est animal. Conscendunt Venatores arborum summitatem, & grex Zainorum accurrit, qui mordent arboris truncum, cum hominem non possint vulnerare; interim Venator supernè tutus venabulo illos cædit.

E Mira inter hanc bestiam, & Tigridem est Antipathia; ideòq; constituunt Ducem, *Antipathia* & iste Dux Zainorum quoscumq; potest sui generis, trecentos, aut plures conuocat, *Zainorum.* quemadmodum Imperator milites conducit. His copijs inuadit Tigridem, quæ licet ferocissima sit bestia, præ cæteris Americanis feris, vincitur tamen multitudine non sine magna Zainorum strage, nam inuenti sunt innumeri occisi, simul cum Tigride.

Caro est similis fuillæ, vel aprugnæ, sed durior, atque insuauior. Setæ sunt asperæ *Victus.* albo, & nigro colore variatæ. Vescitur glandibus, radicibus, & alijs montanis fructibus, necnon vermiculis, lumbricis, atq; alijs animalibus huius generis, quæ in locis vliginosis nascuntur. Additur in gratiam Lectoris Leon sceleti porcelli vulgaris.

DE LEONIBVS.

F **A** BISVLCIS animalibus ad bestias quadrupedes digitatas transeundum est. *Vsus Leonū in cibis.* Apud Indos noui Orbis natio Leonum est ignauior, Puma Peruanus vocant.

Minores, quàm Africanus sunt, fugaces, atque innocentes, nisi prius lædantur, degeneres omninò animo, mole, iuba, & colore, quia sunt potius fusci, quàm fului. Ad horum venationem conueniunt Indi lapidibus, & fustibus eos interimunt, quoniam eorum carne vescuntur, quæ est alba, & crassa, adipem medicamentis reseruant, & ossa pro saltationibus, & choreis. *Leo albus qualis.*

Est in Chiappa animal simile cani leporario nigrum, præter caput, & collum, quæ alba sunt, Indi tamen Leonum album appellant.

Præterea sunt aliæ Ferae Leoni affines, veluti Miztli, animal ita à Barbaris appellatum Leoni nostrati non iubato congener, quod adhuc paruum, est fuscum, crescens verò sit fuluum, & interdum rubrum, & subalbidum, quod, ob regionis diuersam naturam, potest euenire.

G Item Quamztl bestia affinis est Leoni, vnde nomen sumpsit, sed mitior, & agilior, hinc nonnulli Hispani Pantheram esse existimarunt. Ad has etiam differentias Machamiztli bellua pertinet, quæ à Ceruo, & Leone nomen sumpsit, quas animantes *Animantes Leoni congeneres.* nonnullis corporis partibus simulat: immò & Cuiclamiztli à Leone, & Lupo indigena mutuata nomenclatione huc spectat. Bestia est Leone crassior, mitior tamen, & minor, venatione ceruorum, & ouium viuit, immò etiam satur, quæcumque offenderit animalia interimit. Cum famem semel expleuit, binos, & ternos dies dormit, abstinens à præda donec efuriat.

Insuper est Tlalmiztli felle minor, sed facie leonina, mirabilis est in paruo corpusculo animalis vultus, & ferocia. Cacamiztli vocatur aliud animal, quod ad genus *Leones parui quales.* Leonum paruorum, vel felum pertinet, & in iunctis versari solet. Quadrupes est,

H quaternas spithamas longo corpore, sed non admodum amplo, fuluo pilo, & aliquantisper prolixo, auriculis breuibibus, & penè nullis, capite ælurino, cauda prolixa, & hispida. Adeò ferox est bestia, vt Ceruos plerumque aggrediatur, & etiam occidat: vnde fortassis nomen sibi comparauit, nisi hoc nomen à felle potius profectum sit. Etenim Mixtli apud Mexicanos interdum ælurum, & aliquando Leonem significat. Viuit animal apud Pannocenses.

DE TIGRIBVS INDIARVM.

A

TIGRIS in nouo Orbe non vna est, vel mole, vel tuore, vel specie Vulgaris nostratibus est maior. Huic alia similis, quæ quia minor est, ab Indis Tlaco ocelotl, id est parua Tigris nuncupatur, maculis fuscis, & nigris variata, non pallidis, & candentibus, vt in alijs, apparet.

Tigris Leone ferocior.

Sunt hæ Tigres Leonibus ferociores, & auidè Indos quærent etiam in ædibus, & nisi constanter fores sint clausæ, clanculum ingrediuntur, & comprehensum aliquem Barbarum mordicus deferunt, non secus ac felis murem, & tanta feritas huius animalis non potest vinci nisi baculo circa renes bestia cædatur, & reddatur elumbis; sic enim languet, & paret victoriæ. Nulla alia Fera magis timetur Indis occidentalibus, quàm hæc: immò honoribus cumulatur, quoniam Daemon illos sapissimè specie Tigridis alloquebatur, sed postquam Indi rectam in Deum fidem receperunt, timor, & reuerentia huius feræ euanuit.

Animalculum comitans Tigridem quale.

In Bengala ferocissimæ sunt Tigres, & contumacis odij, quia ad spacium mille passuum supra triginta insequuntur per littora nauim, quæ aufugit læsor. Præterea obuijs quibuscumque Hominibus, & Feris atrox. Nihilominus natura præuenit tantam pestem. Comitatur Tigridem aliud animalculum, quod assiduo latratu illam indicat, quo audito, aliæ Feræ recedunt, & conduntur, homines autem fugiunt.

In Brasilia quoque magna Tigridum est multitudo, quæ famelicæ magna polleat velocitate, & tremendis viribus. Eadem passæ tanta feruntur esse ignavia, vt confestim à gregarijs etiam Canibus in fugam vertantur.

Animal Tigridi affine.

Tigridi affine videtur esse animal Thanacth vocatum, quod se vidisse fatetur Theuetus, apud Indos mercatores, dum mari rubro veheretur. Hoc magnitudine, & membrorum conformatione Tigridi non erat absimile, facie tamen ferè humana, sed naribus valdè resimis. Immò anteriores pedes humanis manibus, & posteriores Tigridum pedibus similes habebat. Cauda carebat, & pilo vestiebatur fusco. Denique capite, auribus, ceruice, & ore hominem, capillis verò subnigris, & crispis athiopem referebat: cætera Tigris. Simile animal vidisse in Germania quidam medicinæ studiosi nobis anno elapso publicum inuisentes Musæum referebant, quod, quæstus gratia, à quodam circumforaneo ducebatur, veluti in sequenti icone effigiatur.

Animal

Animal Tigridi affine.

D E V R S O.

Lib. 1. cap. 5.

IN Historia Quadrupedum digitatorum explicatum fuit, iuxta nonnullorum mentem, factum Vrsæ ab aluo informe egredi: quem postea mater lingua formare videtur: nihilominus inspectio anatomica Vrsæ prægnantis occisæ oppositum monstravit: siquidem in aluo Vrsulus suis membris distinctus inuentus fuit, ea forma, quæ in sequenti icone conspicitur. Hinc patet multas opiniones esse falsas, quæ præcipuè relationi adherent: veluti est opinio illa de excisione testium Castoris, de partu viperæ, & pariter de informi partu Vrsæ: cum in utero vrsino imperfectus non sit fetus, citra distinctionem membrorum, quæ post partum lingua matris perfici, & distingui dicuntur: etenim autopsia totum oppositum demonstrat. Hinc Plinius corrigendus est, qui falsò hanc opinionem protulit.

Lib. 8. c. 36.

Pariter hic damus figuram Vnguis vrsini, qui refert effigiem illius lapidis ex terræ visceribus eruti, qui Græcis Rhincolithos appellatur, cum rostru rapacis avis simulet.

Vrsulus ex cæsa matris aluo exemptus.

Vnguis Vrsi adulti.

DE

DE LVPIS.

REGIONES nouæ Hispaniæ calidiores alunt Lupum, quem Indi Cuertlactli appellant : nostratibus est similis, sed amplitudine capitis maior, Tauros, & aliquando Homines adoritur. Inueniuntur nonnulli albi.

Lupi Regionis Bambæ oleo Palmarum summopere delectantur. Oleum .n. ex fructu Palmarum expressum, crassum est, & instar butyri ductile, quod corticibus cucurbitarum excipitur, & magna diligentia reseruatur. Sed mirandum est, quàm dextè *Luporum* hi Lupi id furentur; mordicus enim vasa comprehendunt, & humeris, vt Lupi nostra- *versutia.* tes ouem furati, injciunt, vt cursus tantò sit expeditior, & verbera persequentium effugiant.

DE HIPPOPOTAMO.

IN Historia Quadrupedum digitatorum Hippopotami meminimus, quoniam re vera ungulas in quattuor veluti digitos diuisas habeat. Quapropter ibi icones Hippopotami maris, & fæminæ dedimus, insuper figuram capitis Hippopotami, in qua melius dentes conspiciuntur. Modò ante oculos Lectoris repræsentamus picturam partis anterioris Hippopotami fæminæ, in qua nares patulæ melius conspici possunt.

Præterea nolumus silentio inuoluere picturam cuiusdam bestię Hippopotamo congeneris, vel affinis, quæ inter Hieroglyphica, in tabula Bembi fuit delineata. Itaque ibi conspicitur hoc animal, veluti in aliquo agro versans digitatum, & valdè *Hippopota-* crassum, cum cauda pariter crassa, & breui. Ante hoc animal cernitur homo Aegy- *mi differen-* ptius, qui telo bestiam ardori videtur: quemadmodum in icone proposita licet con- *tia.* spicari.

Hippo-

Hippopotami foeminae pars anterior,
in qua nares melius apparent.

Animal Hippopotamo affine.

E DE VULPIBUS INDICIS.

ANIMAL, quod nonnulli Hispanorum Vulpem, & alij Oedipum, Indi Coyotl, alij Aroc vocant. Est ignotum orbi veteri, lupino capite, viuidis oculis, paruis, & acutis auribus, rostro longo, nigro, nec admodum crasso, cruribus neruosis, vnguibus vncis, cauda valdè pilosa, & crassa, & morfu nocuo: valde enim accedit ad formam nostratis Vulpis, ad cuius fortasse genus spectare potest, media constans magnitudine inter Vulpem, & Lupum, quamobrem non solum fues, & similia animalia, sed Ceruos etiam, & interdum homines adoritur. Fusco longo, candidoque promiscuè pilo tegitur: vulpinis est moribus, & adeò pertinax iniuriæ vltor, & ereptæ sibi prædæ ita memor, vt post aliquot dies, agnoscat raptorem, insectetur obuuium, & adoriatur; immò cognitis ædibus, & interemptis quibuscumque domesticis animalibus, iniuriam vlciscatur. Vice versa erga beneficos est bellua comis, & grata, & intactis auibus cohortalibus animi beneuolentiam testatur. Incolit potissimum loca calidiora nouæ Hispaniæ. Vescitur carne imbecilliorum animalium, Maizio, & alijs frumentaceis, necnon saccharinis arundinibus, si quando offenderit. Decipulis, & laqueis capitur, & Sagittis necatur.

*Vulpium
Indicarum
mores.*

Ad hoc genus pertinet aliud animal Indis coyotl vocatum, & eodem ingenio præditum, sed formicarum assistit cauernis; vnde nomen sibi vindicauit. Cum noctu vlulat, multiformes edit clamores, quod præstat etiam aliud animal Hal coyotl nuncupatum, quod versatur circa oppida, & plerumque ex rapina auium cohortalium viuunt. Similiter animal Ilpemaxtla dictum species est Vulpis candido, nigro, & fuluo pilo vestita, capite paruo, auriculis paruis, corpore gracili, & quattuor ferè dodrantes longo, rostroq; proluxo, & tenui, sed victu, & moribus vulpinis.

*Animantes
Vulpibus af-
fines.*

GAlia Vulpecula, quæ maizium tostum colore æmulatur, vocatur Indis Yzquepotl technis, & artibus nostrati Vulpi est similis, duos penè dodrantes longa est, & humilis, rostro tenui, paruis auriculis, piloso, & nigro corpore, & potissimum iuxta caudam, quæ longa est, & nigro, candidoq; pilo, quemadmodum & dorsum vniuersum, vestita. Breuibis est cruribus, & nigris, necnon vncis vnguibus. Viuit in antris intra saxa, vbi educat prolem. Vescitur scarabeis, & vermiculis, aues etiam cohortales iugulat, sed solum earum caput deuorat. Cum pedit, halitum fetidissimum fundit, vrina etiam, atque stercus sunt fetidissima, itaut nihil adeò pestilens in toto orbe reperitur. Hinc fit, vt in extremo constituta periculo, reddito lotio, & deiectis fecibus, ad interuallum octo, vel plurium passuum se se ab omni vindicet iniuria. Editur tamen eius caro, necnon stercus ab ijs, qui lue in Hispanicam, aut Indicam potius patiuntur. Fit quoq; ex hoc animali oleum vulpinum non minus efficax illo, quod ex nostrate Vulpe paratur. Demum Chiappa nutrit vulpeculas, quæ per arbores auiculis insidiantur. Denique notandum est circa partes Vulpis, eius genitale esse osseum, veluti Aristoteles retulit: sic enim in Historia Quadrupedum digitatorum explicauimus; quoniam autem eius icon non erat ad manus, non potuimus Lectori satisfacere; idcirco hoc in loco illius effigiem exhibemus.

*Vulpecula
alia Indica.*

*Vsus in Me-
dicina.*

*Oleum vul-
pinū quale.*

Genitae Vulpis osseum.

DE SIMIIS.

MAGNA est industria Venatorum Orientalium, qui miro artificio ex Simijs conficiunt lapides, quos postea pro Bezaar venditant. Certo anni tempore ad Simiorum venationem prodeunt, non ut interimant, sed ut tantummodò sagittis leuiter vulnerent, quos cruentatos deinceps non insectantur. Interea ex cruore lapis quidam intra corpora Simiorum generatur. Etenim singuli tot lapides procreant, quot vulnera à sagittis inflata sustinuerunt. Cum autem Venatores maturos esse lapillos arbitrantur, rursus ad illos comprehendendos egrediuntur, Simijs interemptis.

Sunt qui ad Simiarum genus, seu Cercopithecorum illud animal referant, quod Indi Mapach nuncupant. Non defunt etiam, qui ad Vulpeculas indigenas reducant. Varia tamen sortitur nomina apud Indos, nam alijs dicitur Illamaton, seu Verula, alijs Maxtle, seu gossipinum cingulum, alijs Cioatlamacazqui, seu Sacerdotissa. Est animal paulò maius Cane Melitensi, humile, teres, pilis tectum, nigro, alboque colore promiscuè variatis, magno capite, paruis auriculis, rostro canis venatici, fascijs singulis candidis, iuxta oculos, in rectum procedentibus, cauda longa, humanis ferè manibus, & pedibus, quibus omnia præterare videtur. Cicuratum, & in adibus altum facilè mitescit, & quibuscumque oblati vescitur. Iacet iuxta Heros, volutatur humi, & mille modis lasciuir, & ludir, astu, & moribus Vulpeculam, imitatur. Instar felium manibus faciem lauat, & ipsdem, ritu Simiæ, cibaria ori apponit. Exteris, & Aduenis se ferocem bestiam ostendit; cum tamen familiaribus blandiatur.

Bezaar Simiorum.

Nomina variabellæ.

Mores bellæ.

E DE PIGRITIA, ET ANIMALI
Ignauo.

DE nominibus, natura moribus, & cibo eius animalis fufum sermonem habuimus in Historia Digitatorum. Reliquum est, modò, vt addamus verba Parei, & proponamus effigiem spectandam, quæ tunc temporis non erat in promptu. Inquit igitur Pareus, quòd hoc animal Haut nominatur, magnitudine Cercopithecì, capite, & facie puerum referens. Captum gemit, & suspiria ab imo trahit pectore, instar hominis anxij, & dolentis; pedestribus vnguibus sunt muniti, Lib. 2. c. 10.

Pigritia, seu Haut, & ignauum Animal.

scandit

*Mores pigri
animalis.*

scandit arbores, illicq; frequentius, quàm in terra degit. Adeò lentè incedit, vt in extensione pedum, ventre humum tangere videatur. Spatium iactus lapidis, quindecim diebus, non absoluit, & arborem ascendens, biduum consumit, neq; gressum, aut minis, aut plagis accelerat. Quocirca Ioannes Eusebius Iesuita naturam huius animalis ad hominem pigrum conterens, hoc aliquando lusit octasticho.

Te ridet natura, Piger, Braslica Tempe

Bestia fada colit nomine dicta tuo.

Tarda gradu reptat, pede non assurgit inani;

Ventre sed adlambit lento adipalis humum.

Ad iactum properat ter quina luce lapilli,

Et biduo frondens lassa cubile subit.

Atta minis, plagis, neutris ignavia cedit:

Nec sinit inflicto vulnere torpor iners.

DE TAXO MONTANO.

*Taxi spe-
cies.*

INDI nouæ Hispaniæ Melem montanum puauhpecotli nominant. Animal est duos, plus minus, dodrantes longum, rostro prolixo, tenui, versus superna contorto, prolixa item cauda, pilo longo, circa aluum albicante, cætera fusco, vel nigro, & candenti, sed circa dorsum nigriore, atris pedibus, & incuruis vnguibus. Facile mitescit, vorax est, quia nullis parcat oblati escis, nec tamen caro eius est edulis. Placidum est animal: nam mirandum in modum blanditur, & ludit, noxium, tamen ignotis. Videtur tamen referendum ad genus Taxi, propterea quod nonnulli Texon vocare consueuerunt.

DE LVTRIS.

*Leo aquati-
lis.*

GENVS Lutræ videtur illud animal Indis Ahoitzotl cognominatum, magnitudine canis melitensis, nigro, & pullo variatur colore. Huic affinis est alia bestia Leo aquaticus appellata, longitudine trium spithamarum, rufo, & obscuro circa dorsum pilo, longo, & molli, rostro tenui, & longo, incuruo vngue, breuibus cruribus, & auribus, & cauda longa duos dodrantes. Piscibus victitat, & non procul à littore australi viuit, eius tantummodò pelis est in vsu. His bestiis proxima esse videtur alia Cattiuarum nuncupata, amphibia, vescitur quodam iunceo genere in ripis aquarum dulcium nascente. Si metu aliquo occupetur, fugit in aquas vsq; ad imum. Cæteris grandior est, caput habet ferè leporinum, crassius tamen, & minus auritum, caudam obtusam, & breuem, crura magis alta, quàm Lutra habet: si quidem veloci etiam per terram cursu, ex amne in amnem fugit. Pilus est subniger, & pedes tribus digitis referti. Edilis est, quæ suillam carnem comedenti sapit.

DE HISTRICIBVS.

E

IN Malaca quædam species Histricis viuit, in cuius felle lapis generatur, quem Malacensem appellant, & omni speciei Bezaar præferunt. Ideo tanta est in æstimatione apud Indigenas, vt scripserit Gargias, è duobus, qui suo tempore re-

Lapis Histricis con-
ditiones.

perti sunt, alterum pro summo munere ad eum, qui pro Rege Lusitanie Indiam gubernabat, missum fuisse. Et quamuis isthic lapis Bezaar frequens inueniatur; Nihilominus hunc Histricis lapidem Incolæ cæteris alexipharmacis præferunt. Vnum tantum vidisse refert Gargias, cuius color dilutioris videbatur purpuræ, gustu amaro, tangenti lubricus, instar Saponis gallici, Clusius addit anno salutis humanæ post millesimum sexcentesimo tertio, se vidisse similem fortè lapillum planum non superantem magnitudinem unguis digiti humani, leuem, coloris ex cinereo candicantis, sed paruis quibusdam maculis rubiginosis aspersum, qui valdè commendabatur aduersus venena. Illum ex India orientali recenter allatum ferebant, lapidemq; porcinum esse dicebāt.

Lapis Malacensis.

F Ex his notis Clusius coniecit esse posse lapidem malacensem iam commemoratum, qui in felle Histricis quandoq; reperiri solet. Ferdinandus Lopes meminit & ipse cuiusdam lapidis, cui non minorem facultatem attribuit, quam lapidi Bezaar, aut Malacensi: cum mirandum in modum omnibus venenis resistat. Est lapis magnitudine auellanae, rarus admodum, cum in capite animalis, quod Indi Bulgoldalf appellant, nasci perhibeatur.

Lib. 1. hist. Ind.

Cætera ad Histricem nostratam attinentia in Historia Digitatorum exarata fuerunt, vbi non solum icon Histricis, sed etiam pellis conspicitur, in qua cutis externa Histricis dorsi, cauda, & vropygium, nec non cutis interna, pes anterior, & pes posterior conspiciuntur. Nunc huius animalis alias partes delineatas addimus, vt in icona cernitur.

Præterea hic etiam delineatur figura dentis huius animalis, aut valdè similis dentibus anterioribus eiusdem, qui olim nobis fuit communicatus. Huiusmodi dens, iuxta latera, membranas habebat adnexas, & vbi necessebatur, erat subtilis, rimaq; per medium notabatur, sed non ita profunda, qualis in dentibus Histricis conspici solet: siquidem dens huius animalis figuram duorum dentium simul copulatarum æmulari solet. Hinc asseueranter dentem esse Histricis non attestamus: nisi fortè Natura dentem monstrificum produxerit, quod aliquando in animalibus accidit.

Dentis Histricis descriptio.

Dens similis denti anteriori Histricis.

N 2

Histri-

Histricis variæ Partes.

A. Mandibula superior.

B. Mandibula inferior.

C. Fulcrum separatum, & de loco suo exemptum.

D. Organum auditus.

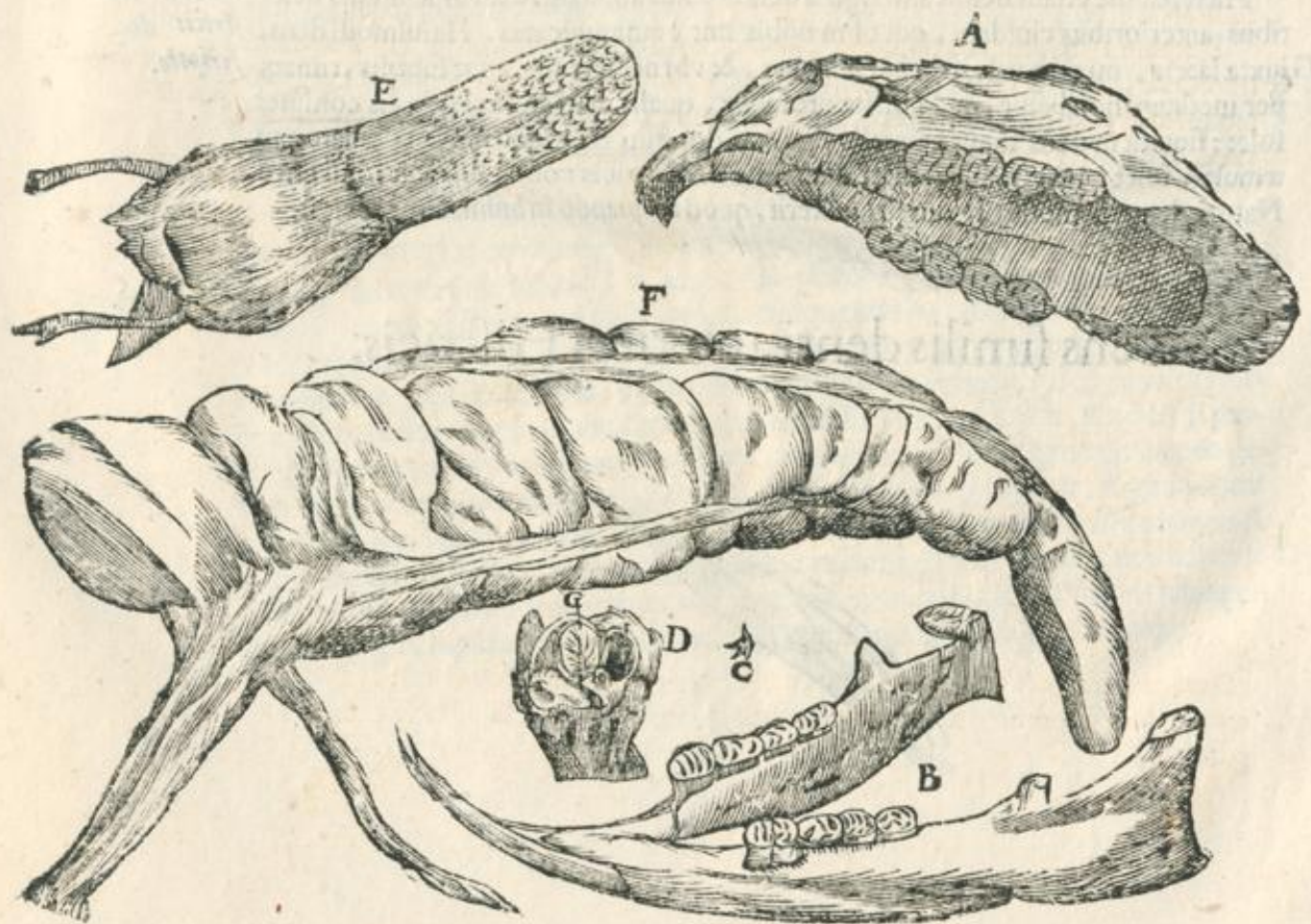
E. Lingua.

F. Intestinum cæcum.

G. Tympani membrana.

H. Officulum fulciens tympanum.

I. Concameratio, seu antrum osseum.

DE CANIBVS INDICIS.

E

IN Orbe nouo variat caninum genus, præter differentias, quas vetus orbis cognouit. Primum genus vocant Barbari Xoloitzeuintli, excedit mole corporis, quia tres plerumq; superat cubitos, nullo pilo tegitur, sed tantum mollicute, fuluis, & cyaneis maculis aspersa.

Secundum genus nuncupant Itzeuinte porzotli, & à Patria vnde venit, Michua canem. Simile est Melitensibus, variat cãdido, nigro, & fuluo colore, in delicijs habitum, & gratissimum, collo penè caret, gibba quadam fæditate supra humeros eminenti.

Tertium genus Barbaris dicitur Techichi, alioqui nostratibus simile, nisi quod aspectu est mastru, Indis est edule. Nutriunt hos canes comedendos, quemadmodum Hispani cuniculos, quos ad esum destinant, castrant, quia citò pinguescunt, copiam feminarum procreandæ soboli seruant, ex maribus exiguum numerum.

Insuper Barbari quoddam genus Canum paruulorum. Alco vocitant, quorum societate mirandum in modum delectantur: ideòq; sibimetipsis cibum detrahunt, ut illos alant. Cum iter agunt, hos secum, vel humeris, vel gremio deferunt. Cum ægrotant, consortio inseparabili, & familiaritate horum catellorum recreantur.

Verfantur etiam apud Indos canes muti, vulpina facie Cozumella insula hos nutrit. Immò percussi nec gemitum, nec clamorem edunt.

Canem montanum vocant Indi Tepeytzeuintli, magnitudine mediocri audacissimum tamen animal, quia aggreditur Ceruos, & illos quandoq; interimit. Corpus vniuersum nigrum est, sed caput, pectus, & collum candens. Pili longi, longa cauda, & caninum caput, velsitur vitelis ouorum, & pane in aqua calida dissoluto, quando cicuratur.

Demum aduertendum est, quod Canes communes ex Hispania in Hispaniolam transuecti, aucti numero, & magnitudine, per sylvas discurrere ceperunt gregibus, tanquam lupi nocentissimi; ideòq; tale præmium constitutum est occidentibus illos, quale apud nos venantibus Lupos.

Canum varietas.

Vsus in varijs.

Canes muti ubi.

Canes montani.

DE FELIBVS SYLVESTRIBVS.

QVODDAM genus felis sylvestris, seu potius mustelæ Indi vocant Tepe-maxtlaton. Aeluro simile est animal magnitudine, rostrum tamen est longum, auriculæ paruæ, breuia crura, & cauda transuersis fascijs nigris, & candidis decorata. Vestitur pilis nigris promiscuè tamen albicantibus. Puluis

huius animalis febrientibus conferre perhibetur.

Aliud genus felium sylvestrium, seu Mustelarum nuncupant Indi quauhtentzo. Viuit in regionibus calidis Xonotla, assimilatur quodammodo Vulpeculæ, prælongam habet caudam, fuscis, & mollissimos pilos, punctisque nigris distinctos. Mitissimum est animal siquidem ad cognitos, & domesticos accedit. Ex pelle vestes magno habitæ pretio, tum ornamenti gratia, tum ad propellendas frigoris iniurias parantur.

Vsus in Medicina.

Vsus pellis.

DE RANIS, ET RVBETIS.

A

*Gyrini ubi
ediles.*

IAM peruenimus ad Animantes quadrupedes digitatas, & ouiparas: propterea sciendum, quod licet Europa ab esu ranarum caudatarum, quas Authores Gyrinos appellant, abhorreat: nihilominus indicagula huiusmodi recreatur; quia neque Gyrinis, neque formicis, atque locustis parcat. Vocant has caudatas ranas Atolocatl, & has non solum comedunt, sed etiam pro mercatura, ad nudinas, venales conuehant.

*Lac rubeta-
rum venefi-
cum.*

Habent præterea ranas vnius libræ, quas malulas nominant, quæ iucundæ, & gratæ palato sunt. Præterea lacus Mexicanus Rubetas tum paruas, tum magnas nutrit: exiguæ vocantur Tamacoli, magnæ verò immensæ molis dicuntur Aquaquæ. Harum lac parte posteriore effusum est veneficum.

B

DE SCINCO INDICO.

*Scinci Indici
vires.*

VERSATVR quoddam genus animalis dictum Axolotl in Lacustribus locis Indiarum molli cute tectum, & lacertarum more quadrupes, longitudine dodrantis, & pollicari crassitudine. Vulvam habet muliebri simillimam, & venter eius maculis fuscis distinguitur, caudam habet prolixam, quæ paulatim, & sensim gracilescit. Pro lingua cartilago brevis, & lata visitur. Quaternis natat pedibus, in totidem digitos fissis caput depressum est, in proportionem reliqui corporis magnum. Rictus hincit, & color est ater. Huic animali menstrua singulis quibusque mensibus fluere, muliebri ritu, sæpius obseruatum est: quapropter ad Venerem excitandam animal prædicant, more Scinci, quem terrestrem Crocodilum, quidam nuncupant, ad cuius genus hoc animal fortassis spectat: gratum in cibo præbet alimentum carni anguillarum non dissimile: propterea multis modis parari solet. Assatur enim, & elixatur: sed ut plurimum ab Hispanis aceto mulso, addito pipere, caryophyllis, atque siliquaastro indico paratur. A Mexicanis verò solo siliquaastro illis familiarissimo, & pergrato condimento.

DE TESTVDINE MARINA.

*Testudinis
variæ icones.*

OMNIA ad hoc animal spectantia in Historia Quadrupedum digitatorum Oviparorum fuerunt exarata, ubi multæ icones conspiciuntur. Prima icon fuit Testudinis marinæ pronè pictæ, secunda icon eiusdem Testudinis supinè pictæ, tertia icon erat cranij testudinis marinæ, ore clauso, modò additur quarta icon, nimirum cranij testudinis marinæ ore aperto, ut in sequenti Icone apparet.

Cra-

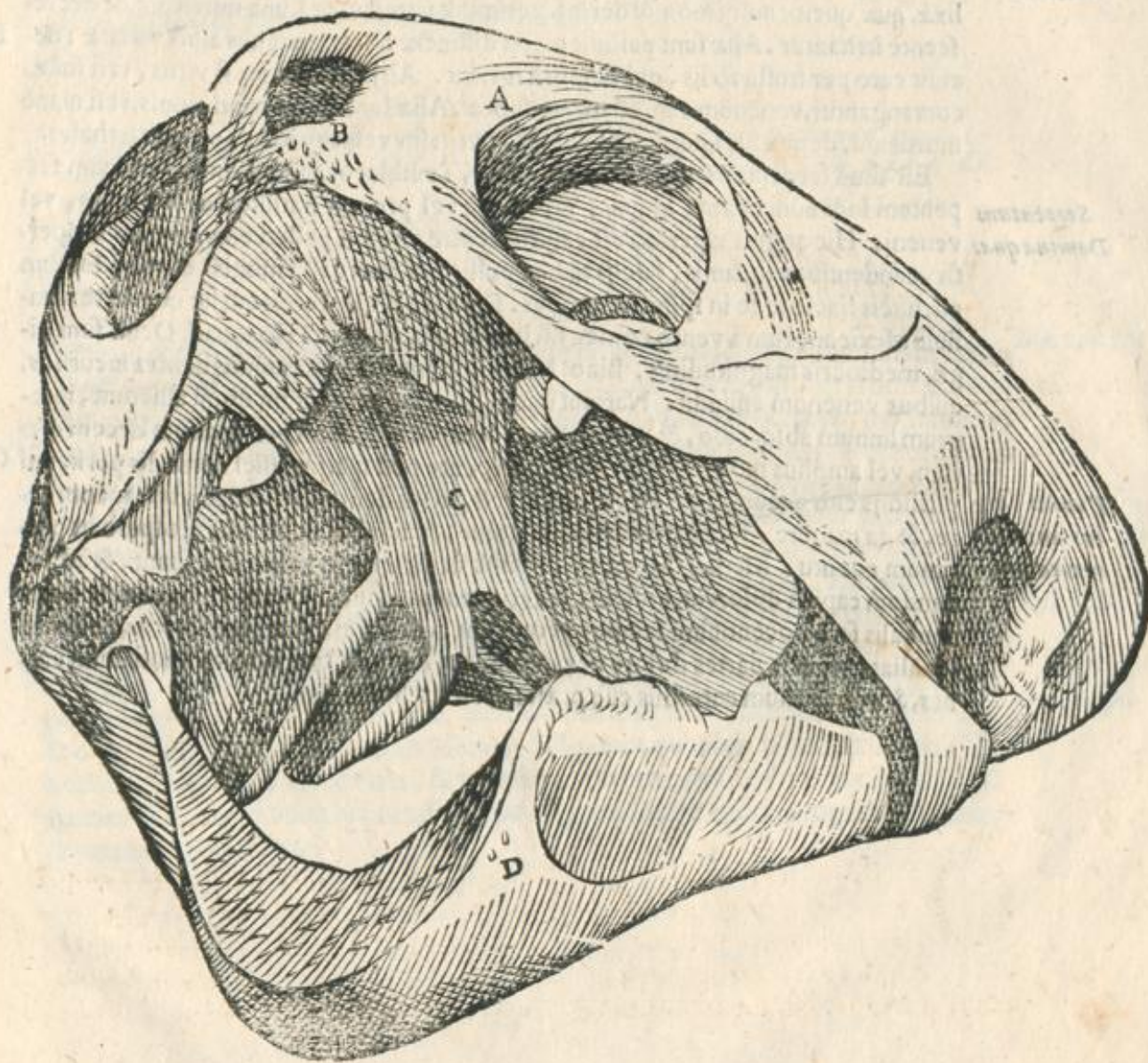
Cranium Testudinis ore hiantē.

A. Oculorum foramina.

B. Foramina narium.

C. Palatum.

D. Mandibula inferior.

PARALIPOMENA HISTORIÆ A

Serpentum, & Draconum.

DE VIPERIS EXOTICIS.

*Viperarum
varietas.*

CHIAPPA alit magnum genus viperarum, quod pestilentem spiritum quatuor narium foraminibus effundit. Præterea versantur ibi quædam aliæ viperæ equum intra diem occidentes. Sunt aliæ variegatæ, aliæ nigrae, & prolixæ, quæ quemcumq; momorderint, perimunt; crescente Luna mitescunt, & decrescente irritantur. Aliæ sunt pallidæ nigris distinctæ lineis, maculis albis variatæ: decedit caro per frustra ab ijs, qui demorsi fuerint. Alijs tantum inest virus, ut si fuste contangantur, venenum usq; ad manus subeat. Aliæ sunt huius conditionis, ut si manè mordeant, demorsus sanguinem vomens perit: sin vesperi, ictus non sunt lethales.

*Serpentum
Domina quæ.*

Est aliud serpentum genus viperis affine, Teuthlaeocauhqui, siue Dominam serpentem Indi nuncupant, Hispani Viperam, vel propter similitudinem capitis, vel veneni. Hic anguis viperino est capite, ventre ex albo pallecente, lateribus operitis, candentibus squamis, fascijs tamen pullis per intervalla mixtis, dorsum fuscum est, luteis lineis se se in spina secantibus. Per saxa fertur celeri cursu: qua de re nonnulli Mexicanorum à vento nomen illi indiderunt, vocantes Hoacoatl. Oculi sunt nigri, mediocris magnitudinis. Binos habet superna maxilla caninos dentes incuruos, quibus venenum effundit. Narrant multi, qui hunc serpentem domi aluerunt, integrum annum absq; cibo, & potu durare, & caput abscissum per spatium decem dierum, vel amplius moveri. Ictus ab hoc serpente post spatium diei naturalis perit, nisi præsidij citò occurratur. Excogitatum est partes demorsas humare, terraq; obruere, & ita manere, donec prorsus cesset dolor, & morbus sit curatus prospero ut plurimum euentu. Medici Mexicani caninos dentes huius animalis servant, & ad sedandum capitis dolorem, collum, & cervicem pungunt. Deinde pinguedine huius animalis ferè nocentissimi lumbos perungunt, ut eorum dolori medeantur, & similiter alias corporis partes dolore vexatas liniunt. Edunt Indi horum animalium carnes, & cohortalium carnibus esse præstantiores testificantur.

*Veneri hu-
ius animalis
remedium.*

DE

E DE HEMORRHOO INDICO.

NOVVS orbis habet Hæmorrhoom, Ahucyaçtli nuncupatum. Est autem maior illo Hæmorrhoo, de quo in Historia Serpentum egimus; eiusdem tamen veneni: namq; isti ab hoc Serpente per omnes corporis meatus sanguinem fundunt.

Pariter in Agro Incatanensi versatur serpens Hæmorrhoo nostrati affinis, quatuor longus dodrantes, fusco colore, sed cyaneis, & rubescentibus maculis consperso. Huius animalis ictus est adeò pestilens, vt intra spatium vnius horæ hominem ad vomitum sanguinis inducat, & post spatium diei naturalis ab omni corporis parte eundem effundat. Antidotum esse referunt siliquastrî succum liquori Tabaci permixtum. Cauernas saxorum colit, inibiq; prolem educat. Cum ab antro egreditur, si strepitum audiat, in quosuis obuios impetum facit.

*Antidotus
huius vene-
ni.*

DE IACVLO, ET SERPENTIBVS
ei affinibus.

PRÆTER species Iaculorum memoratas in Historia Serpentum, aliam differentiam monstrabat annis elapsis quidam Circumforaneus. Erat animal longitudine quatuor dodrantum cum dimidio, habebat oris hiatum longitudine pollicis transversalis. Rostro erat acuminato, & squammis magnis, & oblongis tectum, figura quodammodo quadrangulâ, licet inæqualiter: squammæ tamen dorsi erant aliquantò maiores, ijs, quæ ventrem tegebant. Deinde versus caudam, more aliorum serpentum, extenuabatur. Propè hiatum observabatur rima vtrinq; ad latera corporis, qua tanquam ala, seu appendice ad saltum utebatur. Hæc autem appendix, seu ala ad genitalia terminabatur. Bestia hæc erat species Iaculi, sed Vulgò à Circulatoribus *Crepasaffo* appellabatur. Alia species Iaculi versatur apud Indos Texminani nuncupata, siue serpens oculos inuolans, quoniam oculos primum petat: ideòq; alijs oculipeta dicitur. Serpens prælongus est, & tenuis ventre livido, & dorso fusco: quidam Indorum Micoatl indigitant, quoniam sagittæ sit similis. Vibrat se ex arboribus in homines, & potissimum in humanos oculos: hac de re Iaculi species censetur: etenim licet crassitudine corporis Iaculis cedat, proprietate tamen, & natura eis assimilatur.

Lib. I. c. 13.

*Iaculi ser-
pentis alia
species, &
descriptio.*

*Oculipeta
serpens qua-
lis.*

DE

DE ALIIS SERPENTIBVS ^A Indicis.

Serpētis im-
manis ubi. **A** NNO humanæ salutis post millesimum, & sexcentesium vigesimo octavo, ex litteris Patris Iosephi Adei Iesuitæ intellectum est non procul à Tuna Puma, in quodam nemore versari Serpentem bouina ferè crassitie, longitu- dine moli proportionata, cuius annona Testudines erant, & Cerui sopiti. Quà transi- bat, herbas adurebat. Procul odorabantur Serpentem mulæ, nullisq; stimulis instiga- tæ procedere volebant. Idem contingebat canibus, fugam sollicitantibus, cum pri- mum excrementa anguina naribus hauriebant. Ibi erant tumuli ossium animalium à Serpente voratorum, neq; fætebant, sed potius suauem odorem moschi spirabant.

Serpens In-
dicus in tu-
moribus ad-
hibetur. Alium serpentem vocant Indi Tzicatlinan, seu matrem formicarum, quia in cuni- culis formicarum viuat, & statis anni temporibus, eas sequatur, cum foras prodeunt. Hic anguis pulcherrimus est omnium, neq; cuiquam noxius; minimi digiti crassitu- dinem æquat, & duorum dodrantum longitudinem, fascijs distinguitur candidis, ru- brisq; transversis, & alternis. Indi hunc ad vsum medicum trahunt, nimirum ad dis- cutiendos tumores præter naturam, dum illum contusum tumori applicant.

Serpētes par-
ui nocentis-
fimi. Paruulus anguis Attaligatus dictus versatur apud Indos, qui pennæ anserinæ crassitudinem, & longitudinem non excedit. Centeni huius generis Serpentes semper, pluresuè offenduntur, neq; vnquam à se inuicem separati. Veneni sunt expertes; alioquin adeò perniciosi, vt aggressi dormientem, si fortè quemquam inue- nerint, nulla arte auelli possint, donec tandem ictibus hinc inde illatis hominem interemerint, & totum deuorauerint.

Lib. 1. Hist.
Rhem. Libuit nonnulla remedia aduersus venena serpentum addere, quæ non iuxta or- dinem, sed supra vim naturæ bestias venenatas exterminant. Primitus pulvis pau- menti circa sepulcrum Sancti Remigij collectus Serpentes fugat; vt scribit Hodo- ardus de quodam colono villæ Episcopi Rhemenfis, qui secus amnem Saram in loco lutofo habitabat, & à serpentibus mirandum in modum vexabatur. Hic igitur puluerem ex pauimento Ecclesiæ Sancti Remigij collectum per ædes sparsit, & de- inceps nullus serpens apparuit. Compertum etiam est, quòd in omnibus Templis Sancti Remigij, necnon atrijs, & cæmeterijs circumiacentibus serpens nullus soleat inueniri; quinimò si illuc delatus fuerit, nullatenus viuat. Hactenus Hodoardus, referente Ioanne Eusebio Iesuita.

D Insuper terra Hiberniæ exitialis serpentibus esse perhibetur, post admirandam benedictionem, quam Hibernia à Sancto Patritio accepit, eiectis inde baculo suo omnibus venenatis reptilibus: miranda enim scribit Giraldus de baculo, quo San- ctus Patritius venenata animantia ex hac insula expulit. Pariter eiusdem bacu- li meminit Sanctus Bernardus in vita Sancti Malachiae. Itaq; narrat Giraldus, referente Ioanne Eusebio Iesuita, inter omnia reptilium genera innocuis solum gaudet Hibernia; etenim Serpentibus, bufonibus, ranis, scorpionibus, & draconi- bus caret. Habet quidem araneas, sanguifugas, & lacertas, sed prorsus innocuas: immò si aliunde venenata bestia illuc deferuntur, illicò intereunt. Nam legitur in antiquis terræ istius Sanctorum scriptis, quòd serpentes aliquando, periculi fa- ciendi causa, in ollis æneis delati sunt, sed statim atq; medium maris Hibernici cursum transierunt, exanimis reperti sunt. Præterea mercatores, cum naues in portu Hi- bernico aliquoties exonerassent, bufones casu illatos in fundo nauium inuenerunt, quos dum viuos in terram proiecissent, confestim, omnibus videntibus interierunt. Contigit quoq; nostra ætate, vt scribit Giraldus, in Borealibus Angliæ finibus, vt iuuenis nullo remedio posset à Serpente liberari, cuius dormientis os ingressus fuerat, Hic cum loca Sanctorum per Angliam lustrasset, tandem saniore consilio

in

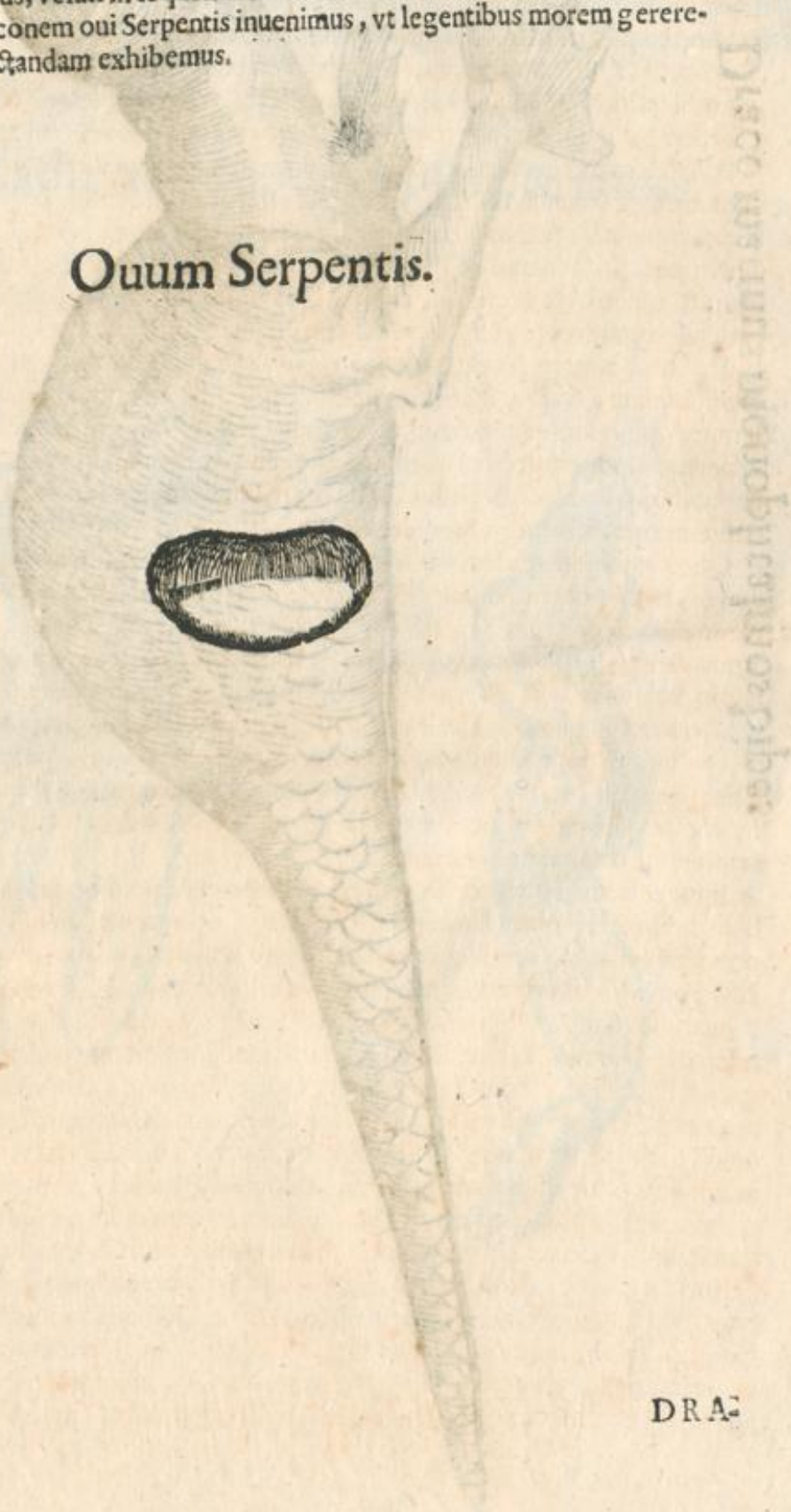
in Hiberniam transfuectus, statimq; aquas illius terræ haufit, lethalem hostem extin-
ctum per partes inferiores expulit. Quod contigit Hiberniæ meritis Sancti Patritij.
Idem debemus attestari Melitæ insulæ meritis Beati Pauli fuisse concessum: siquidem
E terra Melitenfis aduersus quascumq; venenatas bestias feliciter adhibetur.

*Draconis de-
scriptio.*

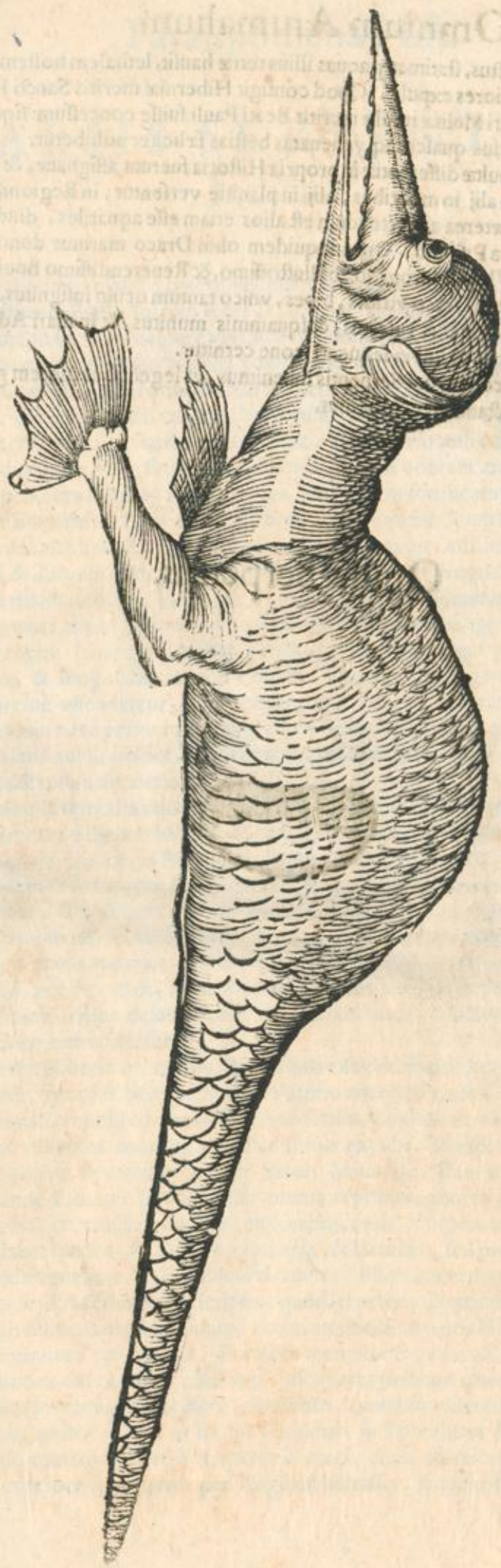
Circa Dracones multæ differentiæ in propria Historia fuerunt assignatæ, & præci-
puè ratione loci; cum alij in montibus, alij in planitie versentur, in Regionibus ta-
men calidioribus. Præterea aduertendum est alios etiam esse aquatiles, diuersos à
memoratis in Historia Piscium. Quandoquidem olim Draco marinus dono datus
fuit Clarissimo viro Vlyssi Aldrouado ab Illustrissimo, & Reuerendissimo Bouio Epi-
scopo Ostiensi. Erat hic Draco viridis, bipes, vnico tantum oculo insignitus, rostro
Delphini, & ferratis dentibus refertus, & squammis munitus, & in mari Adriatico
propè Ostonium captus, veluti in sequenti icone cernitur.

Deniq; quoniam iconem oui Serpentis inuenimus, vt legentibus morem gerere-
mus, hoc in loco spectandam exhibemus.

Ouum Serpentis.

DRA

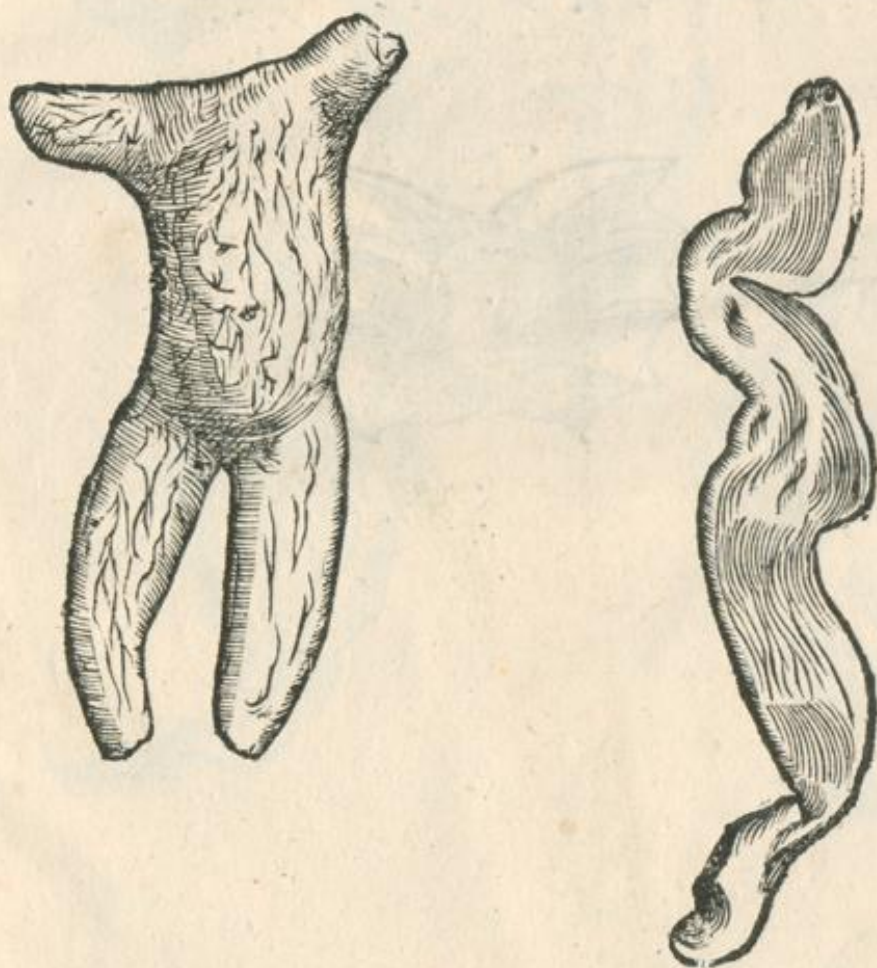

Draco marinus monophthalmos bipes.

PARALIPOMENA HISTORIÆ
Monstrorum.

IN Rubrica Denominatorum meminimus cuiusdam radicis rudimentum humanæ formæ referentis; immò ibi iconem illius pronè, & supinè delineatam dedimus; quamobrem aliam illi congenerem hic spectandam præbemus, quæ folio 135. erat collocanda: immò in eadem tabella effigiatus est ramus Serpentinus, qui in folio 672. erat reponendus.

Radix anthropomorphos, & ramus
Serpentinus.

Relatum fuit in Historia Monstrorum, capite secundo, exeuntia ab utero foemineo, vel esse effluxiones, vel molas, vel abortus, vel foetus perfectos, vel tandem imperfectos, & monstrosos. Omnium autem icones fuerunt exhibitae, praeter figuram effluxionum, quam hoc in loco damus pagina 330. reponendam. Hic etiam effigiat^Aur Mola anthropomorphos altera, quae ibidem desideratur. Et quamvis delineatae effluxiones ex aluo muliebri exierint; hinc tamen non fit, quin ex utero brutorum aliquando prodeant; quandoquidem Andreas Taurellus Divionensis I. C. & in Bonon. Academia Professor publicus, virque politioris Musae studiosissimus, nobis retulit se nuper in Gallijs versantem, praedictis non valde absimilem effluxionem observasse, quae ex utero equino prodierat. Itaque vir in his indagandis valde curiosus, & diligens inter Mortales curiosos non est recensendus: siquidem in tali curiositate *ῥεῦμα* summopere commendatur, cum inde causas naturales rimari possit.

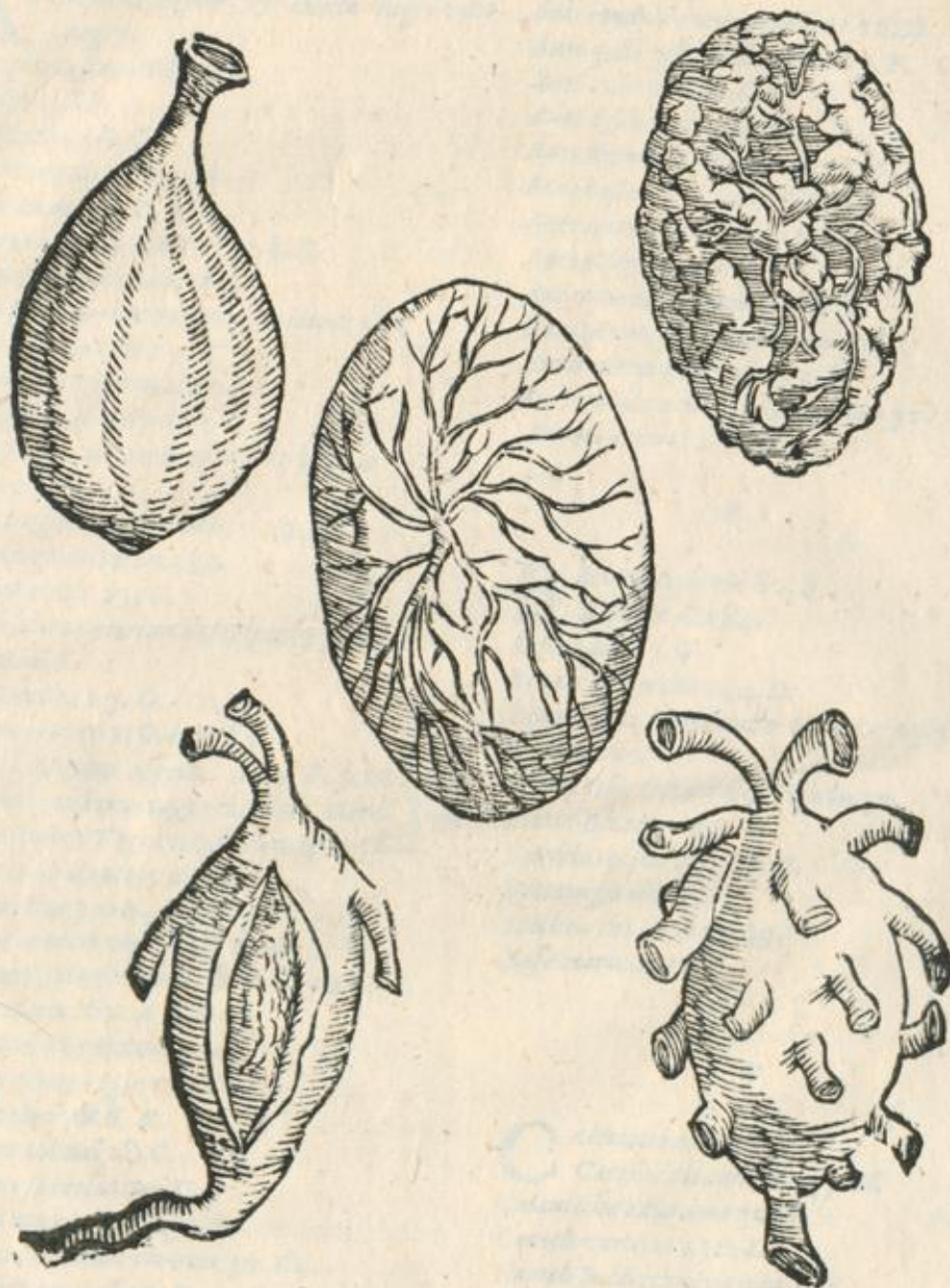
Demum ad caput primum Historiae Monstrorum, ubi de pilosis hominibus agitur, haec de muliere monstrosè barbata ex Gyrardo, sunt referenda. Hic in Topographia Hiberniae scriptum reliquit, quod Rex Limiricensis mulierem habuit umbilico tenus prorsus barbatam; immò cristam, instar pulli annui à collo per dorsum crine vestitam gerebat, non erat hermaphrodita, & curiam assidue, cum intuentium risu, & stupore sectabatur. ^B

Mola anthropomorphos altera.

Variae

Varia Effluxionum vitalium, &
non vitalium effigies.

L. D. D. Q. S. V.
Finis.

INDEX EORVM, quæ in Paralipomenis continentur.

A

Accipitris capite, & cauda nigri icon
pag. 7.
Accipitres sturnatiles 9. G.
Acolin 16. F.
Acolchichi 16. G.
Acoltlotlo quichitl 27. G.
Aculliau ama 126. A.
Adamantes ubi generentur 8. B.
Adamantum venatio ibid.
Agni partium internarum anatome 125
Ahoautli quid sit 29. F.
Ahoachrocatl animal 30. C.
Ahucyactli serpens 153. E.
Alcis partes ad usum medicum quales
129. E.
Alcis unguis quis optimus 129. H.
Alcis unguiculi icon 130.
Alka qua auis 23. G.
Amphisbana marina descriptio 33. E.
icon ibid.
Anas Cretica 23. G.
Andurapiscis 62. C. icon 64.
Animal Leonino aspectu 111. F. icon 112.
Animal ignavum 145. eiusdem mores 146.
Animalculum Tigrim concomitans 138. B.
Anser Magellanicus 22. B.
Anseres sine penais 22. C.
Anserum nova vigilantia 22. A.
Anserum sylvestrium differentia 22. D.
Aper cetaceus 62. A. icon 63.
Aquila ad aucupium 8. A.
Aquila genus regium ibid.
Aquila alba ubi 8. B.
Arauers animal 28. C.
Araneus spinosus 30. C.
Aranei noxa in India 30. D.
Araneorum India varietas 30. C.
Atetepitz animal 49. E.
Atherina icon alia 59.
Atocatl animal 30. D.
Atopinam animal 49. E.
Atochieli herba 126. B.
Attili & Accipenseris descriptio 74. D. ico-
nes 75.
Auis hominem sequens instar canis 15. G.
Auis nauseam mouens 18. D.
Auis viuaciora 19.
Auis epilepsia 18. A.

Auis pulchra qua 23. A.
Auis rauca 23. A.
Auis conuulsionem generans 26. D.
Auis galli gallinacei amula 27. F.
Aues ventorum 8. C.
Aues Psitaco congenere 9. F.
Aues hyeme veluti mortua 15. E.
Aues hostem indicantes 15. G.
Aues minima in India 17. H.
Aues chagrina 17. G.
Aurarum regina qua auis 8. D.
Aurata veteris dentata icon 57.
Auris marina varietas 52. B.
Auris marina cum sua carne icon 52.
Axolotl animal 150. C.

B

Barbotia etymum 82. B.
Barbota alia 84.
Besuci qui 17. G.
Bezaar simiorum 144. D.
Bezaarticus lapis qualis optimus post Orienta-
lem 120. C.
Blatta telas sectans 29. H. icon 30.
Blatta Bizantia 49. H.
Borubulus piscis quis 86. A.
Bottatrisa alia 85.
Brethmechi Arabum 69.
Euso marinus 72. B.

C

Calcaloti auis 23. H.
Cacamiztli animal 137. H.
Calanticha ex araneo 30. C.
Cameli varietas 130. D.
Cameli Bactriani alia icon 131.
Cameli alia differentia ex Cornelio Iudeo 132.
Camelopardalis mas 133.
Camelopardalis femina 134.
Camphurch animalis descriptio 113. icon ibi.
Cancer Heracleaticus 46. C. icones 46. 47.
Cancris Orientales quales 46. D.
Cancris Mollucani descriptio 46. A.
Canum varietas 149. E.
Canes cornuti ubi 114. B.
Canes muti ubi 149. F.
Caper juos alit hedos 124. A.

O 3

Capitis

I N D E X:

Capitis doloris remedia 9. H.
 Caprarum varietas 120. A.
 Capra sceleton 121.
 Capreoli plumoso capite icon 122.
 Capriasi icon 123.
 Carbonis aquatici sceleton 25.
 Caseus ex lacte ceruino 126. B.
 Cattus algarus 67.
 Cerui Crux quid sit 127. F.
 Cernorum reges qui 126. A.
 Cernorum exoticorum varietas 126. A.
 Ceti capillati effigies 99.
 Ceti barbati descriptio 100. A. icon. 101.
 Chiaquetotl 10. B.
 Chichoatl 10. A.
 Cimici formis in secti varia species 40. 43.
 Cimicum varic icones 39.
 Cocotzin 17. E.
 Comendador & aues 16. G.
 Conchamuscosa 49. F.
 Concha venerea exotica 49. G.
 Conche saxi adherentes apud Galenum,
 52. A.
 Concharum varietas 49. F.
 Conchilium propriè dictum quod 49. G.
 Conchily nomen equiuocum ibid.
 Copsus quis piscis 82. B.
 Copsus ex Hispania 83.
 Corculum ex cornu Aleis 129.
 Coruus Mexicanus 23. H.
 Corui genus mirandum 8. D.
 Coturnix aquatilis 26. D.
 Coturnix alba ibid.
 Coturnicum indicarum varietas 16. E.
 Coyolcozque 16. F.
 Cozcacoauhli 8. D.
 Coyameil animal 135. E.
 Cranium testudinis marinae ore hiantie
 151.
 Cuchipiltl animal 32. C.
 Cyathus ex cornu Rhinocerotis 116.
 Cygnus cuculatus 18. B.
 Cyprini palustris anatome cum iconibus.
 92. 93.

D

D Elphini officulorum icones 103.
 Dentices qui pisces 56. A.
 Diabolus marinus 72. B.
 Draconis aquatici descriptio 155.
 & icon 156.

E

E Fluxionum vitalium, & non vitalium
 icones 159.

Elaphocamelus 126. C. icon 128.
 Elephas marinus qualis 105. 106.
 Elephantit dentium icones 117.
 Epelani Gesneri icon 76.
 Epilepsie remedia 18. A. 32. C.
 Equicernus quale animal 126. C.
 Erandgaas qua auis 22. D.
 Eruca inceria folliculus, & spoliū 44.

F

F Ascinationis amuletum 28. D.
 Febrium quartanarum amuletum 28. D.
 Felium syluestrium varietas 149. H.
 Fulica maior qua auis 27. E.
 Funes Indorum ex quibus parentur 17. G.

G

G Aleorum varietas 62. E.
 Gallina inda ouivera icon 11.
 Gallina habentes carnem nigram, in qua regione
 versentur 11. E.
 Gallus gallinaceus peregrinus 18. C.
 Gallus marinus Rondeletij 46. D.
 Gyrini ubi ediles 150. A.

H

H Aemorrhous in diebus qualis 153. E.
 Haut animal quale 145.
 Helsingegaas qua auis 22. D.
 Herinaceus Arabum qualis 81.
 Herinacei marini vis 79. G. icon 80.
 Hippelaphus 126. C. icon 127.
 Hippopotami famina pars anterior delineata
 142.
 Hippopotamo affine animal quale ibidem
 Hirudo terrestris indica qualis 32. A.
 Hirudinis indica natura 32. B.
 Histricis piscis descriptio 79. G.
 Histricis lapidis prerogatiua 147. E.
 Histricis dentis icon ibidem
 Histricis quadrupedis varix partes delineata.
 148.
 Hoga piscis qualis 62. C.
 Hoga arbor ibidem
 Hoitzili quid sit 30. C.
 Hoitzocatl animal 30. C.
 Hoitzatiltototl 17. H.

I

I Aculi serpentis alia species 153. G.
 Insectum ambiguum 38.

Insania

I N D E X.

N

Infantia remedia 32. C.
Ioannis Antonij Godij mentio 87. H.
Impunia avis quæ 23. H.

L

L *Ac nutricum quomodo augeatur* 32. D.
Lamatech animal 32. A.
Lamia denticuli effigiati 70.
Lamia cetaceæ icon 71.
Landa avis quæ 23. G.
Lapis mallacensis qualis 147. F.
Leo aquatilis qualis 146. D.
Leo albus 137. F.
Leonum varietas ibidem.
Lepades Hippocratis quæ 52. A.
Lepadum differentia 52. B.
Leporis marini varietas 44.
Leporis marini icones 45.
Lucij anatome cum iconibus 87. 88. 89. 90. 91.
Lupi exotici qui 141. E.
Lupi Bambæ oleo palmarum delectantur 141. F.
Lutrarum varietas 146. D.

M

M *Apach animal* 144. D.
Maripeta animal 111. G.
Maxile animal 144. D.
Melancholia remedia 8. D.
Mergus magnus niger Alberti 24. B.
Mergus Arcticus 26. A.
Mergus marinus Gesneri 26. C.
Mergus Americanus ibidem.
Miztli animal 137. G.
Mola anthropomorphos 158.
Monocerotis varietas 114. B. icones 115.
Morbi galli remedia 8. D. 9. E.
Morsus animal 105. F.
Mula sterilis proprio lacte nutrit aliam mulam 124. A.
Mulier barbata ubi vixerit 158.
Musca mexicana 29. F.
Musca aquatilis 29. F.
Musca in pilula quercus nata 29. H. eiusdem icon 30.
Musca mexicana usus in cibis 29. F.
Muscarum varia origo 29. H.
Muscarum varia icones 41. 42.
Musciformia insecta varia 38. 41. 42.
Mustela Bohemica alia species 68.
Mustelus lenis alter 66.
Mytilus conchifer admirandus 51. E.

N *Noctua canora ubi vivat* 10. A.
Noctua cui vera effigies 6.
Noctua periophthalmion 6.
Noyra 9. F.

O

O *Cuiztac animal* 32. D.
Oculipeta serpens qualis 153. G.
Offa informis quid sit 44.
Oniscus peregrinus 31. G.
Oniscorum differentia 31. F.
Oniscorum varia icones 31. G.
Onocrotali sceleton delineatum 20.
Ono. rotali ossa examinata 21.
Orbis piscis icturnæ 76. B.
Orbis piscis oblongus capite testudinis 76. C.
Orbis piscis Hispanicus dentatus 77. B.
Orbium piscium varietas 76. B.
Ornithologia diuisio 5. F.
Orobomis piscis icon 108.
Ossis de corde cerui icon 126. C.
Ouella piscis qualis 86. A.
Ouum Gallinæ cum collo instar phiale 13.
Ouum serpentis delineatum 155.
Ona nigerrima piscis 98.
Oua muscarum Indicæ ad quid. 29. G.

P

P *Amphaga aues quæ* 5. E.
Pamphagi populi 49. E.
Papilio Indicus 28. C.
Papilionum rariorum varia icones 36. 37.
Papilionacea insecta varia 38. 42.
Paralysis remedia 32. C.
Paser aquatilis 27. G.
Paser stultus 27. H.
Patella quid sit 52. A.
Pedi euli campestres 43.
Penicilli Nupercorum 53. E.
Perca alterius icon 94.
Percarum varietas 94. A.
Perdices magna molis ubi 15. H.
Phasianus avis congener 15. F.
Phocarum differentia 103.
Physali descriptio 100. B. icon 102.
Picus salutifer 9. G.
Picus imbrifatus ibidem.

Pigri.

I N D E X:

Pigritia animal quale 145. eiusdem icon *ibid.*
Pinguins auis 22. B.
Pina alicuius Ceti 110. F.
Pinnarum varietas 111. F.
Piscatto ope Corni marini ubi peragatur 24. A.
Piscis versicolor instar Chamaleontis 62. C.
Piscis Septentrionalis ex genere orbium 78.
Piscis echinatus ex genere orbium *ibid.*
Piscis mali ominis 81. E.
Piscis reticulatus 96.
Piscis icon in tabula Asia delineati 97.
Piscis Leonini effigies 112.
Piscium volatiliū varietas 54. A. Eorum-
dem icones 54. 55.
Piscium somnus 34. A.
Pleuritidis remedia 10. D.
Podagra remedia 120. B.
Porci Americani icon 135.
Pseudonichis 50.
Pseudophyster 102.
Psyllus marinus 34. A.
Pterophemicus India 16. H.
Pulicis marini icon *ibid.*
Puma quid sit 137. F.

Q

Q *Vachiltone auis* 27. F.
Quauhtzoncoelin 16. E.
Quautlamacame animal 126. A.
Quamzili animal 137. G.
Quatotoni 9. H.

R

R *Adix antropomorphos* 157.
Rana piscatricis varietas 72. B. icones
73. 74.
Rana ponderis unius libra ubi reperiantur
150. B.
Rhinocerotis cornu 115. 116.
Rhombi levis icon 60.
Rhombi aculeati alia icon 61.
Rhomborum varietas 59.
Rosmarus animal 105. Eiusdem *usus* *ibid.*
icon 107.
Rufor animal 105. E.

S

S *Acerdotissa animal* 144. D.
Sargi icon apud Gesnerum 58.
Sargorum varia species 58. A.
Saynus quale animal 135.
Scarabeus cornutus Indicus 29. E.
Scarabei ediles ubi 49. E.

Schedel piscis qualis 95.
Seincus Indicus 150. C.
Sedacz piscis 97.
Senex maris quale animal 103.
Serpentes parvi nocentissimi ubi degant 154. B.
Serpentum Domina, qua bestia 152. C.
Serpentum venenatorum remedia 154. C. D.
Serpentinus ramus 157.
Seyserach 15. G.
Sol marinus Rondeletij 35. F.
Soli mutatio quid praestet 120. B.
*Stella marina tribus radijs supra decem insi-
gnita* 36. A.
Stellarum marinarum varietas 35. E.
Suis marini differentie 62. B.
Suis nostratis sceleton 136.
Suyunu 8. C.

T

T *Amamacame animal* 126. A.
Tapachporchuhqui animal 49. F.
Taurus Indicus 119. F. eiusdem *captura* *ibi.*
Taxi differentie 146. B.
Temolin quod animal 29. E.
Tempestatum praesagia 62. B.
Tepetototl 15. F.
Teredo in cortice ingulandis genita 36. 37.
Terra Melitensis virtus 155. E.
Testudinis terrestris ouum 12.
Testudinis marinae cranium ore hianse 151.
Thanacath animal 138. C.
Tigris ubi fuerit adorata 138. B.
Tigridi animal affine 139.
Tigrium varietas 138. A.
Tlacocotl parua Tigris *ibid.*
Tlalmizili animal 137. G.
Tlachaxolotl animal 119. E.
Tlalhucamacame animal 126. A.
Tlahquechul 19. F.
Tlapalcotli 17. F.
Tomineio auis 17. H.
Tropiloti 8. C.
Trute vulgaris icon 87.
Trutarum varietas 86. D.
Turbinis cum limace icon 51.
Turbinum differentie 51. F.
Turtur indica qualis 17. E.

V

V *Ermis triticarius* 43.
Vermis concilians somnum 32. C.
Vermes Peruanii quales 32. C.
Vermium differentie 32. B.
Vespa Indica 28. A.

Vesper-

INDEX.

- Vituli marini alia icon* 104.
Vituli etymum 119. E.
Vituli dentes unius mensis 119.
Vlcerum remedia 9. E.
Vnguis rapacis avis icon 5.
Vnguis odorati differentie 49. H. icones 50.
Vninalue quid sit 52. A.
Vrogalli minores Septentrionales 15. E. icon
 14.
Vrsus Marinus Rondeletij 46. D.
Vrsus in utero matris non est imperfectus
 140. A.
Vrsi adulti vnguis icon 140.
Vrsuli ex casa matris alio exempti icon
 ibid.
Vulpis osseum genitale 144.
Vulpium varietas 243.
Vulpium Indicarum mores 143. F.
Vulpibus bestia affines 143. G.
Vulpinum oleum quale 143. H.
Vulpecula marina 68. D.
Vualghuogel 18. D.
Vualrus animal 110. A.
 X.
X *Lepapantotl* 23. E.
Xochitotol 17. C.
Xochpaltapachth animal 49. F.
 Y.
Y *Cachacintli avis* 8. F.
Txcacochtli 32. D.
Yzquauhtli avis 8. A.
Yztacmacame animal 126. A.
 Z.
Z *Ainus quæ bestia* 135.
Zainorum antipathia 137. E.
Zamuro 8. C.
Zelotypia remedium 17. F.

Finis Indicis.

BONONI 1638

Impensis Mæci Antonij Bænz.

REGISTRVM.

✠ A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss
Tt Vv Xx Yy Zz.
Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo
Ppp Qqq Rrr Sss.
A B C D E F G H I K L M N O.

Omnes sunt Terniones, præter ✠ quæ est Duernio,
& Sss, & Qqq, quæ est Quaternio.

BONONIÆ, Typis Io. Baptistæ Ferronij 1658.
Superiorum permissu.

Impensis Marci Antonij Berniæ.

